

แผนปฏิบัติการ

ด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริต
และประพฤติมิชอบ

กระทรวงสาธารณสุข
ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

Together Against Corruption

กระทรวงสาธารณสุขใสสะอาด ร่วมต้านทุจริต
(Together Against Corruption)

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข

คำนำ

แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) เป็นแผนที่ดำเนินการต่อเนื่องมาจากแผนแม่บทการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ที่ขยายกรอบเวลาให้ใช้ต่อไปจนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ เพื่อเป็นเครื่องมือให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ใช้เป็นแนวทางการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผลักดันสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนระดับ ๑ ถึงแผนระดับ ๓ ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยมีเป้าหมายคือ “กระทรวงสาธารณสุข ปลอดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบ” และนำ **มาตรการ Three Pronged measures (มาตรการหอก ๓ แฉก : LPL)** มาใช้ในการป้องกันการทุจริต ประกอบด้วย (๑) การบังคับใช้กฎหมาย (Law enforcement) (๒) การป้องกันการทุจริต (Prevention) และ (๓) ความรอบรู้สู่สังคม (Literacy) และขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามคำขวัญ (Motto) ที่ว่า “กระทรวงสาธารณสุขใสสะอาด ร่วมต้านทุจริต” (Together Against Corruption : TAC)

กระทรวงสาธารณสุข หวังเป็นอย่างยิ่งว่าทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จะได้ให้ความสำคัญและนำแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) เป็นแนวทางสู่การปฏิบัติ รวมทั้งสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัว มีความละเอียดต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ นำไปสู่เป้าหมายแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) เพื่อให้กระทรวงสาธารณสุขมีความโปร่งใส ปลอดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบ และนำสู่เป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต่อไป

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข
ตุลาคม ๒๕๖๕

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ส่วนที่ ๑	๑
ส่วนที่ ๒	๗
บทสรุปผู้บริหาร	
ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี	
เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐	
๒.๑ แผนระดับที่ ๑	๗
๒.๒ แผนระดับที่ ๒	๘
๒.๓ แผนระดับที่ ๓	๑๒
ส่วนที่ ๓	๓๐
สถานการณ์การทุจริตในสังคมไทยและกระทรวงสาธารณสุข	
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและการฉายภาพอนาคต	
๓.๑ สถานการณ์การทุจริตในสังคมไทย	๓๐
๓.๑.๑ ดัชนีการรับรู้การทุจริต	๓๕
(Corruption Perceptions Index : CPI)	
๓.๑.๒ การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการ	๔๒
ดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and	
Transparency Assessment : ITA)	
๓.๑.๓ พฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตของเด็ก	๔๔
และเยาวชน พ.ศ. ๒๕๖๔	
๓.๑.๔ วัฒนธรรมค่านิยมสุจริต ทักษะคติและพฤติกรรม	๔๖
ในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	
ของประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๔	

	หน้า
๓.๒ สถานการณ์การทุจริตในกระทรวงสาธารณสุข	๕๑
๓.๒.๑ ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริต หรือประพฤตินิชอบของหน่วยงานในสังกัด กระทรวงสาธารณสุข	๕๑
๓.๒.๒ การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	๕๘
๓.๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	๖๖
- การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ตามกรอบแนวคิด	๖๗
๓.๔ การฉายภาพอนาคต	๗๘
๓.๔.๑ ภาพอนาคตของบุคลากรและสังคม กระทรวงสาธารณสุข	๗๙
๓.๔.๒ ภาพอนาคตของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงาน	๗๙
๓.๔.๓ ภาพอนาคตของการป้องกันการทุจริต	๘๐
๓.๔.๔ ภาพอนาคตของการปราบปรามการทุจริต	๘๐
๓.๔.๕ ภาพอนาคตของการกระบวนกรนโยบาย การปฏิบัติราชการ	๘๑
๓.๔.๖ ภาพอนาคตเจตจำนงของผู้บริหาร ทั้งข้าราชการการเมืองและข้าราชการประจำ	๘๑
ส่วนที่ ๔	
สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)	๘๓
๔.๑ สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)	๘๓
๔.๑.๑ วัตถุประสงค์	๘๓
๔.๑.๒ ภาพรวมเป้าหมาย ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และแผนย่อย	๘๔

	หน้า
๔.๑.๓ แผนย่อยที่ ๑ ปลุกฝังวิธีคิด ปลุกจิตสำนึก ให้มีพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต	๘๕
๔.๑.๔ แผนย่อยที่ ๒ การป้องกันการทุจริต	๙๑
๔.๑.๕ แผนย่อยที่ ๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพ ในการปราบปรามการทุจริต	๑๐๓
๔.๒ ผลที่ได้รับจากแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)	๑๐๗
ส่วนที่ ๕ การขับเคลื่อน การติดตามประเมินผล และการบริหารความเสี่ยง	๑๐๘
๕.๑ กลไกและการบริหารการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปราม การทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)	๑๐๘
๕.๒ แนวทาง กรอบแนวคิด และรูปแบบการติดตามประเมินผล ตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)	๑๐๙
๕.๓ การติดตามและประเมินผลตามแผนปฏิบัติการ ด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)	๑๑๓
๕.๔ การบริหารความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง	๑๑๖
บรรณานุกรม	๑๑๙
ผู้จัดทำ	๑๒๐

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ ๑	คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) จาก ๙ แหล่งข้อมูล ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔	๓๙
ตารางที่ ๒	งบประมาณแผนงานบูรณาต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๕	๔๘
ตารางที่ ๓	ตารางแสดงจำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริต หรือประพฤติมิชอบของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๕๙ จากระบบรายงานข้อร้องเรียน เจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ของสำนักงาน ป.ป.ท.	๕๔
ตารางที่ ๔	ตารางแสดงจำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริต หรือประพฤติมิชอบของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๒ จากระบบรายงานข้อร้องเรียน เจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ของสำนักงาน ป.ป.ท.	๕๕
ตารางที่ ๕	ตารางแสดงจำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริต หรือประพฤติมิชอบของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕ จากระบบรายงานข้อร้องเรียน เจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ของสำนักงาน ป.ป.ท.	๕๖
ตารางที่ ๖	ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	๕๙
ตารางที่ ๗	ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	๖๒

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ ๑	๒๙
ความสอดคล้องของแผน ๓ ระดับกับแผนปฏิบัติราชการ ด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)	
แผนภาพที่ ๒	๓๔
คะแนนการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๘-๒๕๖๔ ของประเทศไทย	
แผนภาพที่ ๓	๔๓
ผลการประเมิน ITA ภาพรวมระดับประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕	
แผนภาพที่ ๔	๔๖
ผลการสำรวจพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตของเด็ก และเยาวชนไทย พ.ศ. ๒๕๖๔	
แผนภาพที่ ๕	๔๗
ผลการสำรวจวัฒนธรรม ค่านิยมสุจริต ทักษะคนดี และพฤติกรรม ในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๔	
แผนภาพที่ ๖	๕๐
ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมาย ประเด็นการประเมิน ที่ประเทศไทยได้คะแนนค่อนข้างต่ำและแหล่งข้อมูล	
แผนภาพที่ ๗	๕๗
แสดงจำนวนรวมข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริต หรือประพฤติมิชอบของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๕ จากระบบรายงานข้อร้องเรียน เจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ของสำนักงาน ป.ป.ท.	
แผนภาพที่ ๘	๖๑
แสดงผลการประเมิน ITA จำแนกรายตัวชี้วัดในภาพรวมของหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔	
แผนภาพที่ ๙	๖๕
แสดงผลการประเมินจำแนกรายตัวชี้วัดในภาพรวมของหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕	
แผนภาพที่ ๑๐	๘๒
ภาพอนาคตของการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ของกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐	

สารบัญแนบภูมิ

หน้า

แนบภูมิที่ ๑

จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ
ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ระหว่างปี
พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๕ จำแนกตามกระบวนการจากระบบรายงาน
ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ
ของสำนักงาน ป.ป.ท.

๕๗

ส่วนที่ ๑

บทสรุปผู้บริหาร

การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ได้ให้ความสำคัญกับความสอดคล้องของแผน ๓ ระดับ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ ในเรื่อง “แนวทางการเสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี” โดยมีความสอดคล้องกับแผนระดับที่ ๑ และแผนระดับที่ ๒ รวมทั้งแผนระดับที่ ๓ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

แผนระดับที่ ๑ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ที่มุ่งให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ และดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๔๓ และยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ที่มุ่งให้บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ เนื่องจากปัญหาการทุจริตถือเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง และถือเป็นการดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง

แผนระดับที่ ๒ สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ฉบับปรับปรุง) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) หมายความว่า ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติในด้านที่ ๖ คือ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ๒ ประเด็นเป้าหมาย คือ ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส และภาครัฐมีขนาดเล็กคล่อง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ หมายความว่า ๑๓ ยังมีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ในประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ในส่วนเป้าหมายที่ให้หน่วยงานภาครัฐมีระบบป้องกันและแก้ไขการทุจริตและประชาชนไม่เพิกเฉยต่อการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ โดยมีตัวชี้วัด คือ ค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการต่อต้านการทุจริต

แผนระดับ ๓ สอดคล้องแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ที่ดำเนินการต่อเนื่องมาจากแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕) กล่าวคือ แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ครอบคลุม ๒ แผนย่อย ได้แก่ แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนย่อยการปราบปรามการทุจริต ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกัน และส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน และยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรม และการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๗๐) ภายใต้วิสัยทัศน์ เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจได้ (Trusted Public Officers) โดยมี ๕ ประเด็นยุทธศาสตร์ ครอบคลุมการสร้างมาตรฐาน การพัฒนาหลักค่านโยบาย การส่งเสริมและบูรณาการรวมพลังกับทุกภาคส่วน ภายใต้ประเด็นท้าทายเชิงกลยุทธ์ที่ว่า “ไม่มีข้อยกเว้น ไม่มีข้อกั๊ก และไม่สูญเสีย”

แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) เป็นแผนที่ดำเนินการต่อเนื่องมาจากแผนแม่บท การป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ที่ขยายกรอบเวลาให้ใช้ต่อไปจนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ จึงมีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงและส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกันกับแผนทั้ง ๓ ระดับ เพื่อเป็นเครื่องมือให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ใช้เป็นแนวทางการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผลักดันสู่การปฏิบัติ ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนระดับ ๑ ถึงแผนระดับ ๓ ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยมีเป้าหมายคือ “กระทรวงสาธารณสุข ปลอดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบ” ผลการประเมิน คุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีคะแนนเฉลี่ย ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๕ ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค มีคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๕ และจำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ลดลง เมื่อสิ้นสุดแผนฯ ทั้งนี้ การขับเคลื่อนสู่เป้าหมายดังกล่าวนี้ ประกอบด้วยตัวชี้วัด ๓ ตัวชี้วัด คือ (๑) ร้อยละของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA (๒) ร้อยละของหน่วยงาน ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA และ (๓) จำนวนข้อร้องเรียน เจ้าหน้าที่รัฐในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบลดลง

และมีแผนย่อยจำนวน ๓ แผนย่อย ประกอบด้วย แผนย่อยที่ ๑ ปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึก ให้มีพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต แผนย่อยที่ ๒ การป้องกันการทุจริต และแผนย่อยที่ ๓ เสริมสร้าง ประสิทธิภาพในการปราบปรามการทุจริต ดังนี้

กลยุทธ์ที่ ๑ ปลูกฝังวิถีคิด ปลูกจิตสำนึกให้ยึดถือผลประโยชน์ของประเทศชาติ
เหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนในการผลิตบุคลากรของสถาบันการศึกษา
ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

กลยุทธ์ที่ ๓ ปลูกฝังวิธีคิด ปลูกจิตสำนึกในการนำจริยธรรม และค่านิยม MOPH
เป็นรากฐานในการสร้างวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริต

โดยมุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดี น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับบุคลากรกระทรวงสาธารณสุขทุกระดับ ให้สามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันได้อย่างอัตโนมัติ การไม่ให้เป็นรับสินบน มีความละเอียดต่อการกระทำความผิด ไม่ละเลย ไม่เพิกเฉย และไม่อดทนต่อการทุจริตรูปแบบ

สร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต โดยแปลงหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบไปดำเนินการ

แผนย่อยที่ ๒ การป้องกันการทุจริต แผนย่อยนี้ประกอบด้วยกลยุทธ์ ๓ กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างความตระหนักให้ผู้บริหารทุกระดับมีความพร้อมรับผิดชอบ (Accountability)

กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรกระทรวงสาธารณสุข ให้มีความใสสะอาดปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต และใช้ดุลยพินิจโดยชอบด้วยกฎหมาย

กลยุทธ์ที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพกลไกการเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม

โดยมุ่งเน้นการขับเคลื่อนมาตรการป้องกันการทุจริต และให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาเพื่อลดการกระทำผิดของบุคลากรกระทรวงสาธารณสุข มีการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด) และการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค (ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข กำหนด) การดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ฉบับปรับปรุง) ดำเนินกิจกรรมที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ พัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ พัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย ในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ ขับเคลื่อนโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต และผลักดันมาตรการป้องกันการทุจริตตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และมีการกำหนดแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน

แผนย่อยที่ ๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพในการปราบปรามการทุจริต แผนย่อยนี้ประกอบด้วยกลยุทธ์ ๒ กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการปราบปรามการทุจริต

กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาเครือข่ายและบูรณาการกระบวนการด้านการปราบปรามการทุจริต

โดยมุ่งเน้นการปรับปรุงและพัฒนากลไกและกระบวนการต่าง ๆ ของการปราบปรามการทุจริตทั้งระบบให้สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ กฎหมายมีความทันสมัย การบังคับใช้กฎหมาย การสอบข้อเท็จจริง การดำเนินคดีมีประสิทธิภาพ เด็ดขาด รวดเร็ว และเป็นธรรม ทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับการดำเนินคดีและลงโทษทั้งทางปกครอง วินัย อาญาอย่างรวดเร็ว เป็นรูปธรรม เพื่อให้สังคมกระทรวงสาธารณสุขเกรงกลัวต่อการทุจริต ควบคู่ไปกับพัฒนาและปรับปรุงระบบข้อมูลเรื่องร้องเรียนให้เชื่อมโยงระหว่างศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต ศูนย์บริหารจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ และศูนย์บริการข้อมูลภาครัฐเพื่อประชาชน (Government Contact Center : GCC 1111) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเรื่องร้องเรียนและการดำเนินคดี

กลไกและการบริหารการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) กำหนดกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ภายใต้อำนาจ

๑. การใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

๒. ประสานพลังความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อให้ได้ข้อเสนอในการดำเนินงานเชิงนโยบาย งบประมาณ และองค์ความรู้ด้านวิชาการ

๓. จัดกระบวนการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ให้สอดคล้องกับเป้าหมาย ตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ตลอดจนคำนึงถึงความสำคัญเร่งด่วนของปัญหา

๔. มีการรายงานผลการดำเนินงาน / โครงการ ภายใต้อำนาจการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) อย่างต่อเนื่อง

๕. ใช้กลไกที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ด้วยการปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนบทบาทหรือกำหนดกลไกการดำเนินงานใหม่เท่าที่จำเป็น

การติดตามและประเมินผล ถือเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งสำหรับการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) การติดตามและประเมินผล ยึดแนวทางของวงจรการบริหาร PDCA หรือวงจร Deming (Deming Cycle) อย่างกว้าง ๆ ไว้ ๔ ด้าน คือ Plan Do Check Act และกรอบแนวคิดดัชนีชี้วัดความสมดุล หรือ Balanced Scorecard ของ Robert S. Kaplan and David P. Norton ซึ่งประกอบไปด้วย ๔ มิติที่สำคัญ ได้แก่

๑. มิติด้านประสิทธิผลและความคุ้มค่า (Financial Perspective)

๒. มิติด้านผลกระทบต่อประชาชนที่จะได้รับการบริการจากภาครัฐที่มีความโปร่งใสและปราศจากการทุจริต (Customer Perspective)

๓. มิติด้านประสิทธิภาพของกระบวนการปฏิบัติงาน (Internal Perspective)

๔. มิติด้านการเรียนรู้และการเติบโต (Learning and Growth Perspective)

โดยดัดแปลงเกณฑ์ชี้วัดดังกล่าวซึ่งใช้กับภาคเอกชน ให้เหมาะสมกับบริบทของแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ซึ่งเป็นแผนปฏิบัติการที่ดำเนินการโดยภาครัฐ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแปลงแนวทางและขับเคลื่อนงานด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของกระทรวงสาธารณสุข จากแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

และประพจน์มิชอบ (ฉบับปรับปรุง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต และประพจน์มิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) และยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรม และการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๗๐) ส่งเสริมการปฏิบัติในระดับโครงการ / กิจกรรม ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริต และประพจน์มิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนดต่อไป

ซึ่งในอนาคต ๕ ปีข้างหน้า (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) มุ่งหวังให้กระทรวงสาธารณสุข เกิดวัฒนธรรมสุจริต มีกลไกการป้องกันการทุจริตและระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ที่มีประสิทธิภาพ มีกลไกการปราบปรามการทุจริต การบังคับใช้กฎหมายให้มีความรวดเร็ว เป็นธรรม และทรงพลัง ตลอดจนการเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของหน่วยงาน ภายนอก ยังยืนยันด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารราชการ และการดำเนินชีวิต โดยได้นำมาตรการ Three Pronged measures (มาตรการหอก ๓ แฉก : LPL) มาใช้ในการป้องกันการทุจริต ประกอบด้วย (๑) การบังคับใช้กฎหมาย (Law enforcement) โดยการบังคับใช้กฎหมาย กฎ ระเบียบ กำหนดมาตรการลงโทษผู้กระทำความผิดอย่างเด็ดขาด รวดเร็ว และเป็นธรรม (๒) การป้องกันการทุจริต (Prevention) โดยการปรับปรุงกฎ ระเบียบและปิดช่องโหว่ สร้างและยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ให้มีประสิทธิภาพและเข้มแข็ง และสร้างกลไกเครือข่ายการบริหารงานที่โปร่งใส ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ในการเฝ้าระวัง แจ้งเบาะแส และสร้างความเข้มแข็งของกลไกการตรวจสอบและร่วมกันต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ และ (๓) ความรอบรู้สู่โลก (Literacy) โดยการให้องค์ความรู้ที่เท่าทันต่อการทุจริต มีความรอบรู้ต่อสถานการณ์การทุจริตที่เปลี่ยนแปลงไป ปลุกและปลุกจิตสำนึก ปรับฐานความคิดที่ตัวบุคคลให้สามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวออกจากผลประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันได้ โดยอัตโนมัติ และเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามคำขวัญ (Motto) ที่ว่า “กระทรวงสาธารณสุขใสสะอาด ร่วมต้านทุจริต” (Together Against Corruption : TAC)

ส่วนที่ ๒

ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ

ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐

การจัดทำแผนปฏิรูปราชการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ได้ให้ความสำคัญกับความสอดคล้องของแผน ๓ ระดับ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ ในเรื่อง “แนวทางการเสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี” โดยแผนปฏิรูปราชการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) เป็นแผนปฏิรูปราชการ ราย ๕ ปี ระดับส่วนราชการ ที่มีความสอดคล้องกับแผนระดับที่ ๑ และแผนระดับที่ ๒ อันประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนการปฏิรูปประเทศ ประเด็นที่ ๒๑ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) หมายความว่า ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน นโยบาย และแผนระดับชาติด้วยความมั่นคงแห่งชาติ รวมทั้งแผนระดับที่ ๓ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) และยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๗๐)

๒.๑ แผนระดับที่ ๑

แผนปฏิรูปราชการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ที่มุ่งให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบ และดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๔๓ และยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ที่มุ่งให้บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ เนื่องจากปัญหาการทุจริตถือเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ถือเป็นการดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

๒.๑.๑ ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการ ภาครัฐ

เป้าหมาย ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ประเด็นยุทธศาสตร์ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) เป็นเครื่องมือสำหรับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขแปลงแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ไปสู่การปฏิบัติ การบริหารการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยมีเป้าหมายหลักที่สอดคล้อง คือ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒.๑.๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

เป้าหมาย บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ

ประเด็นยุทธศาสตร์ การรักษาความสงบภายในประเทศ

การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ ปัญหาการทุจริตถือเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ดังนั้น แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ที่มีเป้าหมายให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีความโปร่งใส มีระบบการบริหารอย่างมีธรรมาภิบาล ถือเป็นการดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

๒.๒ แผนระดับที่ ๒

๒.๒.๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) สอดคล้องและถ่ายทอดเป้าหมายทั้งระดับภาพรวมและระดับแผนย่อย รวมถึงแนวทางการพัฒนาจากแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ไปสู่การปฏิบัติในระดับโครงการ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)

เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๑. แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แนวทางการพัฒนา

- ๑.๑ ปลุกและปลูกจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดี มีวัฒนธรรมสุจริต และการปลูกฝังและหล่อหลอมวัฒนธรรมในกลุ่มเด็กและเยาวชนทุกช่วงวัยทุกระดับ
- ๑.๒ ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีความใสสะอาด ปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต
- ๑.๓ พัฒนาค่านิยมของนักการเมืองให้มีเจตนาธรรมที่แน่วแน่ในการทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม
- ๑.๔ ปรับระบบเพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ
- ๑.๕ ปรับระบบงานและโครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการลดการใช้ดุลยพินิจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

เป้าหมายของแผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๑. ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต
๒. คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง

๒. แผนย่อยการปราบปรามการทุจริต

แนวทางการพัฒนา

- ๒.๑ เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกการปราบปรามการทุจริต
- ๒.๒ ปรับปรุงกระบวนการปราบปรามการทุจริตที่มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
- ๒.๓ พัฒนาการจัดการองค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริต

เป้าหมายของแผนย่อยการปราบปรามการทุจริต

การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ

๒.๒.๒ แผนการปฏิรูปประเทศ

แผนปฏิบัติราชการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) มีความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ประเด็นที่ ๒๑ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในระดับวัตถุประสงค์และเป้าหมายในภาพรวม ที่มุ่งสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน การกำกับการบริหารหน่วยงานภาครัฐให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตภายใต้กรอบธรรมาภิบาล การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภาครัฐให้ประชาชนเข้าถึงตรวจสอบได้ การบังคับใช้มาตรการทางวินัย มาตรการทางปกครอง หรือมาตรการทางกฎหมายอย่างเคร่งครัด และการปรับปรุงประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายในกระบวนการยุติธรรมทุกขั้นตอน

แผนการปฏิรูปประเทศ ประเด็นที่ ๒๑ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๑. วัตถุประสงค์รวม

๑.๑ ให้มีการส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการทุจริตประพฤติมิชอบ รวมทั้งให้มีกฎหมายในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตและชี้เบาะแสเมื่อพบเห็นการกระทำความผิด โดยมีมาตรการสนับสนุน และการคุ้มครองผู้ชี้เบาะแสด้วย

๑.๒ ให้มีมาตรการควบคุม กำกับ ติดตาม การบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน โดยเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตของบุคลากร ใช้ดุลยพินิจโดยสุจริต ภายใต้กรอบธรรมาภิบาลและการกำกับกิจการที่ดีอย่างแท้จริง

๑.๓ ให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภาครัฐให้ประชาชนสามารถเข้าถึง และตรวจสอบได้ และสนับสนุนแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนในการต่อต้านการทุจริต เพื่อขจัดปัญหาการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐ

๑.๔ ยกระดับการบังคับใช้มาตรการทางวินัย มาตรการทางปกครอง หรือมาตรการทางกฎหมายต่อเจ้าพนักงานของรัฐที่ถูกกล่าวหาว่าประพฤติมิชอบหรือกระทำการทุจริต และประพฤติมิชอบอย่างเคร่งครัด

๑.๕ ปรับปรุงประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายในกระบวนการยุติธรรมทุกขั้นตอน (ไต่สวน ชี้มูล ฟ้องศาล พิพากษา) ทั้งแพ่งและอาญาให้รวดเร็ว รุนแรง เด็ดขาด เป็นธรรม เสมอภาค โดยเฉพาะมีการจัดทำและบูรณาการฐานข้อมูลคดีทุจริต ตลอดจนเร่งรัดการติดตามนำทรัพย์สินที่เกิดจากการกระทำผิดทั้งในประเทศและต่างประเทศตกเป็นของแผ่นดิน และในกรณีที่ยังไม่มีกฎหมายที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ก็ให้เร่งบัญญัติเพิ่มเติม

๒. เป้าหมายรวม

ประเทศไทยมีระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index) อยู่ใน ๒๐ อันดับแรกของโลกในปี ๒๕๖๔

๒.๒.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

แผนปฏิรูปราชการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ในหมวดหมายที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน ซึ่งมุ่งเน้นให้ภาครัฐต้องเร่งพัฒนาและปรับตัวเพื่อลดช่องว่างของการปฏิบัติให้มีศักยภาพที่เหมาะสมในฐานะที่เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ บนหลักการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ ซึ่งการพัฒนาตามหมวดหมายที่ ๑๓ จะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๑. หมายความว่า ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

๒. เป้าหมายที่ ๑ การบริการภาครัฐ มีคุณภาพ เข้าถึงได้

กลยุทธ์ที่ ๒ การปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการและโครงสร้างของภาครัฐ ให้ยืดหยุ่น เชื่อมโยง เปิดกว้าง และมีประสิทธิภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

กลยุทธ์ที่ ๒.๒ สร้างความโปร่งใสของธรรมาภิบาลภาครัฐ โดยเปิดเผยข้อมูล

๒.๒.๔ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

แผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ภายใต้นโยบายความมั่นคงแห่งชาติที่ ๙ ที่มุ่งเสริมความมั่นคงของชาติจากภัยทุจริต รวมทั้งแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ในเรื่องเสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยทุจริต โดยแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) สอดคล้องกับเป้าหมายที่ให้หน่วยงานภาครัฐมีระบบป้องกันและแก้ไขการทุจริตและประชาชนไม่เพิกเฉยต่อการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ โดยมีตัวชี้วัด คือ ค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการต่อต้านการทุจริต กลยุทธ์เพื่อขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว คือ นำหลักธรรมาภิบาล ไปใช้ในการบริหารจัดการให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม ผลักดันการแก้ไขกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการทุจริต และให้บังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ การดำเนินโครงการของภาครัฐ และรณรงค์ให้ความรู้แก่ทุกภาคส่วนถึงภัยทุจริต เพื่อสร้างค่านิยมต่อต้าน และปฏิเสธการทุจริตเสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยการทุจริต

๑. นโยบายความมั่นคงแห่งชาติที่ ๙ เสริมสร้างความมั่นคงของชาติ

จากภัยการทุจริต

รองรับวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาท และความเข้มแข็งของทุกภาคส่วนในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

๒. แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ รองรับนโยบายที่ ๑๑ การเสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยทุจริต

๓. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์

หน่วยงานภาครัฐมีระบบป้องกันและแก้ไขการทุจริตและประชาชนไม่เพิกเฉยต่อการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ

๔. ตัวชี้วัด

๔.๑ ค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย

๔.๒ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการต่อต้านการทุจริต

๕. กลยุทธ์

๕.๑ นำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารจัดการภาครัฐให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม

๕.๒ ผลักดันการแก้ไขกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการทุจริต และให้บังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด

๕.๓ ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินโครงการของรัฐ

๕.๔ รมรณรงค์ให้ความรู้แก่ทุกภาคส่วนถึงภัยทุจริต เพื่อสร้างค่านิยมต่อต้านและปฏิเสธการทุจริต

๒.๓ แผนระดับที่ ๓

๒.๓.๑ แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

แผนปฏิบัติราชการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) มีความสอดคล้องแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) กล่าวคือ แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ครอบคลุม ๒ แผนย่อย ได้แก่ แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนย่อยการปราบปรามการทุจริต ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกันและส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน

เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย

เป้าหมายภาพรวม

ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประเทศไทยมีการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น รัฐบาลต้องให้ความสำคัญกับการต่อต้านการทุจริต หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตมีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ มีการดำเนินงานอย่างโปร่งใส อัตราการเกิดคดีทุจริตมีแนวโน้มลดลง ประชาชนคนไทยมีทัศนคติที่ไม่ยอมรับการทุจริต ซึ่งส่งผลให้การรับรู้ของนานาชาติเกี่ยวกับการทุจริตของประเทศไทยมีแนวโน้มที่ดีขึ้น มีผลการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริตที่สูงขึ้น ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยได้รับการยอมรับจากนานาชาติในเรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และมีความน่าเชื่อถือทางด้านเศรษฐกิจและการลงทุนระหว่างประเทศด้วย ดังนั้น ควรมุ่งเน้นที่จะศึกษาวิเคราะห์การดำเนินการให้ครบถ้วนตามประเด็นการประเมินการรับรู้การทุจริต และการส่งเสริมการดำเนินการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการรับรู้ของนานาชาติ

ตัวชี้วัดภาพรวม

โดยมีตัวชี้วัดภาพรวม จำนวน ๒ ตัวชี้วัด ได้แก่

๑. ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย (อันดับ / คะแนน) โดยในปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐ กำหนดค่าเป้าหมายดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย ดังนี้

ปี พ.ศ.	อันดับ และ / หรือได้คะแนน
ปี ๒๕๖๖	อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๕๓ และ / หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๑ คะแนน
ปี ๒๕๖๗	อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๕๑ และ / หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๓ คะแนน
ปี ๒๕๖๘	อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๔๘ และ / หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๕ คะแนน
ปี ๒๕๖๙	อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๔๕ และ / หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๖ คะแนน
ปี ๒๕๗๐	อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๔๓ และ / หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๗ คะแนน

๒. หน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) (เกณฑ์ ๘๕ คะแนนขึ้นไป) โดยในปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐ กำหนดค่าเป้าหมายร้อยละของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA ๘๕ คะแนนขึ้นไป ดังนี้

ปี พ.ศ.	ตัวชี้วัด / ค่าเป้าหมาย
ปี ๒๕๖๖	หน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๒
ปี ๒๕๖๗	หน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๔
ปี ๒๕๖๘	หน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๖
ปี ๒๕๖๙	หน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๓
ปี ๒๕๗๐	หน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐๐

เป้าหมายภายใต้แผนย่อยของแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ประกอบด้วย ๒ แผนย่อย ๓ เป้าหมาย และ ๑๐ ตัวชี้วัด ดังนี้

(๑) แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประกอบด้วยเป้าหมายสำคัญ ๒ เป้าหมาย และตัวชี้วัดจำนวน ๘ ตัวชี้วัด ได้แก่

เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต มุ่งหวังให้ประชาชนและสังคมตื่นตัว และตระหนักถึงผลกระทบของการทุจริตที่มีต่อประเทศ มีการแสดงออกซึ่งการต่อต้านการทุจริต ทั้งในชีวิตประจำวันและการแสดงออกผ่านสื่อต่าง ๆ ประชาชนในแต่ละช่วงวัยได้รับกระบวนการกล่อมเกลางานสังคมว่าการทุจริตถือเป็นพฤติกรรมที่นอกจากจะผิดกฎหมายและทำให้เกิดความเสียหายต่อประเทศแล้ว ยังเป็นพฤติกรรมที่ไม่ได้รับการยอมรับทางสังคม มีการหล่อหลอมค่านิยมและวัฒนธรรมทางสังคมเพื่อให้ประชาชนไม่กระทำการทุจริต มีความละเอียดต่อการกระทำความผิด ไม่เพิกเฉยหรืออดทนต่อการทุจริต เพื่อสร้างสังคมที่มีพฤติกรรมร่วมต้านการทุจริต ประชาชนมีค่านิยมและพฤติกรรม

ที่เห็นผลประโยชน์ต่อส่วนรวมมากกว่าการช่วยเหลือพวกพ้องในการทำผิดกฎหมาย หรือการสร้างความสำเร็จในชีวิตด้วยความซื่อสัตย์และความเพียร มากกว่าการได้รับทรัพย์สินมาจากการทุจริตหรือการคดโกง สังคมไทยเชิดชูบุคคลต้นแบบที่มีความซื่อสัตย์สุจริตและทำความดี ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ สอดส่องดูแลการเลือกตั้ง แจ้งเหตุหรือแจ้งเบาะแสการทุจริตซื้อสิทธิขายเสียงทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ตลอดจนการตรวจสอบรัฐบาลและนักการเมืองในการดำเนินการตามเจตจำนงทางการเมือง เพื่อเป็นแรงกดดันให้รัฐบาลต้องบริหารประเทศอย่างสุจริต โปร่งใส โดยกระบวนการนโยบายของรัฐบาลไม่สามารถเป็นช่องทางในการแสวงหาผลประโยชน์ โดยจะมีกลไกการตรวจสอบการดำเนินนโยบายของรัฐที่เข้มข้นขึ้น

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ ร้อยละของเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต โดยในปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐ กำหนดค่าเป้าหมาย ดังนี้

ปี พ.ศ.	ตัวชี้วัด / ค่าเป้าหมาย
ปี ๒๕๖๖	เด็กและเยาวชนไทย มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ร้อยละ ๖๐
ปี ๒๕๖๗	เด็กและเยาวชนไทย มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ร้อยละ ๖๒
ปี ๒๕๖๘	เด็กและเยาวชนไทย มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ร้อยละ ๖๔
ปี ๒๕๖๙	เด็กและเยาวชนไทย มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ร้อยละ ๖๖
ปี ๒๕๗๐	เด็กและเยาวชนไทย มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ร้อยละ ๖๘

ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ ร้อยละของประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติดีมีชอบ โดยในปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐ กำหนดค่าเป้าหมาย ดังนี้

ปี พ.ศ.	ตัวชี้วัด / ค่าเป้าหมาย
ปี ๒๕๖๖	ประชาชนมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติดีมีชอบ ร้อยละ ๖๐
ปี ๒๕๖๗	ประชาชนมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติดีมีชอบ ร้อยละ ๖๒
ปี ๒๕๖๘	ประชาชนมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติดีมีชอบ ร้อยละ ๖๔
ปี ๒๕๖๙	ประชาชนมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติดีมีชอบ ร้อยละ ๖๖
ปี ๒๕๗๐	ประชาชนมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติดีมีชอบ ร้อยละ ๖๘

ตัวชี้วัดที่ ๑.๓ ร้อยละของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) โดยในปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐ กำหนดค่าเป้าหมายหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ๘๕ คะแนนขึ้นไป ดังนี้

ปี พ.ศ.	ตัวชี้วัด / ค่าเป้าหมาย
ปี ๒๕๖๖	หน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๒
ปี ๒๕๖๗	หน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๔
ปี ๒๕๖๘	หน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๖
ปี ๒๕๖๙	หน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๓
ปี ๒๕๗๐	หน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐๐

เป้าหมายที่ ๒ คติทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง เพื่อพัฒนากระบวนการและรูปแบบของการป้องกันการทุจริตให้เท่าทันต่อพลวัตรของการทุจริต สามารถระงับยับยั้งการทุจริตได้อย่างเท่าทันไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศ มุ่งเน้นการพัฒนากลไกและกระบวนการป้องกันการทุจริตให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพทั้งในระดับบุคคลและระดับองค์กร ส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคีองค์กรภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชน ประชาชน และสื่อมวลชน สอดส่องเฝ้าระวังและร่วมตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ พร้อมทั้งสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของบุคลากรภาครัฐ และกำหนดมาตรการให้หน่วยงานภาครัฐและทุกภาคส่วนดำเนินงานอย่างโปร่งใส นอกจากนี้ ต้องกำหนดให้มีการลงโทษผู้กระทำความผิดกรณีทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจังและรวดเร็ว เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริตเชิงรุกและสามารถช่วยลดจำนวนคดีทุจริตลงได้

ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ จำนวนคดีทุจริตในภาพรวมลดลง ประเมินจากจำนวนเรื่องกล่าวหาหรือเรียนในคดีทุจริตที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในชั้นตรวจรับคำกล่าวหาและเป็นเรื่องที่เกิดเหตุในปีงบประมาณนั้น ๆ ลดลง เมื่อเทียบกับปีสุดท้ายของแผนก่อนหน้า โดยในปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐ กำหนดค่าเป้าหมายจำนวนคดีทุจริตในภาพรวมลดลง ดังนี้

ปี พ.ศ.	ตัวชี้วัด / ค่าเป้าหมาย
ปี ๒๕๖๖	คดีทุจริตลดลงในภาพรวมร้อยละ ๑๐
ปี ๒๕๖๗	คดีทุจริตลดลงในภาพรวมร้อยละ ๒๐
ปี ๒๕๖๘	คดีทุจริตลดลงในภาพรวมร้อยละ ๓๐
ปี ๒๕๖๙	คดีทุจริตลดลงในภาพรวมร้อยละ ๔๐
ปี ๒๕๗๐	คดีทุจริตลดลงในภาพรวมร้อยละ ๕๐

ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ จำนวนคดีทุจริตรายหน่วยลดลง แบ่งออกเป็น ๒ ตัวชี้วัดย่อย

ตัวชี้วัดที่ ๒.๒.๑ จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย

(ทุจริต) ประเมินจากจำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ในชั้นไต่สวนในปีงบประมาณปัจจุบัน และเป็นเรื่องที่เกิดเหตุในปีงบประมาณปัจจุบัน รวมกับจำนวนเรื่องที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งแต่งตั้งให้สอบสวนทางวินัยตามมาตรา ๑๓๖ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ลดลงเมื่อเทียบกับปีสุดท้ายของแผนก่อนหน้า โดยในปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐ กำหนดค่าเป้าหมายจำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ลดลง ดังนี้

ปี พ.ศ.	ตัวชี้วัด / ค่าเป้าหมาย
ปี ๒๕๖๖	จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ลดลงร้อยละ ๑๐
ปี ๒๕๖๗	จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ลดลงร้อยละ ๒๐
ปี ๒๕๖๘	จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ลดลงร้อยละ ๓๐
ปี ๒๕๖๙	จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ลดลงร้อยละ ๔๐
ปี ๒๕๗๐	จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ลดลงร้อยละ ๕๐

ตัวชี้วัดที่ ๒.๒.๒ จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการ

การทุจริต ประเมินจากจำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องอาญา (ทุจริต) ในชั้นไต่สวนในปีงบประมาณปัจจุบัน และเป็นเรื่องที่เกิดเหตุในปีงบประมาณปัจจุบัน ลดลงเมื่อเทียบกับปีสุดท้ายของแผนก่อนหน้า โดยในปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐ กำหนดค่าเป้าหมายจำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริตลดลง ดังนี้

ปี พ.ศ.	ตัวชี้วัด / ค่าเป้าหมาย
ปี ๒๕๖๖	จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต ลดลงร้อยละ ๑๐
ปี ๒๕๖๗	จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต ลดลงร้อยละ ๒๐
ปี ๒๕๖๘	จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต ลดลงร้อยละ ๓๐
ปี ๒๕๖๙	จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต ลดลงร้อยละ ๔๐
ปี ๒๕๗๐	จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต ลดลงร้อยละ ๕๐

ตัวชี้วัดที่ ๒.๓ จำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ลดลง แบ่งออกเป็น ๒ ตัวชี้วัดย่อย ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ ๒.๓.๑ จำนวนข้อร้องเรียนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับนักการเมือง
ระดับชาติ ประเมินจากจำนวนข้อร้องเรียนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับนักการเมืองระดับชาติ ที่มีการชี้มูล
ในชั้นไต่สวน ในปีงบประมาณปัจจุบันและเป็นเรื่องที่เกิดเหตุในปีงบประมาณปัจจุบันลดลงเมื่อเทียบกับ
ปีสุดท้ายของแผนก่อนหน้า โดยในปีงบประมาณปัจจุบันและเป็นเรื่องที่เกิดเหตุในปีงบประมาณปัจจุบัน
ลดลงเมื่อเทียบกับปีสุดท้ายของแผนก่อนหน้า โดยในปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐ กำหนดค่าเป้าหมาย จำนวน
ข้อร้องเรียนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับนักการเมืองระดับชาติลดลง ดังนี้

ปี พ.ศ.	ตัวชี้วัด / ค่าเป้าหมาย
ปี ๒๕๖๖	จำนวนข้อร้องเรียนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับนักการเมืองระดับชาติ ลดลงร้อยละ ๓๐
ปี ๒๕๖๗	จำนวนข้อร้องเรียนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับนักการเมืองระดับชาติ ลดลงร้อยละ ๓๕
ปี ๒๕๖๘	จำนวนข้อร้องเรียนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับนักการเมืองระดับชาติ ลดลงร้อยละ ๔๐
ปี ๒๕๖๙	จำนวนข้อร้องเรียนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับนักการเมืองระดับชาติ ลดลงร้อยละ ๔๕
ปี ๒๕๗๐	จำนวนข้อร้องเรียนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับนักการเมืองระดับชาติ ลดลงร้อยละ ๕๐

ตัวชี้วัดที่ ๒.๓.๒ จำนวนข้อร้องเรียนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับนักการเมือง
ท้องถิ่น ประเมินจากจำนวนข้อร้องเรียนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับนักการเมืองท้องถิ่น ที่มีการชี้มูล
ในชั้นไต่สวน ในปีงบประมาณปัจจุบันและเป็นเรื่องที่เกิดเหตุในปีงบประมาณปัจจุบันลดลง เมื่อเทียบกับ
ปีสุดท้ายของแผนก่อนหน้า โดยในปีงบประมาณปัจจุบันและเป็นเรื่องที่เกิดเหตุในปีงบประมาณปัจจุบัน
ลดลงเมื่อเทียบกับปีสุดท้ายของแผนก่อนหน้า โดยในปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐ กำหนดค่าเป้าหมาย จำนวน
ข้อร้องเรียนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับนักการเมืองท้องถิ่นลดลง ดังนี้

ปี พ.ศ.	ตัวชี้วัด / ค่าเป้าหมาย
ปี ๒๕๖๖	จำนวนข้อร้องเรียนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับนักการเมืองท้องถิ่น ลดลงร้อยละ ๓๐
ปี ๒๕๖๗	จำนวนข้อร้องเรียนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับนักการเมืองท้องถิ่น ลดลงร้อยละ ๓๕
ปี ๒๕๖๘	จำนวนข้อร้องเรียนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับนักการเมืองท้องถิ่น ลดลงร้อยละ ๔๐
ปี ๒๕๖๙	จำนวนข้อร้องเรียนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับนักการเมืองท้องถิ่น ลดลงร้อยละ ๔๕
ปี ๒๕๗๐	จำนวนข้อร้องเรียนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับนักการเมืองท้องถิ่น ลดลงร้อยละ ๕๐

(๒) แผนย่อยการปราบปรามการทุจริต

เป้าหมายที่ ๓ การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ มุ่งเน้นการส่งเสริมการปรับปรุงกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริตให้มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควบคู่ไปกับการปรับปรุงระบบข้อมูลเรื่องร้องเรียนที่เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานต่อต้านการทุจริตที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินคดี รวมทั้งการปรับปรุงกฎหมายและตรากฎหมายใหม่เพื่อสนับสนุนให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับการดำเนินคดีและลงโทษ ทั้งทางวินัยและอาญาอย่างรวดเร็วและเป็นรูปธรรม เพื่อให้สังคมเกิดความเกรงกลัวต่อการทุจริต

ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ กระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด โดยกำหนดค่านิยาม หมายถึง จำนวนเรื่องได้สวนหลังพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ใช้บังคับ ในแต่ละปีงบประมาณที่ดำเนินการเกินกว่ากรอบระยะเวลาสองปี ตามมาตรา ๔๘ นับแต่วันที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้ได้สวน โดยประเมินจากจำนวนเรื่องได้สวนของปีฐานที่ดำเนินการเกินกรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด (๒ ปี) ในปีงบประมาณที่ประเมินเทียบกับจำนวนเรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด มีมติให้ตั้งได้สวน ณ ปีฐาน (ปีฐาน คือ ปีก่อนหน้าที่จำเป็นต้องขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ดังนี้

ปี พ.ศ.	ตัวชี้วัด / ค่าเป้าหมาย
ปี ๒๕๖๖	กระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ไม่เกินร้อยละ ๒๐
ปี ๒๕๖๗	กระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ไม่เกินร้อยละ ๒๐
ปี ๒๕๖๘	กระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ไม่เกินร้อยละ ๒๐
ปี ๒๕๖๙	กระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ไม่เกินร้อยละ ๒๐
ปี ๒๕๗๐	กระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ไม่เกินร้อยละ ๒๐

ตัวชี้วัดที่ ๓.๒ จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ
โดยกำหนดค่านิยาม หมายถึง เมื่อหน่วยงานได้สวน สอบสวนคดีอาญาทุจริต ส่งเรื่องฟ้องร้องไปยังศาลแล้ว ศาลพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องและผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานถูกฟ้องกลับ อันอาจเกิดจากการพิจารณาแล้วเห็นว่าจัดทำสำนวนไม่ชอบหรือการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เป็นต้น โดยการประเมินในแต่ละปี ใช้จำนวนคดีอาญาที่ผู้ปฏิบัติงานใหม่ในหน่วยงานถูกฟ้องกลับ (ในปีงบประมาณที่ประเมิน) อันเนื่องมาจากศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง เทียบกับจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง โดยในปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐ กำหนดค่าเป้าหมาย จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ดังนี้

ปี พ.ศ.	ตัวชี้วัด / ค่าเป้าหมาย
ปี ๒๕๖๖	จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ไม่เกินร้อยละ ๓ ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง
ปี ๒๕๖๗	จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ไม่เกินร้อยละ ๓ ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง
ปี ๒๕๖๘	จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ไม่เกินร้อยละ ๓ ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง
ปี ๒๕๖๙	จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ไม่เกินร้อยละ ๓ ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง
ปี ๒๕๗๐	จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ไม่เกินร้อยละ ๓ ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง

แนวทางการดำเนินงาน

แนวทางการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) เชื่อมโยงตามกรอบทิศทางของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ห่วงโซ่คุณค่าของแผนแม่บทฯ ข้อเสนอการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) รวมทั้งข้อเสนอแนะจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา โดยมีแนวทางในแต่ละเป้าหมายดังนี้

เป้าหมายภาพรวม : ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ : ๑. ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย

๒. ร้อยละของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA)

แนวทางการดำเนินงาน

๑. ผลักดันการดำเนินการตามข้อเสนอเพื่อยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ที่หน่วยงานรับผิดชอบหลักเสนอคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ โดยกำหนดให้มีแผนการขับเคลื่อน และผลักดันสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม
๒. แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยกำหนดกรอบการใช้ดุลยพินิจ กรอบระยะเวลา ขั้นตอน และบทลงโทษทางวินัยต่อเจ้าหน้าที่รัฐ ที่ไม่ดำเนินการตามกฎหมายให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดผลสำเร็จในการบังคับใช้
๓. จัดตั้งกลไกบูรณาการการดำเนินงานที่มีหน่วยงานภาครัฐและเอกชนร่วมกันขับเคลื่อน เพื่อยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต และกำหนดแนวทาง มาตรการป้องกันความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิด การทุจริต โดยเฉพาะในเขตส่งเสริมการลงทุนและเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก
๔. นำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยอำนวยความสะดวกในทุกขั้นตอนของการอนุญาต โดยให้ประชาชนหรือผู้ประกอบการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ในการอนุญาตน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้
๕. สร้างการรับรู้เชิงลึกที่เชื่อมโยงถึงกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามและ Partner Institute ที่จัดส่ง ข้อมูลให้กับแหล่งประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI)
๖. การพัฒนากลไกและกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในองค์กรให้เป็น “องค์กรโปร่งใส ไร้ทุจริต”

เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

แนวทางที่ ๑ ปลุกฝังวิธีคิด ปลุกจิตสำนึก ให้มีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

มุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดี ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน ปรับพฤติกรรม “คน” ทุกกลุ่มในสังคมให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตผ่านหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา เน้นการสร้างวัฒนธรรมและพฤติกรรมสุจริต โดยใช้วัฒนธรรมนำเสนอในรูปแบบที่ทันสมัย รวมทั้ง ส่งเสริม การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการต่อต้านการทุจริตในทุกรูปแบบ สามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัว และผลประโยชน์ส่วนรวม การไม่ให้ไม่รับสินบน มีความละเอียดต่อการกระทำผิด และไม่เพิกเฉย หรืออดทนต่อการทุจริต และยกระดับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน ภาครัฐ มีตัวชี้วัดความสำเร็จ ๓ ตัว ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ ร้อยละของเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต

แนวทางการดำเนินงาน

๑. ขยายผลการนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ให้ครอบคลุมทุกสถานศึกษา และทุกหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน โดยการกำหนดกลุ่มเป้าหมายและหน่วยงานที่รับผิดชอบที่มีความชัดเจน มากยิ่งขึ้น
๒. พัฒนาหลักสูตร เครื่องมือ แนวทางการขับเคลื่อนหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา โดยเฉพาะ ด้านการส่งเสริมพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อหน้าที่ รวมทั้งนำผลการศึกษาวิเคราะห์ตัวแปรด้านครอบครัว และด้านสังคมมาพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร

๓. พัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน เพื่อให้มีศักยภาพในการนำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาไปใช้ให้ครอบคลุมทุกสถานศึกษาและทุกระดับอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ ร้อยละของประชาชนที่มีวัฒนธรรม ค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แนวทางการดำเนินงาน

๑. ส่งเสริมการประสานเชื่อมต่อการทำงานระหว่างเครือข่ายภาคประชาชนให้เป็นไปอย่างไร้รอยต่อ โดยยังคงอัตลักษณ์ของเครือข่ายและมีการดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งประสานการทำงานร่วมกันในพื้นที่ให้มี ความเข้มแข็ง ครอบคลุม และสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามาเป็นเครือข่ายต่อต้านการทุจริต

๒. ส่งเสริมองค์ความรู้ให้กับประชาชน โดยจัดทำหลักสูตรสร้างการรับรู้ที่มีความเหมาะสมกับแต่ละช่วงอายุของกลุ่มเป้าหมาย

๓. ใช้สื่อสร้างสรรค์เป็นเครื่องมือเพื่อสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ ให้กับทุกภาคส่วนทั้งภายในและภายนอกประเทศ ใช้นวัตกรรมนำเสนอในรูปแบบที่ทันสมัย น่าสนใจ โดยใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อให้เข้าถึงภาคประชาชน และสร้างการมีส่วนร่วมหรือปฏิสัมพันธ์กับผู้รับสาร

๔. พัฒนฐานข้อมูลเครือข่ายต่อต้านการทุจริตของประเทศไทย โดยเชื่อมโยงข้อมูลเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕. จัดให้มีช่องทางในการแจ้งเบาะแสในรูปแบบที่หลากหลาย สามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก มีระบบปกปิดตัวตนและคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสที่มีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดที่ ๑.๓ ร้อยละของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA)

แนวทางการดำเนินงาน

๑. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการยกระดับความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA ทุกหน่วยงาน โดยการพัฒนาและเสริมสร้างองค์ความรู้เกณฑ์การประเมิน การปรับปรุงและพัฒนาองค์ความรู้และทักษะการเปิดเผยข้อมูลการป้องกันการทุจริต และการให้บริการสาธารณะผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงานให้มีคุณภาพ ครบถ้วน สมบูรณ์ ถูกต้อง และเป็นไปตามหลักเกณฑ์การประเมินที่กำหนด

๒. กำหนดตัวชี้วัดการกำกับดูแลการประเมิน ITA ของผู้บริหารหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการสนับสนุน กำกับดูแล และติดตามในแต่ละขั้นตอน รวมทั้งการกลั่นกรองข้อมูลให้มีความถูกต้อง ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยกำหนดเป็นนโยบายหรือมาตรการชัดเจนให้นำผลการประเมิน ITA แต่ละปี เป็นตัวชี้วัดในการจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานและมีผลต่อการแต่งตั้งโยกย้ายผู้บริหารของหน่วยงาน

๓. พัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน โดยการออกแบบประเด็นการประเมินของแบบวัดการประเมิน ITA ให้สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน การออกแบบข้อคำถามแบบประเมิน IIT และ EIT ให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย และการให้ความสำคัญกับการประเมิน OIT เชิงคุณภาพ

๔. ขยายการประเมิน ITA ไปยังหน่วยงานระดับต่ำกว่ากรม โดยเฉพาะหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการอนุมัติ อนุญาต จะต้องมีการประเมิน ITA เป็นลำดับแรก

๕. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในหน่วยงานต่าง ๆ ให้พร้อมต่อการประเมิน ITA เพื่อให้การประเมิน ITA มีประสิทธิภาพรวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์ และสามารถนำข้อมูล OIT ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาองค์กรและการปฏิบัติงาน รวมทั้งพัฒนากลไก เครื่องมือ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่รัฐ และประชาชนทุกภาคส่วนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การเฝ้าระวัง และการแจ้งเบาะแสการทุจริต

๖. บูรณาการระบบการประเมิน ITA โดยการประสานพลังความร่วมมือจากหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงในการยกระดับคะแนนการประเมิน ITA รวมทั้งเชื่อมโยงกับแนวทางการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย โดยให้ความสำคัญกับการสนับสนุนทรัพยากรและพัฒนาศักยภาพบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาด้านการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ

เป้าหมายที่ ๒ คติทุจริตและประพฤติกรรมมิชอบ

แนวทางที่ ๒ ป้องกันการทุจริตและประพฤติกรรมมิชอบ

มุ่งเน้นการพัฒนามาตรการ กระบวนการในการป้องปรามการทุจริตให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต สามารถระงับยับยั้งการทุจริตได้อย่างรวดเร็ว ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศ โดยมีตัวชี้วัดความสำเร็จ ๕ ตัวชี้วัด ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ คติทุจริตในภาพรวมลดลง

ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ คติทุจริตรายหน่วยงานลดลง

๒.๒.๑ จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ลดลง

๒.๒.๒ จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริตลดลง

ตัวชี้วัดที่ ๒.๓ จำนวนคติทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองลดลง

๒.๓.๑ จำนวนข้อร้องเรียนคติทุจริตที่เกี่ยวข้องกับนักการเมืองระดับชาติลดลง

๒.๓.๒ จำนวนข้อร้องเรียนคติทุจริตที่เกี่ยวข้องกับนักการเมืองท้องถิ่นลดลง

แนวทางการดำเนินงาน

๑. ขับเคลื่อนมาตรการและข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริตที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ โดยมีแผนการขับเคลื่อนและกลไกกำกับติดตามที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

๒. จัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติกรรมมิชอบ ลดการใช้ดุลพินิจ และอำนวยความสะดวกในการให้บริการแก่ประชาชน มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการพิจารณาอนุญาตและออกใบอนุญาตผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ในทุกขั้นตอน รวมทั้งการกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาแต่งตั้งโยกย้ายผู้บริหารของหน่วยงานในกรณีผู้ได้บังคับบัญชากระทำการทุจริต

๓. ผลักดันให้ทุกหน่วยงานภาครัฐจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต เพื่อลดและปิดโอกาสการทุจริต และนำผลการประเมินความเสี่ยงไปใช้เป็นมาตรการป้องกันการทุจริตภายในองค์กร

๔. วิเคราะห์สถานการณ์การทุจริต โดยการติดตาม เฝ้าระวัง เก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อประเมินสถานการณ์การทุจริต พร้อมทั้งจัดการซื้อร้องเรียนและจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๕. ส่งเสริมสนับสนุนให้แนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยและภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และเฝ้าระวังโครงการที่มีมูลค่าสูง ตามหลักการจัดทำข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact : IP) และการสร้างความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ (Infrastructure Transparency Initiative : COST)

๖. ส่งเสริมและผลักดันให้นักการเมืองและพรรคการเมืองแสดงเจตจำนงในการต่อต้านการทุจริตต่อสาธารณะ และนำเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งมีเทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งเสริมให้เกิดการกำกับดูแลและควบคุมการดำเนินการตามเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต

๗. ยกระดับและมีการกำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

๘. ประสานความร่วมมือและบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อลดคดีทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ

๙. การเพิ่มตำแหน่งของผู้ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินในหน่วยงานที่มีสถิติคดีทุจริต และเรื่องกล่าวหาหรือเรียนการทุจริตเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะตำแหน่งที่มีความเสี่ยงต่อการใช้หน้าที่และอำนาจในทางทุจริต รวมทั้งการพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินที่มีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพ และพัฒนาระบบที่มีความทันสมัย พร้อมทั้งพัฒนาทักษะและสมรรถนะของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินให้มีความรู้ ความสามารถที่หลากหลาย และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑๐. พัฒนามาตรการและกลไกการป้องกันการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

เป้าหมายที่ ๓ การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ

แนวทางที่ ๓ ปราบปรามการทุจริต

มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพเกี่ยวกับการดำเนินคดีทุจริตให้รวดเร็ว เป็นธรรม รวมทั้งให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด และมีการบูรณาการความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านปราบปรามการทุจริตของหน่วยงานด้านปราบปรามการทุจริต โดยมีตัวชี้วัดความสำเร็จ ๒ ตัวชี้วัด ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ กระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด

ตัวชี้วัดที่ ๓.๒ จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานได้สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ

แนวทางการดำเนินงาน

๑. ปรับปรุงกลไกและกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ ด้วยความเป็นธรรม โปร่งใส และไม่เลือกปฏิบัติ โดยจัดให้มีกลไกการประสานงานปราบปรามการทุจริตทั้งในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ พัฒนาระบบบริหารจัดการคดี ปรับปรุงขั้นตอน การดำเนินงานที่ล่าช้าและซ้ำซ้อนกันของหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้มีความรวดเร็ว และกระชับมากยิ่งขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริตแล้วเสร็จภายใน กรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

๒. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูลในกระบวนการปราบปรามการทุจริต ให้มีประสิทธิภาพเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเกี่ยวกับการรับเรื่องร้องเรียน การตรวจรับเรื่องร้องเรียน การติดตามเรื่องร้องเรียน การพัฒนาระบบฐานข้อมูลคดีทุจริตระหว่างหน่วยงานให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูล คดีทุจริตกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องครบถ้วนทุกหน่วยงาน การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูล เกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินที่ทันสมัย เท่าทันต่อการบิดเบือนทรัพย์สินและหนี้สิน สามารถเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการตรวจสอบความถูกต้องของทรัพย์สินและหนี้สิน และการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการจดทะเบียนธุรกิจให้สะท้อนผู้ที่เป็นเจ้าของกิจการที่แท้จริง

๓. นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับใช้เพื่อยกระดับกระบวนการทำงาน ด้านการปราบปรามการทุจริตและการตรวจสอบทรัพย์สิน เพื่อสร้างความปลอดภัย มีความน่าเชื่อถือ และสะดวกรวดเร็ว เช่น เทคโนโลยีการบริหารข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เทคโนโลยี BLOCKCHAIN และการใช้ Cloud Technology มาปรับใช้ เพื่อให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ในยุค Technology Disruption

๔. ตรากฎหมายและบังคับใช้กฎหมายในกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้เท่าทัน ต่อพลวัตของการทุจริต และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล เช่น กฎหมายเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สิน และการเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กฎหมายเกี่ยวกับการสืบสวน ปราบปราม และดำเนินการกับทรัพย์สินหรือผู้กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือทุจริตต่อหน้าที่ ตามกฎหมายฟอกเงิน กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองพยาน และผู้แจ้งเบาะแส กฎหมายเกี่ยวกับการ ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐ หน่วยงานของรัฐและหัวหน้าหน่วยงานของรัฐฟ้องร้องดำเนินคดีกับบุคคล ที่แสดงความเห็นหรือเปิดโปงเบาะแสเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ (กฎหมายป้องกันการฟ้องปิดปาก Anti-SLAPP Law) และปรับปรุงโทษปรับของนิติบุคคลที่กระทำความเสียหายแก่ประเทศให้สอดคล้องกับ มาตรฐานสากล (๕) พัฒนาเจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้มีสมรรถนะ องค์ความรู้ และขีดความสามารถที่เป็น มาตรฐานและเท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต โดยพัฒนาระบบฐานข้อมูล องค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริตที่ ประมวลจากคดีการทุจริตและผู้เชี่ยวชาญของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการปราบปรามการทุจริต พัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้ในเชิงสหวิทยาการใหม่ ๆ รวมทั้ง การปลูกฝังให้เจ้าหน้าที่ในกระบวนการปราบปรามการทุจริตยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์

สุจริต ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

๒.๓.๒ ยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๗๐)

ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ประเด็นยุทธศาสตร์ ซึ่งมีประเด็นยุทธศาสตร์ ๕ ประเด็นยุทธศาสตร์ และแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision) เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจได้ (Trusted Public Officers)

พันธกิจ (Mission) สร้างสังคม-วัฒนธรรมทางจริยธรรมของข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐและเน้นย้ำภาพลักษณ์เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นคนดี มีความสามารถ และมีคุณธรรม เพื่อให้ได้รับความเชื่อมั่นจากประชาชน และความไว้วางใจในระดับนานาชาติ

เป้าหมาย (Goal) ยกระดับตัวชี้วัดนานาชาติและตัวชี้วัดระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐ และตัวชี้วัดด้านคุณธรรมและความโปร่งใสของการดำเนินงานภาครัฐของประเทศไทย โดยใช้กลไกขับเคลื่อนด้านมาตรฐานทางจริยธรรมเพื่อยกระดับการทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ประเด็นยุทธศาสตร์ มี ๕ ยุทธศาสตร์ ครอบคลุมการสร้างมาตรฐานการพัฒนา ผลักดันนโยบาย การส่งเสริมและบูรณาการรวมพลังกับทุกภาคส่วน ภายใต้ประเด็นท้าทายเชิงกลยุทธ์ที่ว่า “ไม่มีช้อยกเว้น ไม่มีข้อกังขา และไม่สูญเปล่า” ทั้งนี้ อาศัยการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อการสื่อสารที่เข้าถึงและร่วมรณรงค์ สร้างสังคม-วัฒนธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างมาตรฐานทางจริยธรรมภายในหน่วยงานของรัฐ

การนำมาตรฐานทางจริยธรรม (Ethical Standard) ประมวลจริยธรรม (Code of Ethics) เป็นกรอบแนวทางการปฏิบัติด้านจริยธรรมในองค์กรให้ชัดเจน ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญลำดับแรกในการขับเคลื่อนการสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐให้เกิดขึ้นภายในหน่วยงานของรัฐ และการให้ความสำคัญในการสร้างมาตรฐานทางจริยธรรมให้มีมาตรฐานเดียวกันในกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกประเภท ครอบคลุมทุกหน่วยงานทั้งในระดับรัฐบาล ระดับส่วนราชการ ระดับท้องถิ่น และระดับองค์กรโดย “ไม่มีช้อยกเว้น” และการสร้างมาตรฐานทางจริยธรรมเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา และข้อขัดแย้งที่เกิดจากคุณค่าทางจริยธรรมที่แตกต่างกัน เพื่อให้ “ไม่มีข้อกังขา” โดยใช้มาตรฐานทางจริยธรรมเป็นหลังพิง หรือหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจ และการประพฤติปฏิบัติตน แทนการใช้ดุลยพินิจ ในกรณีที่ไม่มีกฎข้อบังคับมาชี้ขาดเพื่อลดพฤติกรรมสีเทา และเพื่อสร้างความพร้อมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ทางจริยธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาหลักต้นนโยบายและระบบบริหารการส่งเสริมมาตรฐานทางจริยธรรมภาครัฐให้ครอบคลุมทุกหน่วยงานและทุกระดับ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาหลักต้นนโยบายและระบบบริหารการส่งเสริมมาตรฐานทางจริยธรรมภาครัฐให้ครอบคลุมทุกหน่วยงานและทุกระดับ มุ่งเน้นพัฒนานโยบาย ส่งเสริมมาตรฐานทางจริยธรรม เตรียมความพร้อมและความร่วมมือในการร่วมบริหารงานภาครัฐอย่างมีจริยธรรม โดย “ไม่มีข้อกังขา” หรือตั้งคำถาม อันเป็นการพัฒนากลไกการส่งเสริมจริยธรรมทั้งที่มีอยู่เดิม และที่สร้างขึ้นใหม่ให้สามารถขับเคลื่อนทำงานได้อย่างสอดคล้องกันและมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การส่งเสริมการนำมาตรฐานทางจริยธรรมไปใช้ในการบริหารงานบุคคล

มาตรฐานทางจริยธรรม คือ การสร้างมาตรฐานเดียวกันและมีสภาพบังคับทางกฎหมาย มีการกำหนดมาตรการและกลไกในการขับเคลื่อนงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการเสริมสร้างและรักษาจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยมาตรการที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การนำพฤติกรรมทางจริยธรรมไปใช้ในกระบวนการบริหารงานบุคคลที่คำนึงถึงหลักทางจริยธรรม แบบ “ไม่มีข้อกังขา” โดยใช้จริยธรรมเป็นหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจและการประพฤติปฏิบัติตน เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีความประพฤติที่ดี มีการรักษาจริยธรรม ควรจะได้รับการสนับสนุนในรูปแบบต่าง ๆ “ไม่ให้ความพยายามนั้นสูญเปล่า” ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบเครื่องมือต่าง ๆ ที่เอื้อให้มีการนำจริยธรรมไปใช้ในการบริหารงานบุคคลทั้งระบบ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การรวมพลังทุกภาคส่วนในการสร้างสังคม-วัฒนธรรมทางจริยธรรม

การส่งเสริมจริยธรรมตามหลักจริยธรรม ไม่ควรมองข้ามการเสริมสร้างขีดความสามารถทางจริยธรรมของข้าราชการ และกลไกการเสริมสร้างความเข้มแข็งเพื่อสนับสนุนจรรยาบรรณวิชาชีพ ที่จะต้องมีการใช้เทคนิคใหม่เพื่อสร้างการตัดสินใจเชิงจริยธรรมที่จะส่งเสริมการสร้าง “วัฒนธรรมจริยธรรม” ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝัง เพื่อให้เกิดขึ้นและเหมาะสมกับความต้องการในสังคมไทย ผลักดันให้เกิดการปฏิวัติสังคม-วัฒนธรรมทางจริยธรรมในหมู่เจ้าหน้าที่ของรัฐ สร้างกลไกและเครือข่ายให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมตรวจสอบการกระทำฝ่าฝืนจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (People participation and social engagement) กดดันไม่ให้มีการกระทำฝ่าฝืนจริยธรรมเกิดขึ้น รวมทั้งไม่ปล่อยให้มีที่ยืนสำหรับผู้กระทำผิด

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและเสริมสร้างทัศนคติเรื่องมาตรฐานทางจริยธรรมและการกระทำผิด

การส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ภาครัฐจึงควรมีการสื่อสารและการรณรงค์ด้วยแนวทางใหม่ ใช้เทคโนโลยีสื่อสารอย่างชาญฉลาดควบคู่กับการผลักดันจริยธรรม ใช้การสื่อสารและการรณรงค์สร้างความรู้ ความเข้าใจ และความสำคัญของมาตรฐานทางจริยธรรม การขับเคลื่อนจริยธรรมภาครัฐในระยะต่อไป จะต้องรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เปลี่ยนทัศนคติเรื่องการทำผิดจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีเพียงการกระทำที่ผิดหรือถูกเท่านั้น

โดย “ไม่มีข้อกังขา” หรือตั้งคำถามกับการดำเนินงาน และต้อง “ไม่สูญเสียเปล่า” โดยไม่ยอมรับการกระทำผิด
สี่เท่าอีกต่อไป

แนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินการ

๑. แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมและรูปแบบการขับเคลื่อนงานด้านการส่งเสริมจริยธรรม
สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่สามารถดำเนินการได้ทันทีและสร้างผลกระทบสูง (Quick Win) อาทิ
การจัดทำคู่มือ Dos & Don'ts เพื่อกำหนดพฤติกรรมที่ควรกระทำและไม่ควรกระทำ ซึ่งจะช่วยลด
ความสับสนเกี่ยวกับพฤติกรรมสี่เท่า การจัดทำแบบทดสอบแบบประเมินพฤติกรรมทางจริยธรรม
สำหรับผู้เข้ารับการศึกษาเข้าสู่ระบบราชการ การจัดทำเครื่องมือการประเมินพฤติกรรมการทำงาน
ภายใต้กรอบจริยธรรม การเลือกประเด็นปัญหาทางจริยธรรมที่ใกล้ตัวประชาชนมาทำแคมเปญรณรงค์
เพื่อสร้างทัศนคติใหม่แก่สังคมและเจ้าหน้าที่รัฐ

๒. แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมและรูปแบบการขับเคลื่อนงานด้านการส่งเสริมจริยธรรม
สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น กลไกการบริหารจัดการแผนให้บรรลุ
วัตถุประสงค์ตามยุทธศาสตร์ ได้แก่

๒.๑ ระดับส่วนกลาง การปรับปรุงกลไกขับเคลื่อนจริยธรรมให้มีประสิทธิภาพ
สามารถทำงานได้บรรลุวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ตามกฎหมาย กำหนดมาตรการ หลักเกณฑ์
และการบูรณาการระหว่างหน่วยงานกลางเพื่อการขับเคลื่อนงานด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
และป้องกันการทุจริต

๒.๒ ระดับส่วนภูมิภาค ให้สำนักงานจังหวัด ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐาน
ทางจริยธรรม มีหน่วยงานทำหน้าที่ให้คำปรึกษา ส่งเสริม และรับเรื่องร้องเรียนพฤติกรรมล่อแหลม
โดยใช้กลไกทางจริยธรรมเป็นกลไกการดำเนินการในเชิงป้องกัน

๒.๓ ระดับส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งจัดทำข้อกำหนดจริยธรรม
ของท้องถิ่น คู่มืออธิบายและกำหนดพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรมกลางเปิดโอกาสให้ท้องถิ่น
เข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบ

๒.๔ ให้หน่วยงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้มีการจัดทำแผนงาน มาตรการ
เพื่อส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรักษาริยธรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรม ประมวลจริยธรรม และข้อกำหนด
จริยธรรม ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างสังคม-วัฒนธรรมทางจริยธรรมของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ที่เป็นคนดีมีความสามารถและมีคุณธรรม พร้อมเป็นกลไกการปฏิรูปประเทศ สร้างความเชื่อมั่น
ให้กับประชาชน และยกระดับภาพลักษณ์ประเทศไทยที่บริหารประเทศโดยยึดหลักซื่อสัตย์สุจริต
เป็นคุณธรรมสูงสุด เพื่อการมุ่งไปสู่การเป็นประเทศที่มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว
ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) เป็นแผนที่ดำเนินการต่อเนื่องมาจากแผนแม่บทการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ที่ขยายกรอบเวลาให้ใช้ต่อไปจนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ จึงมีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกัน และส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกันกับแผนทั้ง ๓ ระดับ เพื่อเป็นกลไกและเครื่องมือในการขับเคลื่อนกระทรวงสาธารณสุขไปสู่เป้าหมาย คือ กระทรวงสาธารณสุขปลอดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบ ดังแผนภาพที่ ๑

แผนภาพที่ ๑ ความสอดคล้องของแผน ๓ ระดับกับแผนปฏิบัติราชการด้านการป้องกัน ปราบปราม
การทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

ส่วนที่ ๓

๓. สถานการณ์การทุจริตในสังคมไทยและกระทรวงสาธารณสุข การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและการฉายภาพอนาคต

๓.๑ สถานการณ์การทุจริตในสังคมไทย

การทุจริตเป็นปัญหาสำคัญที่อยู่คู่กับพัฒนาการของมวลมนุษยชาติ การตั้งขึ้น การปฏิวัติ การปฏิรูป การเปลี่ยนแปลง ตลอดจนการล่มสลายของวัฒนธรรมในสังคมมนุษย์หลายครั้ง ในประวัติศาสตร์โลก เช่น การเสื่อมถอยของจักรวรรดิโรมัน การปฏิรูปศาสนาของฝ่ายโปรเตสแตนต์ กระแสการเติบโตของระบอบประชาธิปไตยในโลกโลกาภิวัตน์แทนระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ การเติบโตของแนวคิดธรรมาภิบาลและบริษัทภิบาล หรือการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance) ฯลฯ ล้วนถือกำเนิดโดยมีปัจจัยสำคัญมาจากพฤติกรรมที่เชื่อว่าเป็นการทุจริตหรือการโกงในรูปแบบต่าง ๆ จนนำมาสู่การแก้ไขและต่อต้านระบบสังคมเดิม ดังนั้น มโนทัศน์ที่ว่าด้วยการทุจริตย่อมมีการผันแปรไปตามยุคสมัยในช่วงตลอดหลายศตวรรษที่ผ่านมา และยังมีความแตกต่างกันออกไปตามแต่ละพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมด้วย

ในยุคปัจจุบันการทุจริตถือเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องยอมรับว่าเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง การทุจริตได้ฝังรากลึกในสังคมไทยมาเป็นเวลานาน ตั้งแต่ยุคสมัยที่ยังมิได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง อาทิ การปกครองในรูปแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ที่มีการสร้างความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง (Vertical Relations) มีการเอื้อเพื่อเอื้อประโยชน์ จนเจือกันในวงญาติ หรือที่เรียกว่าระบบอุปถัมภ์ (The patron-client system) ที่มีการให้ประโยชน์กันทั้งในอำนาจทางการเมือง ตำแหน่งหน้าที่ราชการ ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และสถานะทางสังคม การทุจริตที่ฝังรากลึกในสังคมนี้มิใช่แค่รูปแบบเดียว แต่มีอยู่หลากหลาย อาทิ การติดสินบน การยกยอก การมีผลประโยชน์ทับซ้อน และพร้อมที่จะมีรูปแบบใหม่ ๆ ขึ้นตลอดเวลา เหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงพื้นฐานทางจิตใจในตัวบุคคลที่ขาดคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรมอันดี อันเป็นผลให้บุคคลแสดงออกถึงพฤติกรรมการกระทำทุจริต โดยไร้ซึ่งความละอาย

ต่อการกระทำของตนไม่มีความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม อีกทั้งไม่คำนึงถึงผลของการกระทำ การทุจริตในระยะยาวที่ไม่เพียงแต่จะส่งผลกระทบต่อองค์การ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียบุคคลใด หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่ยังส่งผลกระทบระยะยาวถึงในระดับประเทศ จะเห็นได้ว่าการมีจิตสำนึก มีพื้นฐานทางจิตใจที่ได้รับการปลูกฝังทางด้านคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรมถือเป็นสิ่งสำคัญ ที่เป็นเสมือนเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจหรือเครื่องเตือนสติ อันจะทำให้บุคคลเกิดความอายในการกระทำผิด ของตน

สาเหตุหลักที่ทำให้การทุจริตยังคงเป็นปัญหาเรื้อรังอยู่ในสังคมไทย เนื่องมาจากสภาพ พื้นฐานทางสังคมที่สั่งสมมาและเป็นพื้นฐานสภาพสังคมปัจจุบัน เช่น

- ความสำคัญของพิธีกรรม เนื่องจากชาวตะวันตกที่เข้ามาติดต่อกับเสนาบดีไทย สมัยอยุธยาต่างได้ให้ข้อสังเกตว่า คนไทยให้ความสำคัญแก่พิธีกรรมมาก และดูเหมือนจะให้ความสำคัญ แก่สาระที่จะเจรจกันน้อย สังคมไทยในปัจจุบันก็ให้ความสำคัญแก่พิธีกรรมมากกว่าเนื้อหา สังเกตได้จาก ในการจัดประชุมสำคัญ ๆ ของหน่วยงานต่าง ๆ ผู้ดำเนินการอาจให้ความสำคัญแก่ประเด็นที่ว่า แจกกันดอกไม้ควรตั้งที่ใด หรือใครควรนั่งที่ใด จะรับประทานอาหารอะไรและอย่างไร มากกว่าเนื้อหา วาระการประชุมเสียอีก

- ระบบอุปถัมภ์และระบบเครือญาติ ลักษณะเด่นของสังคมไทยคือระบบอุปถัมภ์ และระบบเครือญาติ เนื่องจากความคิดหลักในการปกครองของไทยคือ ควบคุมคนเป็นชั้น ๆ ไป ทำให้ ทุกคนที่ไม่ใช่ข้าราชการและลูกข้าราชการมีบรรดาศักดิ์ต้องขึ้นทะเบียนเป็นไพร่หลวงหรือไพร่สม อยู่ในปกครองของเจ้าหมู่ ไพร่สมเป็นไพร่ที่เป็นกำลังของเจ้านายและข้าราชการผู้มีบารมี จึงเท่ากับ เข้าอยู่ในอุปถัมภ์ของเจ้าหมู่ทำให้มีผู้คุ้มครอง ส่วนระบบเครือญาติมีความสำคัญเพราะเครือญาติ มีส่วนได้ส่วนเสียกับบุคคลในตระกูลในระบบกฎหมายไทยโบราณ ผู้ใดได้ดีเครือญาติก็มักได้ดีด้วยกัน ตกอับก็ตกอับด้วยกันทั้งหมด เช่น ในการถูกริบราชบาตร เป็นต้น ระบบอุปถัมภ์และระบบเครือญาติ ยังมีอิทธิพลในสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงการเมืองและระบบราชการถือเป็นการสืบทอด ทางวัฒนธรรมที่เราเข้าใจได้จากการศึกษาพระไอยการต่าง ๆ ในกฎหมายตราสามดวง

- ความเชื่อในไสยศาสตร์และวิญญานนิยม ความเชื่อในไสยศาสตร์และวิญญานนิยม ยังเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตของคนไทยทั่วไป ดังเช่นเมื่อต้อง “ต่อพิสูท” หรือ พิสูจน์ความจริง ขั้นสุดท้ายเมื่อขาดพยานหลักฐานและพยานบุคคลที่ชี้ขาดไปทางใดทางหนึ่งได้ คู่ความก็อาจจะเลือก หนทางของไสยศาสตร์เข้ามาเป็นเครื่องช่วยตัดสิน เช่น ดำนํ้าลุยเพลิง หรือล้วงตะกั่ว เป็นต้น ดังปรากฏ ในพระไอยการพิสูจน์ดำนํ้าลุยเพลิง แต่คนไทยไม่ไวใจใครแม้กระทั่งเทวดา เพราะเมื่อเชิญภูติเชิญเทวดา มาเป็นพยานในการพิสูจน์แล้ว หากเทวดาล่าเอียงเข้าข้างคู่ความข้างหนึ่งข้างใด ก็มีค่าสาปแช่ง ที่เป็นเงื่อนไขให้เทวดาตกนรกเหมือนกัน

จากสาเหตุหลักของปัญหาการทุจริตทำให้เห็นได้ว่าตามหลักการของรัฐสมัยใหม่ คือ การแยกรัฐออกจากตัวบุคคล โดยตัวของบุคคลต้องแยกผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม ออกจากกัน คนในสังคมควรมีค่านิยมยึดผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายของไทยมีจุดเริ่มต้นจากผลของสนธิสัญญา เบาว์ริง (Bowring Treaty) ในสมัยรัชกาลที่ ๔ และมีรูปแบบของรัฐสมัยใหม่ในสมัยรัชกาลที่ ๕ จนนำไปสู่ การเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย กล่าวได้ว่าระบบมีการปรับเปลี่ยน แต่วิถีคิดของคนในสังคมยังไม่ปรับเปลี่ยนกรอบความคิดที่ยึดกับ แนวความคิดแบบจารีตที่ยังรากฝังลึกในระดับค่านิยม ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้คนส่วนใหญ่ในสังคม ที่ไม่สามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวจากผลประโยชน์ส่วนรวม นำไปสู่การกระทำอันเป็นการทุจริต ซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังที่ยังมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมา

การทุจริตคอร์รัปชัน มีนิยามที่สามารถทำความเข้าใจได้ใน ๒ บริบท คือ (๑) ในบริบทสากล โดยพิจารณาความหมายที่ระบุไว้ใน Black Law Dictionary คอร์รัปชัน หมายถึง การกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นการกระทำที่ชั่วช้าและฉ้อโกงโดยเจตนาที่จะหลีกเลี่ยงกฎหมาย รวมทั้ง การกระทำที่ขัดต่อตำแหน่งหน้าที่สิทธิของผู้อื่น ขณะที่องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI) ให้ความหมายทุจริตคอร์รัปชันว่าหมายถึง การใช้อำนาจที่ได้รับ ความไว้วางใจในทางที่ผิด (Abuse of Entrusted Power) เพื่อประโยชน์ส่วนบุคคล ซึ่งครอบคลุมทั้งภาครัฐ และเอกชน และ (๒) ในบริบทของสังคมไทย โดยพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ หน้า ๕๔๓ ระบุว่า การทุจริต หมายถึง ความประพฤติชั่ว คดโกง ฉ้อโกง ขณะที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ระบุว่า คอร์รัปชัน มาจากภาษาละตินคือ Corruptere ซึ่งมาจาก ๒ คำ คือ To Ruin-Com (Together) + Rumpere (To break) เมื่อรวมกันแล้วหมายถึง การทำลายหรือการละเมิด จริยธรรม หรือธรรมเนียมในการบริหารงานของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งรวมถึงพฤติกรรมที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ทำน้อยกว่าหรือไม่ดีเท่าที่กฎหมายระบุไว้ หรือแม้แต่ทำตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย แต่ใช้วิธีการ ผิดกฎหมาย นอกจากนี้ Cressey (1970) เสนอทฤษฎีสามเหลื่อมของการทุจริตคอร์รัปชัน (Fraud Theory) โดยกล่าวว่า การทุจริตคอร์รัปชันจะเกิดได้สูงในภาวะที่มีปัจจัยเสี่ยง ๓ ด้าน ดังนี้

๑. แรงกดดันหรือแรงจูงใจ (Pressure or Incentive) กล่าวคือ แรงกดดันอันเกิดจากการปฏิบัติงาน การกำหนดเป้าหมายหรือบทลงโทษ เป็นเงื่อนไขให้ผู้ที่ถูกกดดันพยายามหาวิธีที่จะให้ตัวเองไปถึงเป้าหมายเพื่อพ้นจากการถูกลงโทษผ่านการทุจริตคอร์รัปชัน ขณะเดียวกันแรงจูงใจส่วนตัว อาทิ ความต้องการทางการเงิน ความปรารถนาในตำแหน่ง หรืออุปนิสัยที่สุรุ่ยสุร่ายจนเป็นเหตุให้ใช้จ่าย เกินกำลังความสามารถ ก็เป็นเหตุให้ใช้การทุจริตคอร์รัปชันเพื่อเติมเต็มสิ่งที่ต้องการเหล่านั้น

เมื่อพิจารณาปัจจัยที่ก่อให้เกิดการทุจริตในประเทศไทย ด้วยการวิเคราะห์ผ่านทฤษฎี สามเหลื่อมของการทุจริตคอร์รัปชัน (Fraud Theory) ในประเด็นแรงกดดันหรือแรงจูงใจ (Pressure or Incentive) พบว่า ระบบบริหารราชการไทยซึ่งถูกครอบงำด้วยระบบอาวุโสและมีสายลำดับชั้นที่ชัดเจน

ได้ก่อผลให้เกิดแรงบังคับจากข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ต่อข้าราชการชั้นผู้น้อย ให้ทำตามคำสั่งเพื่อบรรลุเป้าหมาย จนบางครั้งก็นำมาสู่สภาวะการณ์เลือกทุจริตคอร์รัปชันเพื่อให้ตนบรรลุเป้าหมายและพ้นโทษจากผู้บังคับบัญชา ขณะที่ในแง่ของแรงจูงใจนั้นอาจจะมีได้หลากหลาย แต่หากพิจารณาแรงจูงใจเรื่องเงิน กล่าวได้ว่าค่าแรงที่ค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับค่าครองชีพทำให้เกิดความต้องการเงินมากขึ้น หรือตำแหน่งที่ดีขึ้น เช่นนั้นการทุจริตคอร์รัปชันจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่คนจำนวนมากไม่น้อยเลือกใช้ เพื่อนำพาตนเองให้สำเร็จในสิ่งที่ปรารถนา ซึ่งทั้งแรงกดดันและแรงจูงใจนี้อาจจะเห็นได้จากหน่วยงานที่เป็นองค์กรภาคสังคมและภาคธุรกิจ ได้มีการร่วมมือกันทุจริตคอร์รัปชันและมีความประพฤติมิชอบ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ เนื่องจากเกรงกลัวต่ออำนาจและการสูญเสียผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต

๒. การมีโอกาสนในการกระทำผิด (Opportunity) กล่าวคือ ในมุมแรกนั้นผู้ทุจริตมีโอกาสนในการทุจริตคอร์รัปชันอันอาจเกิดจากระบบการตรวจสอบการทุจริตภายในองค์กรที่ขาดประสิทธิภาพ ไม่สามารถตอบสนองได้ทันเวลา หรือระเบียบกฎหมายที่มีรอยร้าว เป็นผลให้ผู้ทุจริตฉวยโอกาสในการกระทำการทุจริตอย่างไม่เกรงกลัว และอีกมุมหนึ่งคือ ผู้ทุจริตมีโอกาสนที่เอื้อต่อการปกปิดการทุจริต อันอาจเกิดจากความสามารถในการลบร่องรอยการทุจริตคอร์รัปชัน

เมื่อพิจารณาปัจจัยที่ก่อให้เกิดการทุจริตในประเทศไทย ด้วยการวิเคราะห์ผ่านทฤษฎีสามเหลี่ยมของการทุจริตคอร์รัปชัน (Fraud Theory) ประเด็นการมีโอกาสนในการกระทำผิด (Opportunity) พบว่า ระบบบริหารจัดการโดยเฉพาะการบังคับใช้กฎหมายยังขาดประสิทธิภาพ กระบวนการยุติธรรมไม่มีมาตรฐาน ระบบธรรมาภิบาลขององค์กรภาครัฐอ่อนแอ และกระบวนการตรวจสอบไม่โปร่งใส ส่วนกฎระเบียบและข้อบังคับของข้าราชการพลเรือนก็ไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานจริง รวมทั้งการละเลยละเลยม และเพิกเฉยต่อการกระทำผิดทั้งนี้ เนื่องจากการพิจารณาเข้าข้างประโยชน์ส่วนตัว และพวกพ้องมากกว่าการคำนึงถึงการแก้ไขปัญหาและความเดือดร้อนที่ประชาชนและสังคมได้รับ เหล่านี้ล้วนเป็นรอยร้าวของระบบอันเป็นโอกาสให้คนในระบบเองใช้เป็นช่องทางในการทุจริตคอร์รัปชัน นอกจากนี้ การที่สังคมไทยติดอยู่กับแนวคิดเน้นพึ่งคนดีมาปกครอง โดยประชาชนวงกว้างไม่ต้องมีบทบาทคำถามเกิดขึ้นตามมาว่าใครเป็นผู้กำหนดว่าคนแบบไหนคือคนดี ใครไม่ดี ดีเพื่อใคร และใครจะตรวจสอบกำกับคนดี ก็เป็นเหตุให้อำนาจผูกขาดสามารถคอร์รัปชันได้อย่างสุด ๆ หากการเมืองของคนดีไม่มีระบบตรวจสอบ ประชาชนไม่มีส่วนร่วมอย่างจริงจังก็ไม่มีคามหมายอะไร

๓. การมีข้ออ้าง หรือการใช้เหตุผล (Rational) ที่ทำให้ผู้ทุจริตคอร์รัปชันรู้สึกดีขึ้น เช่น การอ้างถึงความจำเป็น การอ้างว่าเป็นธรรมเนียมหรือประเพณีที่ต้องกระทำ เห็นว่าใคร ๆ ก็ทำกัน หรืออ้างว่าเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เช่น การตกแต่งตัวเลขการเงินให้มีกำไร เพื่อมิให้กิจการล้มละลาย เป็นต้น

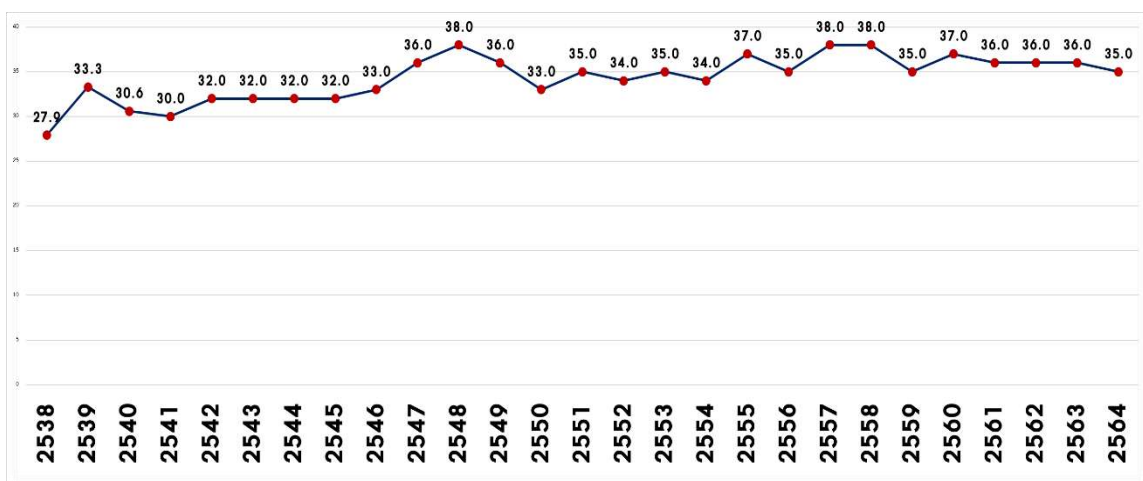
เมื่อพิจารณาปัจจัยที่ก่อให้เกิดการทุจริตในประเทศไทย ด้วยการวิเคราะห์ผ่านทฤษฎีสามเหลี่ยมของการทุจริตคอร์รัปชัน (Fraud Theory) ประเด็นการมีข้ออ้าง หรือการใช้เหตุผล (Rational) พบว่า การทุจริตซึ่งถูกทำให้กลายเป็นวัฒนธรรมด้านมืดของสังคมไทยผ่านการเลียนแบบ หรือส่งทอดกัน

ในระบบได้ก่อผลให้ผู้ทุจริตคอร์รัปชันอ้างว่าสิ่งที่ตนทำนั้นคนรุ่นก่อน ๆ หรือคนอื่น ๆ ในสังคมก็ทำกัน บางคนเห็นว่าคอร์รัปชันไม่เป็นปัญหา บางคนเห็นว่าปัญหาเพราะสร้างความเสียหายต่อสาธารณะ เส้นแบ่งระหว่างเรื่องส่วนตัวกับเรื่องสาธารณะเลือนลางมากขึ้น ความสับสนนี้เองเป็นเหตุให้ยากที่จะปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันให้หมดสิ้นไป

จากดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) โดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI) มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ ณ กรุงเบอร์ลิน ประเทศเยอรมนี ดัชนีนี้เริ่มจัดทำตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ (ค.ศ. ๑๙๙๓) เป็นต้นมา มีสถานะเป็นองค์กรภาคประชาสังคมระหว่างประเทศ มีวัตถุประสงค์ในการต่อสู้กับการทุจริตทุกรูปแบบด้วยการแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ และสร้างความตระหนักรู้ถึงผลเสียของการทุจริต ดำเนินการโดยคณะกรรมการบริหาร ซึ่งจะมาจากการเลือกโดยสมาชิกที่เป็นตัวแทนสาขาของแต่ละประเทศ และสมาชิกอิสระ เพื่อเป็นคณะกรรมการ จำนวน ๑๐-๑๓ คน โดยมีวาระในการดำรงตำแหน่ง ๓ ปี และดำรงตำแหน่งได้ไม่เกิน ๓ วาระ ดัชนีการรับรู้การทุจริต เป็นข้อมูลที่รวบรวมมาจากแหล่งข้อมูลที่แตกต่างกัน โดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI) ได้มีการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๘-๒๕๖๔ ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๓๘-๒๕๔๔ เป็นระบบคะแนน ๑-๑๐ ส่วนปี พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็นต้นมา เป็นระบบคะแนน ๑-๑๐๐ โดยได้ปรับค่าคะแนนในแผนภาพปี พ.ศ. ๒๕๓๘-๒๕๔๔ เป็นระบบคะแนน ๑-๑๐๐ เพื่อสะดวกในการทำทำความเข้าใจดังแผนภาพที่ ๒

ค่าเป้าหมาย	คะแนน	อันดับ
พ.ศ. 2561 - 2565	50	1 ใน 54
พ.ศ. 2566 - 2570	57	1 ใน 43
พ.ศ. 2571 - 2575	62	1 ใน 32
พ.ศ. 2576 - 2580	73	1 ใน 20

ค่าเป้าหมายตัวชี้วัด
ตามแผนแม่บท ประเด็นที่ 21
การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
(พ.ศ. 2561-2580)

แผนภาพที่ ๒ คะแนนการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๘-๒๕๖๔ ของประเทศไทย

๓.๑.๑ ดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI)

ตลอดระยะเวลากว่า ๒๐ ปีที่ผ่านมา สถานการณ์การทุจริตของประเทศไทยเมื่อพิจารณาจากดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) มีแนวโน้มทรงตัวอยู่ในช่วงต่ำกว่า ๔๐ คะแนน มาโดยตลอด โดยค่าคะแนนล่าสุดองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI) ได้เผยแพร่ผลดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๕ ปัจจุบันรูปแบบการประเมินทั่วโลกจะใช้แหล่งการประเมินจำนวน ๑๓ แหล่งการประเมิน สำหรับประเทศไทยใช้แหล่งการประเมินจำนวน ๙ แหล่ง ปรากฏว่า ๒ ใน ๓ ของประเทศที่เข้ารับการประเมินมีระดับคะแนนที่ต่ำกว่า ๕๐ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน และโดยเฉลี่ยระดับคะแนนจะอยู่ที่ ๔๓ คะแนน ประเทศที่ได้รับคะแนนสูงที่สุดคือ เดนมาร์ก ฟินแลนด์ และนิวซีแลนด์ มีคะแนน ๘๘ คะแนน โดยที่ประเทศนอร์เวย์ (๘๕) สิงคโปร์ (๘๕) สวีเดน (๘๕) สวิตเซอร์แลนด์ (๘๔) เนเธอร์แลนด์ (๘๒) ลักเซมเบิร์ก (๘๑) และเยอรมนี (๘๐) เป็นประเทศที่ได้คะแนนสูงสุดใน ๑๐ อันดับแรก สำหรับประเทศที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุดคือ ชูแดนใต้ (๑๑) ซีเรีย (๑๓) และโซมาเลีย (๑๓) ประเทศไทยได้รับคะแนน ๓๕ คะแนน อยู่ในลำดับที่ ๑๑๐ จากประเทศที่เข้าร่วมประเมินทั้งหมด ๑๘๐ ประเทศ คะแนนลดลงจากปี ๒๕๖๓ ซึ่งได้รับคะแนน ๓๖ คะแนน อยู่ในลำดับที่ ๑๐๔ และอยู่ในลำดับที่ ๕ ของประเทศอาเซียน รองจาก ๑) สิงคโปร์ ๘๕ คะแนน ๒) มาเลเซีย ๔๘ คะแนน ๓) เวียดนาม ๓๙ คะแนน และ ๔) อินโดนีเซีย ๓๘ คะแนน โดยทุกประเทศทั่วโลกมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ ๔๓ คะแนน ประเทศในเอเชียแปซิฟิกมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ ๔๕ คะแนน ประเทศอาเซียนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ ๓๙.๘๕ คะแนน สำหรับประเทศไทยตั้งเป้าหมายในการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตไว้ในยุทธศาสตร์ชาติฯ ว่าเมื่อสิ้นสุดแผน (ปี พ.ศ. ๒๕๘๐) ค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต จะต้องอยู่ที่ ๑ ใน ๒๐ ลำดับแรกของโลก หรือ ๗๓ คะแนน และกำหนดเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ตั้งเป้าหมายไว้ที่ ๕๐ คะแนน เมื่อสิ้นสุดแผนในปี ๒๕๖๕ ทั้งนี้ ผลคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ของประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ มีระดับคะแนนสูงสุดไม่เกิน ๓๘ คะแนน และคะแนนต่ำสุดไม่เกิน ๓๕ คะแนน โดยในช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงปัจจุบัน คะแนนเฉลี่ยของประเทศไทยอยู่ที่ ๓๕.๗๕ คะแนน เมื่อพิจารณาอันดับและเทียบกับประเทศต่าง ๆ พบว่า ประเทศไทยมีอันดับลดลงจากอันดับที่ ๙๙ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงมาอยู่ที่อันดับที่ ๑๐๑ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ อันดับที่ ๑๐๔ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และอันดับที่ ๑๑๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔

ภาพรวมคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

๑. แหล่งข้อมูลในประเทศไทย ได้คะแนนลดลงจากปีก่อนหน้า จำนวน ๔ แหล่งข้อมูล คือ

๑.๑ แหล่งข้อมูล IMD World Competitiveness Yearbook (MD) ได้ ๓๕ คะแนน (ปี ๒๐๒๐ ได้ ๔๓ คะแนน) IMD นำข้อมูลสถิติทุติยภูมิและผลการสำรวจความคิดเห็นผู้บริหารระดับสูง ไปประมวลผลจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย และพิจารณาจาก ๔ องค์ประกอบ คือ ๑) สมรรถนะทางเศรษฐกิจ ๒) ประสิทธิภาพของภาครัฐ ๓) ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ และ ๔) โครงสร้างพื้นฐาน ทั้งนี้ IMD จะสำรวจข้อมูลประมาณเดือนมกราคม-เมษายนของทุกปี ในแหล่งข้อมูล IMD World Competitiveness Yearbook (IMD) มีประเด็นที่องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ นำมาคำนวณเป็นคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตจากแบบสำรวจความคิดเห็นผู้บริหารระดับสูงในประเทศไทย ประเด็นคำถาม คือ มีการติดสินบนและการทุจริตคอร์รัปชันอยู่หรือไม่

๑.๒ แหล่งข้อมูล The Political and Economic Risk Consultancy (PERC) ได้ ๓๖ คะแนน (ปี ๒๐๒๐ ได้ ๓๘ คะแนน) PERC สำรวจข้อมูลจากนักธุรกิจในห้องจีนและนักธุรกิจชาวต่างชาติที่เข้าไปทำธุรกิจที่ในประเทศนั้น ๆ ได้แก่ นักธุรกิจจากสมาคมธุรกิจ ผู้แทนที่เข้าร่วมการประชุมต่าง ๆ ในเอเชีย ผู้แทนหอการค้าประเทศต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในแต่ละประเทศประกอบด้วย ผู้บริหารในประเทศ ผู้ที่มีสัญชาติเป็นบุคคลประเทศนั้น ๆ และผู้บริหารชาวต่างชาติ ใช้การสัมภาษณ์ซึ่งหน้าการสอบถามทางโทรศัพท์ ตลอดจนการตอบแบบสำรวจออนไลน์ ทั้งนี้ PERC มีหลักเกณฑ์ในการสำรวจโดยการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นการถามคำถามที่แสดงให้เห็นถึงระดับการรับรู้ในเรื่องการคอร์รัปชัน

ประเด็นคำถาม คือ ท่านจะให้คะแนนปัญหาการทุจริตในประเทศที่ท่านทำงานหรือประกอบธุรกิจเท่าใด

๑.๓ แหล่งข้อมูล World Economic Forum (WEF) ได้ ๔๒ คะแนน (ปี ๒๐๒๐ ได้ ๔๓ คะแนน) ในแต่ละปี WEF ได้จัดทำรายงานการวัดอันดับความสามารถในการแข่งขันทั่วโลก (The Global Competitiveness Report : GCR) โดยรวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ ผ่าน “แบบสำรวจความคิดเห็นผู้บริหาร” (The Executive Opinion Survey : EOS) ซึ่งถูกออกแบบขึ้นมาเพื่อสำรวจความพึงพอใจของนักธุรกิจต่างประเทศและนักธุรกิจภายในประเทศว่า การประกอบธุรกิจในประเทศเหล่านั้นมีความสะดวกระดับใด มีปัจจัยใดบ้างที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจ โดย WEF จะสำรวจข้อมูลประมาณเดือนมกราคม-มิถุนายน ของทุกปี ซึ่งในปี ๒๐๒๑ แม้จะไม่ได้มีการจัดอันดับความสามารถทางการแข่งขันของแต่ละประเทศ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) แต่จะใช้ดัชนีใหม่ที่พัฒนาขึ้นและนำมาใช้จัดเป็นครั้งแรกในปีที่ผ่านมา โดยเน้นในเรื่องการเติบโตอย่างยั่งยืน

ประเด็นคำถาม คือ

๑. การจ่ายเงินสินบนเกี่ยวกับการนำเข้า-ส่งออก ระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ เช่น น้ำ ไฟ การจ่ายภาษีประจำปี เป็นต้น การได้รับใบอนุญาตจากภาครัฐ เช่น สัมปทาน การตัดสินใจของศาลที่ให้เป็นไปตามที่ตนเองต้องการ เป็นต้น

๒. รัฐนำเงินงบประมาณของภาครัฐไปให้กับบริษัท บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใด ๆ โดยทุจริตเพื่อการคอร์รัปชัน

๓. ประเทศของคุณมีระดับคุณธรรมหรือจริยธรรม ธรรมาภิบาลระดับใด

๑.๔ แหล่งข้อมูล World Justice Project (WJP) ได้ ๓๕ คะแนน (ปี ๒๐๒๐ ได้ ๓๘ คะแนน) WJP เป็นดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรม (Rule of Law) โดยมีเกณฑ์การวัด ประกอบด้วย ๘ เกณฑ์ ได้แก่ ขีดจำกัดอำนาจของรัฐบาล (Constraints on Government Powers) ปราศจากการคอร์รัปชัน (Absence of Corruption) การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Government) สิทธิขั้นพื้นฐาน (Fundamental Rights) ความสงบเรียบร้อยของสังคม (Order and Security) การบังคับใช้กฎหมาย (Regulatory Enforcement) กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง (Civil Justice) และกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice) โดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ จะนำค่าคะแนนของแหล่งข้อมูล WJP เฉพาะเกณฑ์ที่ ๒ คือ ปราศจากการคอร์รัปชัน (Absence of Corruption) มาใช้ในการคำนวณ

๒. แหล่งข้อมูลในประเทศไทย ได้คะแนนเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า จำนวน ๑ แหล่งข้อมูล คือ แหล่งข้อมูล Varieties of Democracy Institute (VDEM) ได้ ๒๖ คะแนน (ปี ๒๐๒๐ ได้ ๒๐ คะแนน) แหล่งข้อมูล V-DEM เป็นการวัดเกี่ยวกับความหลากหลายของประชาธิปไตย การถ่วงดุลของฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายตุลาการ ตลอดจนการทุจริตของเจ้าหน้าที่ในฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายตุลาการ ซึ่งในปี ๒๐๑๖ มีการวัดในอาเซียนเพียง ๔ ประเทศ แต่ต่อมาในปี ๒๐๑๙ จนถึงปัจจุบัน มีการวัดในประเทศกลุ่มอาเซียน ๑๐ ประเทศ ในแหล่งข้อมูล V-DEM มีประเด็นที่องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาตินำมาคำนวณเป็นคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต ตามคำถามที่ว่า การทุจริตทางการเมืองเป็นที่แพร่หลายมากน้อยเพียงใด (How pervasive is political corruption?) โดยดัชนีแสดงความแพร่หลายของการทุจริตนี้ถูกคำนวณจากค่าเฉลี่ยของดัชนี ๔ ด้าน คือ ๑) ดัชนีการคอร์รัปชันในภาครัฐ (Public sector corruption index) ๒) ดัชนีการคอร์รัปชันของผู้บริหารระดับสูง (Executive corruption index) ๓) ดัชนีการคอร์รัปชันของฝ่ายนิติบัญญัติ (The indicator for legislative corruption) และ ๔) ดัชนีการคอร์รัปชันของฝ่ายตุลาการ (The indicator for judicial corruption)

ประเด็นคำถาม คือ การทุจริตในภาคการเมืองมีการแพร่ขยายตัวอย่างใด โดยพิจารณาจากพฤติกรรมเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่ การคอร์รัปชันของผู้บริหารระดับสูง การใช้อำนาจเพื่อให้ได้มาซึ่งสัมปทาน การเบียดบังเงินหลวง การใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบของฝ่ายนิติบัญญัติ การคอร์รัปชันของฝ่ายตุลาการ

๓. แหล่งข้อมูลในประเทศไทย ได้คะแนนเท่ากับปีก่อนหน้า จำนวน ๔ แหล่งข้อมูล คือ

๓.๑ แหล่งข้อมูล Bertelsmann Stiftung Transformation Index (BFTI) ได้ ๓๙ คะแนน โดย BF (TI) ใช้ผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์และประเมินกระบวนการเปลี่ยนแปลงไปสู่ประชาธิปไตย และระบบเศรษฐกิจแบบตลาดเสรี และดูความเปลี่ยนแปลง ๓ ด้าน คือ ๑) ด้านการเมือง ๒) ด้านเศรษฐกิจ และ ๓) ด้านการจัดการของรัฐบาล ทั้งนี้ BFTI จะมีการเผยแพร่ผลทุก ๒ ปี โดยมีรูปแบบการวิจัยเป็น Qualitative expert survey ซึ่งการเผยแพร่ชุดข้อมูลล่าสุดเป็นรายงานฉบับ ปี ๒๐๒๐ การประเมินค่าดัชนี Transformation index BTI

ประเด็นคำถาม คือ

๑. ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่รัฐมีการใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อประโยชน์โดยมิชอบหรือมีการถูกลงโทษหรือไม่

๒. ประสิทธิภาพของรัฐบาลในการควบคุมปัญหาการทุจริตได้มากน้อยเพียงใด

๓.๒ แหล่งข้อมูล Economist Intelligence Unit Country Risk Ratings (EIU) ได้ ๓๗ คะแนน เป็นการวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับความเสี่ยงที่ระบบเศรษฐกิจของประเทศต้องเผชิญ ได้แก่ ความโปร่งใสในการจัดสรรและการใช้จ่ายงบประมาณ การใช้ทรัพยากรของราชการ / ส่วนรวม การแต่งตั้งข้าราชการจากรัฐบาลโดยตรง มีหน่วยงานอิสระในการตรวจสอบการจัดการงบประมาณของหน่วยงานนั้น ๆ มีหน่วยงานอิสระด้านยุติธรรมตรวจสอบผู้บริหาร / ผู้ใช้อำนาจ ธรรมเนียมการให้สินบน เพื่อให้ได้สัญญาสัมปทานจากหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ EIU มีการสำรวจเก็บข้อมูลประมาณเดือนกันยายนของทุกปี โดยข้อมูลที่ได้จะถูกนำมาวิเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญนักวิเคราะห์ความเสี่ยง

ประเด็นคำถาม คือ

๑. การใช้งบประมาณและระบบการตรวจสอบงบประมาณ

๒. การบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

๓. อำนาจการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รัฐ (ระบบคุณธรรมหรือระบบอุปถัมภ์)

๔. ความเป็นอิสระขององค์กรตรวจสอบ

๓.๓ แหล่งข้อมูล Global Insight Country Risk Ratings (GI) ได้ ๓๕ คะแนน ในแหล่งข้อมูล Global Insight Country Risk Ratings (GI) มีประเด็นที่องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ นำมาคำนวณเป็นคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต คือ “ความเสี่ยงของการที่บุคคลหรือบริษัทจะต้องเผชิญกับการติดสินบนหรือการคอร์รัปชันในรูปแบบอื่น เพื่อที่จะทำให้การดำเนินธุรกิจเป็นไปอย่างราบรื่น เช่น เพื่อให้ได้รับสัญญาเพื่อการนำเข้าและส่งออก หรือเพื่อความสะดวกสบายเกี่ยวกับงานด้านเอกสารต่าง ๆ มีมากน้อยเพียงใด” ซึ่งถูกประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละประเทศ ข้อมูลได้รับจากกลุ่มลูกค้า ผู้ทำสัญญากับภาครัฐ นักลงทุน นักธุรกิจ ผู้รับงานอิสระ และเครือข่ายนักข่าว

ประเด็นคำถาม คือ

๑. ความเสี่ยงด้านการบริหารธุรกิจ การขออนุมัติอนุญาต (Permit)

๒. การติดสินบนเจ้าหน้าที่

๓. การออกนโยบายที่เอื้อประโยชน์ต่อธุรกิจบางธุรกิจ

๓.๔ แหล่งข้อมูล PRS International Country Risk Guide (PRS) ได้ ๓๒ คะแนน ในแหล่งข้อมูล Political Risk Services International Country Risk Guide (ICRG) มีประเด็นที่องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาตินำมาคำนวณเป็นคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต คือ “การประเมินการคอร์รัปชันในระบบการเมือง ซึ่งรูปแบบของการคอร์รัปชันที่นักธุรกิจมักพบได้โดยตรงและบ่อยครั้ง คือ การเรียกรับเงินหรือการจ่ายสินบนเพื่อให้ได้มาซึ่งใบอนุญาตการนำเข้าและส่งออก (Import and Export Licenses) การจ่ายสินบนเพื่อให้เข้าถึงการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตรา (Exchange Controls) และการเข้าถึง

ระบบการประเมินภาษี (Tax Assessments) รวมถึงการจ่ายสินบนเพื่อให้ได้รับการคุ้มครองจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ (Police Protection) และการจ่ายสินบนเพื่อให้ได้รับอนุมัติการกู้ยืมเงิน (Loans) เป็นต้น ทั้งนี้ ได้ตระหนักถึงการคอร์รัปชันที่มีโอกาสจะเกิดขึ้นได้มากที่สุด ได้แก่ การคอร์รัปชันจากระบบอุปถัมภ์ ระบบเครือญาติ การฝากเข้าทำงาน การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ การระดมทุนลับของพรรคการเมือง และการมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างนักการเมืองกับภาคธุรกิจ”

ประเด็นคำถาม คือ การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในขั้นตอนต่าง ๆ โดยเฉพาะ การนำเข้า-ส่งออก การขออนุมัติอนุญาต และการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท

จากข้อมูลทั้ง ๙ แหล่ง สามารถนำมาจัดกลุ่มประเภทของแหล่งข้อมูลได้ ๔ กลุ่มด้วยกัน คือ

กลุ่มที่ ๑ การให้สินบนเพื่อการอนุมัติอนุญาต เพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ประกอบด้วย GI : Global Insights Business Conditions and Risk Indicators, IMD : IMD World Competitiveness Yearbook, PRS : The PRS Group International Country Risk Guide, WEF : World Economic Forum Executive Opinion Survey

กลุ่มที่ ๒ การใช้งบประมาณไม่คุ้มค่า มีการเอื้อประโยชน์ ประกอบด้วย EIU : Economist Intelligence Unit Country Risk Service, WEF : World Economic Forum Executive Opinion Survey

กลุ่มที่ ๓ การใช้อำนาจหน้าที่ ตำแหน่งโดยมิชอบ ประกอบด้วย EIU : Economist Intelligence Unit Country Risk Service, BFTI : Bertelsmann Foundation Transformation Index, PRS : The PRS Group International Country Risk Guide, WJP : World Justice Project Rule of Law

กลุ่มที่ ๔ ประสิทธิภาพในการดำเนินการต่อต้านการทุจริต ประกอบด้วย BFTI : Bertelsmann Foundation Transformation Index, PERC : Political and Economic Risk Consultancy, V-Dem : Varieties of Democracy Project

ตารางที่ ๑ คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) จาก ๙ แหล่งข้อมูล ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔

แหล่งข้อมูล / ปี พ.ศ. (ค.ศ.)	2559 (2016)	2560 (2017)	2561 (2018)	2562 (2019)	2563 (2020)	2564 (2021)
IMD	44	43	41	45	41	39
WJP	37	40	40	38	38	35
BF-TI	40	37	37	37	37	37
PERC	38	41	37	38	38	36
WEF	37	42	42	43	43	42
PRS	32	32	32	32	32	32
EIU	37	37	37	37	37	37
GI	22	35	35	35	35	35
V-DEM	24	23	21	20	20	26

องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI) ได้มีข้อเสนอแนะสำคัญสำหรับการประเมินทั่วโลก จำนวน ๔ ประเด็น คือ

๑. ส่งเสริมสิทธิ เสรีภาพ เพื่อเป็นพลังในการตรวจสอบการทุจริต รัฐบาลควรที่จะจัดการในเรื่องเสรีภาพในการแสดงออกภายใต้สถานการณ์ปัจจุบัน และส่งเสริมการต่อสู้ประเด็นสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมให้เป็นประเด็นสำคัญเร่งด่วน

๒. สร้างความเข้มแข็งของหน่วยงานตรวจสอบการทุจริต โดยขยายโครงสร้าง หน่วยงานต่อต้านการทุจริตและหน่วยงานตรวจสอบอื่น ๆ ให้มีความเป็นอิสระ เพื่อให้เกิดการตรวจสอบ ถ่วงดุลเพื่อระงับยับยั้งการกระทำการทุจริต โดยรัฐสภาและศาลควรที่จะเฝ้าระวังป้องกัน เพื่อมิให้เจ้าหน้าที่กระทำการเกินขอบเขตอำนาจหน้าที่

๓. การปราบปรามการทุจริตข้ามชาติ รัฐบาลควรปรับปรุงจุดอ่อนของระบบที่เป็นช่องทางการทุจริตข้ามชาติ อาชญากรรมทางการเงิน โดยลดช่องว่างทางกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ที่กระทำการทุจริตต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม

๔. สนับสนุนให้เกิดการเข้าถึงข้อมูลในเรื่องการใช้จ่ายงบประมาณของภาครัฐ ซึ่งจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในการประชุมสมัชชาสหประชาชาติวาระพิเศษว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (United Nations General Assembly Special session : UNGASS) เมื่อเดือนมิถุนายน ๒๐๒๑ กำหนดให้ภาครัฐต้องให้สัตยาบรรณว่าต้องมีการป้องกันการทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ซึ่งการมีความโปร่งใสในการใช้จ่ายงบประมาณที่ดีขึ้นนั้น จะช่วยให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น

จากข้อมูลสะท้อนว่าสังคมไทยยังติดหล่มการขาดการรับรู้การทุจริตและตามหลังประเทศอื่น ๆ อยู่มาก เนื่องจากดัชนีดังกล่าวเปรียบเทียบกับประเทศทั้งสิ้น ๑๘๐ ประเทศทั่วโลก แต่อันดับของประเทศไทยอยู่ระหว่างอันดับที่ ๙๖-๑๑๐ ซึ่งเป็นอันดับกลาง โดยการวัดค่าคะแนนนั้นหมายความว่า หากได้คะแนนน้อยก็หมายถึงมีการทุจริตที่สูง แต่หากได้คะแนนมากก็เท่ากับว่ายังมีความโปร่งใส ซึ่งเมื่อพิจารณาคะแนนจากหนึ่งร้อยคะแนนเต็มย้อนหลังทั้ง ๕ ปี แล้วพบว่าประเทศไทยมีคะแนนที่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ของคะแนนเต็มทุกปี

นอกจากนี้ องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI) ได้กำหนดนิยามและรูปแบบของการทุจริตไว้ ๗ ประเภท ได้แก่

๑. การทุจริตขนาดใหญ่ (Grand Corruption) เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐระดับสูงเพื่อบิดเบือนนโยบายหรือการใช้อำนาจรัฐในทางมิชอบ เพื่อให้ผู้นำหรือผู้บริหารประเทศได้รับผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรของชาติ

๒. การทุจริตขนาดเล็ก (Petty Corruption) เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับกลางและระดับล่างต่อประชาชนทั่วไป โดยการใช้อำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในทางมิชอบ

๓. การติดสินบน (Bribery) เป็นการเสนอ การให้ หรือสัญญาว่าจะให้ผลประโยชน์ทั้งในรูปของเงิน สิ่งของ และสิ่งตอบแทนต่างๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เกิดการกระทำผิดกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี

๔. การยักยอก (Embezzlement) คือ การที่พนักงานหรือเจ้าหน้าที่องค์กรของรัฐ นำเงินหรือสิ่งของที่ได้รับมอบหมายให้ใช้ในหน้าที่ราชการ มาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อกิจกรร มอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง

๕. การอุปถัมภ์ (Patronage) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเล่นพรรคเล่นพวก ด้วยการคัดเลือก บุคคลจากสายสัมพันธ์ทางการเมืองหรือเครือข่าย (Connection) เพื่อเข้ามาทำงาน หรือเพื่อได้รับ ผลประโยชน์ โดยไม่คำนึงถึงคุณสมบัติและความเหมาะสม

๖. การเลือกที่รักมักที่ชัง (Nepotism) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเล่นพรรคเล่นพวก โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐจะใช้อำนาจที่มีในการให้ผลประโยชน์หรือให้หน้าที่การงานแก่เพื่อน ครอบครัว หรือบุคคลใกล้ชิด โดยไม่คำนึงถึงคุณสมบัติและความเหมาะสม

๗. ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) คือ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตน กับประโยชน์ส่วนรวม อันเกิดจากที่บุคคลต้องมีหน้าที่หรือสถานะมากกว่า ๑ สถานะ

ในประเทศไทยการทุจริตอาจจะจำแนกออกเป็น ๒ ระดับ ได้แก่ การทุจริตในระดับชาติ และการทุจริตในระดับท้องถิ่น

๑. การทุจริตในระดับชาติ การทุจริตเชิงนโยบาย (Policy Corruption) เป็นรูปแบบ การทุจริตที่นักการเมืองใช้อำนาจทางด้านการบริหารราชการแผ่นดิน รวมถึงอำนาจนิติบัญญัติ ที่ได้มาจากความไว้วางใจของประชาชน เป็นเครื่องมือในการออกกฎหมาย การแก้ไขกฎหมาย การแก้ไข ระเบียบ ข้อบังคับและนโยบาย โดยอาศัยช่องโหว่ของกฎหมาย กฎระเบียบ และตีความกฎหมาย กฎ ระเบียบให้เอื้อประโยชน์ต่อตนเองและพวกพ้อง เพื่อให้การกระทำการทุจริตกลายเป็นสิ่งที่ชอบ ธรรม เนื่องจากมีกฎหมาย กฎระเบียบ และนโยบายรองรับ การทุจริตเชิงนโยบายยังปรากฏในรูปแบบ อื่น ๆ เช่น การซื้อขายตำแหน่งในระดับสูงทางราชการ ได้แก่ ตำแหน่งอธิบดี ตำแหน่งผู้บริหาร ในรัฐวิสาหกิจ ในตำแหน่งที่มีอำนาจอนุมัติเห็นชอบโครงการต่าง ๆ ได้ นำไปสู่การตรวจสอบที่หละหลวม ในโครงการก่อสร้าง การจัดซื้อจัดจ้างในรัฐ และการใช้วิธีพิเศษในการดำเนินการ หลีกเลี่ยงกฎเกณฑ์ มาตรการป้องกันการทุจริตต่าง ๆ ในแต่ละกระบวนการ ขั้นตอนมีการแบ่งผลประโยชน์กันในหมู่ พวกพ้อง เช่น การทำแบบก่อสร้างที่ไม่มีความชัดเจน การใช้เงินกู้จากต่างประเทศเพื่อหลีกเลี่ยง การใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีรูปแบบของการว่าจ้าง แบบเหมารวม (Turnkey) ซึ่งผู้รับเหมาสามารถดำเนินการออกแบบและก่อสร้างโครงการให้แล้วเสร็จ ได้ด้วยตัวเองซึ่งเอื้อต่อการทุจริต เนื่องจากผู้รับเหมาโครงการสามารถปรับเปลี่ยนแผนงานต่าง ๆ ได้ตลอดเวลา สามารถปรับเพิ่มค่าใช้จ่ายและขออนุมัติงบประมาณเพิ่มได้ง่าย อีกทั้งยังเปิดช่อง ให้บริษัทเอกชนเรียกร้อยค่าชดเชยจากรัฐได้ ซึ่งมักเกิดจากการทำสัญญาที่หละหลวม มีช่องว่าง ให้หน่วยงานรัฐเสียเปรียบ

๒. การทุจริตในระดับท้องถิ่น การกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่นที่มีวัตถุประสงค์สำคัญ เพื่อให้บริการต่าง ๆ ของรัฐสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ในทางปฏิบัติเกิดการทุจริตในท้องถิ่นเพิ่มมากยิ่งขึ้นเช่นเดียวกัน ลักษณะการทุจริตในองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น จำแนกเป็น ๗ ประเภท ดังนี้

๒.๑ การทุจริตด้านงบประมาณ การทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง และการเงินการคลัง ส่วนใหญ่เกิดจากการละเลยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๒ สภาพหรือปัญหาการทุจริตที่เกิดจากตัวบุคคล

๒.๓ สภาพการทุจริตอันเกิดจากช่องว่างของกฎ ระเบียบ และกฎหมาย

๒.๔ สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจ และขาดคุณธรรมจริยธรรม

๒.๕ สภาพหรือลักษณะปัญหาการทุจริตที่เกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนทราบ

๒.๖ สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลาย ในการตรวจสอบจากภาคส่วนต่าง ๆ

๒.๗ สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากอำนาจ บารมี และอิทธิพลท้องถิ่น

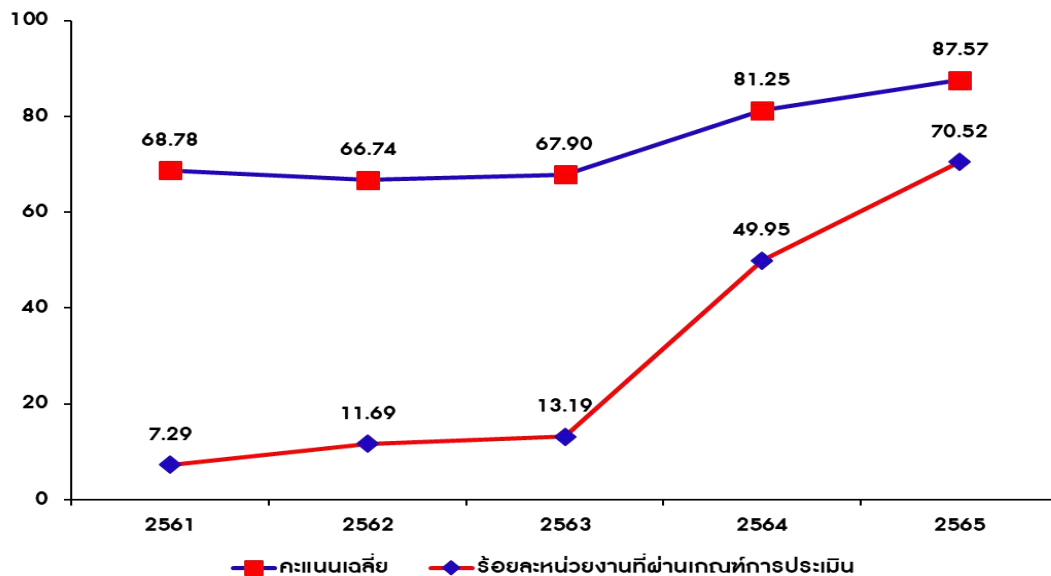
๓.๑.๒ การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA)

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) เป็นเครื่องมือเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศได้รับทราบถึง สถานะและปัญหาการดำเนินงานด้านคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์กร ผลการประเมินที่ได้จะช่วยให้ หน่วยงานภาครัฐสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน การให้บริการ สามารถอำนวยความสะดวก และตอบสนองต่อประชาชนได้ดียิ่งขึ้น ขณะเดียวกัน ยังเป็นเครื่องมือในการยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานภาครัฐและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีหน่วยงานภาครัฐเข้าร่วมการประเมิน ITA ครอบคลุมหน่วยงาน ภาครัฐทั้งในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการ และองค์กรอิสระ จำนวนรวม ๘,๓๐๓ แห่งทั่วประเทศ มีประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล จำนวน ๑,๓๐๐,๑๓๒ ราย โดยผลการประเมิน ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมของประเทศ เท่ากับ ๘๗.๕๗ คะแนน อยู่ในระดับผลการประเมิน (Rating Score) ระดับ A ซึ่งสูงกว่าปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่มีคะแนนเฉลี่ย ในภาพรวมของประเทศเท่ากับ ๘๑.๒๕ คะแนน และเมื่อพิจารณาตามเป้าหมายตัวชี้วัดของแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งได้กำหนดค่าเป้าหมาย ของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ไว้ว่าหน่วยงานภาครัฐจะต้องมีค่าคะแนน ITA ๘๕ คะแนนขึ้นไป เป็นจำนวน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๕ ของหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด หรือราว ๕,๓๙๗ แห่ง ผลปรากฏพบว่า มีหน่วยงาน บรรลุเป้าหมายจำนวน ๕,๘๕๕ หน่วยงาน หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๐.๕๒ สูงขึ้นกว่าปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ (จำนวน ๔,๑๔๖ หน่วยงาน) เท่ากับร้อยละ ๔๑.๒๒ แต่ก็ยังไม่ถึงค่าเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ดังแผนภาพที่ ๓

ค่าเฉลี่ยระดับประเทศ
87.57 คะแนน
จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน

หน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์
5,395 หน่วยงาน
คิดเป็นร้อยละ 70.52

แผนภาพที่ ๓ ผลการประเมิน ITA ภาพรวมระดับประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕

จากผลการประเมินในภาพรวมระดับประเทศสะท้อนให้เห็นว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ หน่วยงานภาครัฐส่วนใหญ่เกิดความตระหนัก และมีความพยายามที่จะพัฒนามากขึ้น ทั้งความพยายามที่จะปรับปรุงการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อประชาชนผู้รับบริการมากขึ้น ตลอดจนความพยายามที่จะทำให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของหน่วยงานได้รับการเผยแพร่ที่เว็บไซต์ของหน่วยงาน เพื่อให้ประชาชนได้สามารถเข้าถึงติดตามหรือตรวจสอบได้ อันเป็นสัญญาณในทางที่ดีที่หน่วยงานภาครัฐได้ให้ความสำคัญต่อการปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการเข้าถึงข้อมูลภาครัฐในปัจจุบัน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และเพื่อลดโอกาสหรือความเสี่ยงที่จะมีบุคลากรในหน่วยงานกระทำการทุจริตประพฤติมิชอบ

และหากพิจารณาผลประเมินจำแนกรายตัวชี้วัดในภาพรวมของหน่วยงานภาครัฐทุกแห่ง พบว่าตัวชี้วัดที่มีค่าคะแนนผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ หรือ ๘๕ คะแนนขึ้นไป จำนวน ๙ ตัวชี้วัด และมีค่าคะแนนไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ หรือ ๘๕ คะแนนขึ้นไป จำนวน ๑ ตัวชี้วัด คือ ตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต ได้คะแนนเท่ากับ ๘๒.๖๒ สำหรับตัวชี้วัดที่หน่วยงานภาครัฐได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ ๑

การปฏิบัติหน้าที่ ได้คะแนนเท่ากับ ๙๔.๔๕ รองลงมา คือ ตัวชี้วัดที่ ๓ การใช้อำนาจได้คะแนนเท่ากับ ๙๒.๐๐ ตัวชี้วัดที่ ๕ การแก้ไขปัญหาการทุจริต ได้คะแนนเท่ากับ ๙๐.๓๑ ตัวชี้วัดที่ ๖ คุณภาพการดำเนินงาน ได้คะแนนเท่ากับ ๘๙.๙๐ ตัวชี้วัดที่ ๒ การใช้งบประมาณ มีคะแนนเท่ากับ ๘๙.๔๕ ตัวชี้วัดที่ ๔ การใช้ทรัพย์สินของราชการ คะแนนเท่ากับ ๘๙.๐๒ ตัวชี้วัดที่ ๗ ประสิทธิภาพการดำเนินงาน ได้คะแนนเท่ากับ ๘๗.๒๘ ตัวชี้วัดที่ ๘ การปรับปรุงระบบการทำงาน ได้คะแนนเท่ากับ ๘๖.๗๘ และตัวชี้วัดที่ ๙ การเปิดเผยข้อมูลได้คะแนนเท่ากับ ๘๖.๗๐ ขณะที่ตัวชี้วัดอีก ๑ ตัวชี้วัด ยังไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยตัวชี้วัดที่ได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (๘๕ คะแนนขึ้นไป) มาจากการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน คือ ตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต ได้คะแนนเท่ากับ ๘๒.๖๒ ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์เพียง ๒.๓๘

ทั้งนี้ ตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต ที่เป็นตัวชี้วัดที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ๘๒.๖๒ คะแนน ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่วัดการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อป้องกันการทุจริตที่อาจจะเกิดขึ้นในหน่วยงาน เช่น การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร การประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงาน การจัดทำแผนป้องกันการทุจริตในหน่วยงาน เป็นต้น ซึ่งการดำเนินการต่าง ๆ ดังกล่าวนั้น เพื่อให้เกิดการป้องกันการทุจริตขึ้นภายในหน่วยงานภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ในภาพรวมแล้วประเด็นในตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต ถือเป็นประเด็นที่ควรจะต้องมีการส่งเสริมให้เกิดขึ้นในหน่วยงานภาครัฐมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะหน่วยงานส่วนภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด เป็นกลุ่มเป้าหมายหลักที่ควรมุ่งเน้น โดยส่วนใหญ่มีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินจึงต้องมุ่งเน้นการระดมทรัพยากรในการพัฒนาหน่วยงาน การให้ความรู้ ให้คำปรึกษา และกำกับติดตามในกลุ่มหน่วยงานที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินดังกล่าว

๓.๑.๓ พฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตของเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๖๔

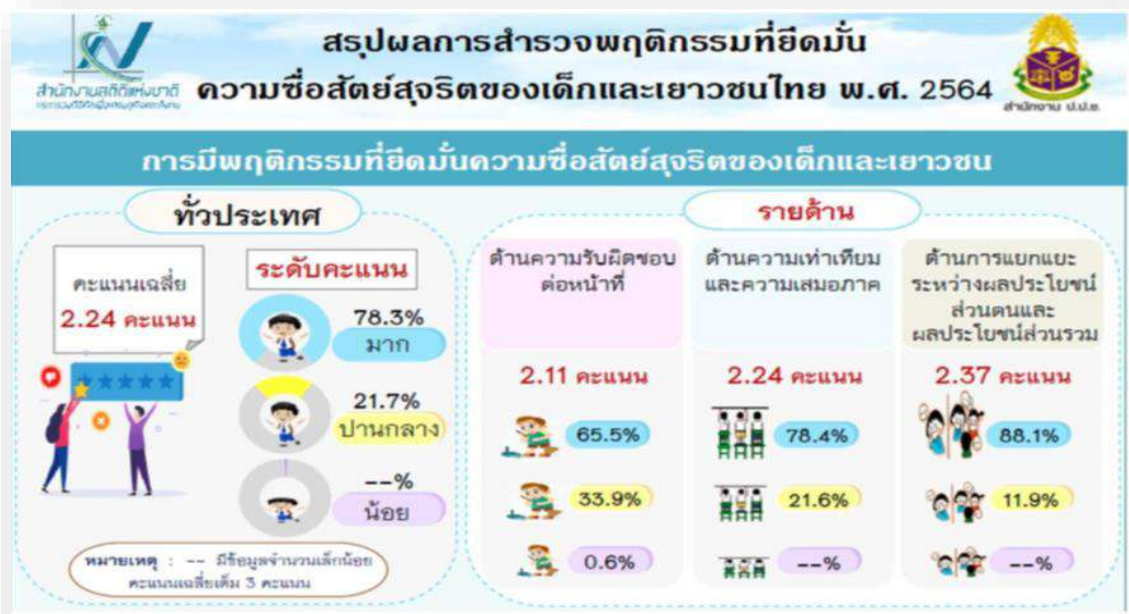
สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และสำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินการสำรวจพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตของเด็กและเยาวชนไทย ในปีพ.ศ. ๒๕๖๔ สัมภาษณ์สมาชิกในครัวเรือนที่มีอายุ ๑๒-๒๔ ปี ทุกจังหวัดทั่วประเทศ จำนวนเด็กและเยาวชนตัวอย่างทั้งสิ้น ๔,๓๗๕ ราย เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ ๒๐ สิงหาคม ถึงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๔ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

(๑) การมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตของเด็กและเยาวชนในภาพรวม สำนักงาน ป.ป.ช. ได้กำหนดการมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตของเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย ๓ ด้าน คือ ๑) ด้านความรับผิดชอบหน้าที่ ๒) ด้านความเท่าเทียมและความเสมอภาค และ ๓) ด้านการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม จากผลการสำรวจพบว่า เด็กและเยาวชนให้คะแนนการมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ด้วยคะแนนเฉลี่ย ๒.๒๔ คะแนน (จากคะแนนเต็ม ๓ คะแนน) ทั้งนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลสำหรับผู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ย ๒.๐๐-๓.๐๐ คะแนน อยู่ในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย ๑.๐๐-๑.๙๙ คะแนน อยู่ในระดับปานกลาง และคะแนนเฉลี่ย ๐.๐๐-๐.๙๙ คะแนน อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาสัดส่วนของเด็กและเยาวชน

ตามเกณฑ์ดังกล่าวพบว่า เด็กและเยาวชนร้อยละ ๗๘.๓๐ มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับมาก และร้อยละ ๒๑.๗๐ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเด็กและเยาวชนร้อยละ ๗๘.๓๐ มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับมาก และร้อยละ ๒๑.๗๐ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับน้อยมีจำนวนเล็กน้อย เมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มอายุพบว่า เด็กและเยาวชนที่มีอายุ ๑๒-๑๗ ปี ให้คะแนนการมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับมากร้อยละ ๗๗.๕๐ ขณะที่เด็กและเยาวชนที่มีอายุ ๑๘-๒๔ ปี มีร้อยละ ๘๗.๘๐

(๒) การมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตของเด็กและเยาวชนในแต่ละด้าน

๑) ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ พบว่า เด็กและเยาวชนให้คะแนนด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ด้วยคะแนนเฉลี่ย ๒.๑๑ คะแนน จากเต็ม ๓ คะแนน โดยมีสัดส่วนของผู้ให้คะแนนด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่อยู่ในระดับมากร้อยละ ๖๕.๕๐ ระดับปานกลางร้อยละ ๓๓.๙๐ และในระดับน้อยมีร้อยละ ๐.๖๐ เมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มอายุพบว่า มีร้อยละ ๖๖.๓๐ เป็นเด็กและเยาวชนที่มีอายุ ๑๘-๒๔ ปี **๒) ด้านความเท่าเทียมและความเสมอภาค** พบว่า เด็กและเยาวชนให้คะแนนด้านความเท่าเทียม ด้วยคะแนนเฉลี่ย ๒.๒๔ คะแนน จากเต็ม ๓ คะแนน โดยมีสัดส่วนของผู้ให้คะแนนด้านความเท่าเทียมและความเสมอภาคร้อยละ ๗๘.๔๐ อยู่ในระดับมาก และร้อยละ ๒๑.๖๐ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนระดับน้อยมีจำนวนเล็กน้อย เมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มอายุพบว่า เด็กและเยาวชนที่มีอายุ ๑๒-๑๗ ปี ให้คะแนนด้านความเท่าเทียมและความเสมอภาคอยู่ในระดับมากร้อยละ ๗๕.๙๐ ขณะที่ร้อยละ ๗๙.๗๐ เป็นคะแนนด้านความเท่าเทียมและความเสมอภาคของเด็กและเยาวชนอายุ ๑๘-๒๔ ปี ที่ได้ให้คะแนน ๓) ด้านการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมพบว่า เด็กและเยาวชนให้คะแนนด้านการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม ด้วยคะแนนเฉลี่ย ๒.๓๗ คะแนน จากเต็ม ๓ คะแนน โดยมีสัดส่วนของผู้ให้คะแนนอยู่ในระดับมากร้อยละ ๘๘.๑๐ และระดับปานกลางร้อยละ ๑๑.๙๐ ส่วนระดับน้อยมีจำนวนเล็กน้อย เมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มอายุพบว่า เด็กและเยาวชนที่มีอายุ ๑๒-๑๗ ปี ให้คะแนนด้านการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม อยู่ในระดับมากร้อยละ ๘๙.๔๐ ขณะที่เด็กและเยาวชนที่มีอายุ ๑๘-๒๔ ปี มีร้อยละ ๘๗.๕๐ ตามแผนภาพที่ ๔

แผนภาพที่ ๔ ผลการสำรวจพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตของเด็กและเยาวชนไทย พ.ศ. ๒๕๖๔

๓.๑.๔ วัฒนธรรมค่านิยมสุจริต ทักษะและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ของประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๔

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และสำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินการสำรวจวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต ทักษะ และพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๔ ผลการสำรวจสรุปได้ดังนี้

(๑) การมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทักษะและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาพรวม ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ช. ได้กำหนดการมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทักษะและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประกอบด้วย ๓ ด้าน คือ ๑) ค่านิยมสุจริตของประชาชน ๒) ทักษะต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบของประชาชน และ ๓) พฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของประชาชน จากการสำรวจพบว่า ประชาชนให้คะแนนการมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทักษะและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบด้วยคะแนนเฉลี่ย ๒.๐๘ คะแนน จากเต็ม ๓ คะแนน ทั้งนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลสำหรับผู้ให้คะแนนเฉลี่ย ๒.๐๐-๓.๐๐ คะแนน อยู่ในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย ๑.๐๐-๑.๙๙ คะแนน อยู่ในระดับปานกลาง และคะแนนเฉลี่ย ๐.๐๐-๐.๙๙ อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาสัดส่วนของประชาชนตามเกณฑ์ดังกล่าวพบว่า ประชาชนร้อยละ ๗๐.๙๐ มีวัฒนธรรม ค่านิยมสุจริต อยู่ในระดับมาก และร้อยละ ๒๙.๑๐ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรม ค่านิยมสุจริต อยู่ในระดับน้อยมีจำนวนเล็กน้อย

(๒) การมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริต และประพฤตินิยมชอบในแต่ละด้าน ๑) ด้านค่านิยมสุจริต พบว่า ประชาชนให้คะแนนด้านค่านิยมสุจริต ด้วยคะแนนเฉลี่ย ๒.๗๑ คะแนน จากเต็ม ๓ คะแนน โดยมีสัดส่วนของผู้ให้คะแนนด้านค่านิยมสุจริต อยู่ในระดับมากร้อยละ ๙๗.๑๐ ระดับปานกลางร้อยละ ๒.๙ และระดับน้อยมีจำนวนเล็กน้อย ๒) ด้านทัศนคติต่อการทุจริตและประพฤตินิยมชอบ พบว่า ประชาชนให้คะแนนด้านทัศนคติต่อการทุจริต และประพฤตินิยมชอบ ด้วยคะแนนเฉลี่ย ๒.๐๙ คะแนน จากเต็ม ๓ คะแนน โดยมีสัดส่วนของผู้ให้คะแนน ด้านทัศนคติต่อการทุจริตและประพฤตินิยมชอบ อยู่ในระดับมากร้อยละ ๖๓.๐๐ ระดับปานกลางร้อยละ ๓๖.๕๐ และระดับน้อยร้อยละ ๐.๕๐ และ ๓) ด้านพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤตินิยมชอบ พบว่า ประชาชนให้คะแนนด้านพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤตินิยมชอบ ด้วยคะแนนเฉลี่ย ๑.๗๕ คะแนน จากเต็ม ๓ คะแนน โดยมีสัดส่วนของผู้ให้คะแนนด้านพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริต และประพฤตินิยมชอบ อยู่ในระดับมากร้อยละ ๒๙.๑๐ อยู่ในระดับปานกลางร้อยละ ๖๘.๕๐ และอยู่ใน ระดับน้อย มีร้อยละ ๒.๔๐ ตามแผนภาพที่ ๕

แผนภาพที่ ๕ ผลการสำรวจวัฒนธรรม ค่านิยมสุจริต ทัศนคติ และพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริต และประพฤตินิยมชอบของประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๔

จะเห็นได้ว่า ปัญหาการทุจริตและประพฤตินิยมชอบถือเป็นนโยบายสำคัญของทุกรัฐบาล อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในลักษณะที่เป็นการกำหนดกรอบทิศทาง ยุทธศาสตร์อย่างชัดเจนริเริ่มขึ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นแกนหลัก ในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๕) ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๐)

ร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม และปัจจุบันเป็นช่วงของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ ให้หน่วยงานภาครัฐแปลงแนวทางและมาตรการตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕) และแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) สู่การปฏิบัติ โดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัตินโยบาย ๔ ปี และแผนปฏิบัตินโยบายประจำปี นอกจากนี้ นับตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นต้นมา ฝ่ายบริหาร ได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นรูปธรรม โดยกำหนดให้มีการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ซึ่งแผนงานดังกล่าวมีแนวโน้มได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๓ และมีแนวโน้มลดลงในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ ดังตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ งบประมาณแผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๕

หน่วย : ล้านบาท

งบประมาณแผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๕					
๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
๕๓๓.๕๑๗๓	๘๖๙.๓๐๓๒	๘๘๓.๙๘๓๑	๙๕๗.๐๔๕๑	๕๗๘.๐๐๐๐	๔๗๘.๙๒๘๙

ที่มา : สำนักงาน ป.ป.ช.

ปัจจุบันประเทศไทยพยายามดำเนินการเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริต กล่าวคือ มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินการเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังเช่นได้กำหนดหน้าที่ของปวงชนชาวไทยไว้ในหมวด ๔ มาตรา ๕๐ (๑๐) ความว่า บุคคลไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ และกำหนดหน้าที่ของรัฐไว้ในหมวด ๕ มาตรา ๕๓ ความว่า รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด มาตรา ๕๙ ความว่า รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่มีใช้ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ และต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารดังกล่าวได้โดยสะดวก และมาตรา ๖๓ ความว่า รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ อีกทั้งยังบัญญัติเกี่ยวกับการสรรหา หน้าที่และอำนาจ

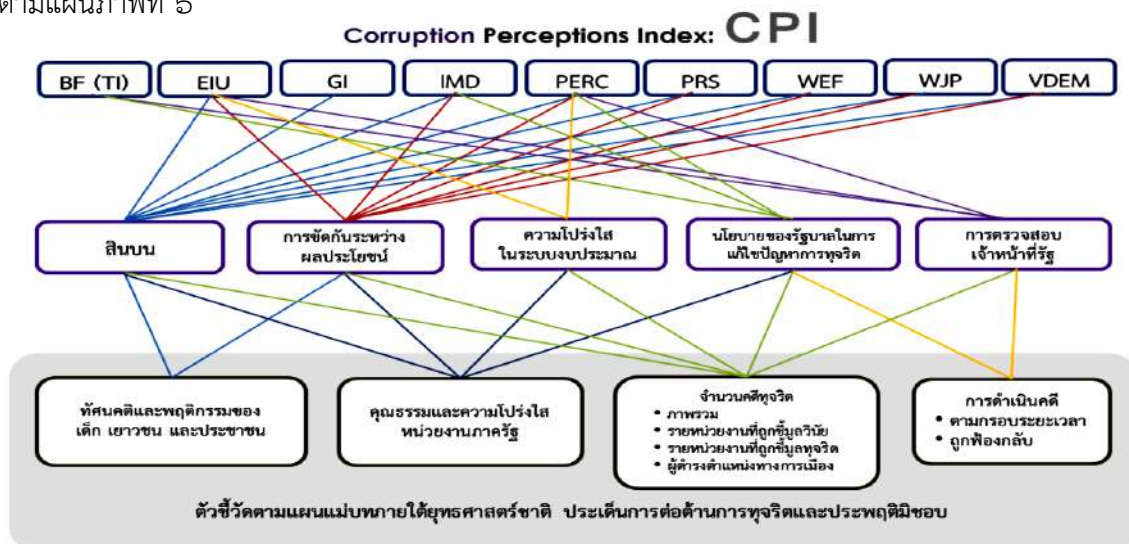
ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับนี้ และใน พ.ศ. ๒๕๖๑ มีการบัญญัติกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ จึงมีความจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มีความเกี่ยวกับการจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จัดให้มีมาตรการหรือแนวทางที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เกิดความรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม รวมทั้งได้เปลี่ยนแปลงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม ตลอดจนวาระการดำรงตำแหน่งไว้ อีกทั้งได้บัญญัติให้รัฐมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริต และประเพณีมิชอบทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการ และกลไกที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและจัดการทุจริตและประเพณีมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวดตามมาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ ยังมีพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นบทลงโทษสำหรับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริต นอกจากนี้ ทางสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ยังมีการดำเนินการเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตในหลากหลายรูปแบบ อาทิ การออกประกาศและระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต การมีมาตรการข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริต มีระบบรับเรื่องร้องเรียนออนไลน์ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านการทุจริต การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในมิติระหว่างประเทศ การสนับสนุนผลงานวิชาการเกี่ยวกับการทุจริต การที่หลักสูตรและการอบรมออนไลน์เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ การเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ แต่ทั้งนี้ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตก็ยังไม่ประสบความสำเร็จ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผลการดำเนินงานการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น แต่สถานการณ์การทุจริตของประเทศไทยยังคงมีแนวโน้มที่ทรงตัว และลดลงในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งประเด็นที่เป็นจุดอ่อนของประเทศไทยจากผลการวิเคราะห์ดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย ได้แก่ เรื่องสินบน การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความโปร่งใสในระบบงบประมาณ นโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาการทุจริต และการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยปัญหาการจ่ายสินบนเพื่อให้เข้าถึงบริการสาธารณะในประเทศไทยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยกัน พบว่า มีความรุนแรงเป็นลำดับที่สอง รองจากประเทศเวียดนาม จากการสำรวจขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI) เมื่อปี ๒๐๑๗ ใน ๖ ประเทศ ประกอบด้วย กัมพูชา อินโดนีเซีย มาเลเซีย เมียนมาร์ ไทย และเวียดนาม โดยมีบริการสาธารณะที่ต้องจ่ายสินบนมากที่สุดคือ ตำรวจ รองลงมา คือ โรงเรียนรัฐบาล

ในระยะต่อไป กล่าวได้ว่าการดำเนินงานการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีทิศทางระยะยาวที่ชัดเจนและมีแนวโน้มที่จะได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ถูกกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐ และได้ถ่ายทอดสู่แผนระดับรองลงมา คือ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ และแผนพัฒนาและเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) โดยมีเป้าหมายหลักคือ การมีภาครัฐที่มีความโปร่งใสปลอดการทุจริต และประพฤติมิชอบ ที่สะท้อนจากการตั้งค่าเป้าหมายยกระดับดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ที่ ๗๓ คะแนนในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ อย่างไรก็ตาม ขณะที่พฤติกรรมของประชาชน เจ้าหน้าที่ของรัฐส่วนใหญ่ที่เอื้อให้การกระทำอันเป็นการทุจริตยังไม่เปลี่ยนแปลง และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่เป็นปัญหาและอุปสรรคขัดขวางการดำเนินงานที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นมา เพื่อแทนที่สิ่งเดิม หรือ Disruptive technology อาทิ คริปโทเคอร์เรนซี และปัญญาประดิษฐ์ นับเป็นช่องทางใหม่ที่เอื้อให้เกิดการทุจริต ทางด้านการเงิน มีผลกระทบในวงกว้างและยากต่อการสกัดกั้น

ดังนั้น นอกเหนือจากยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ที่เป็นรูปธรรม ยังจำเป็นต้องมีการกำหนด แนวทางขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติที่มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม รวมทั้งพัฒนากลไกการป้องกันและปราบปราม การทุจริตให้มีความเข้มแข็ง สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนระดับรองอื่น ๆ โดยบูรณาการ พันธกิจการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในกระทรวงสาธารณสุขและภาคีเครือข่ายที่มีบทบาท ในการต่อต้านการทุจริต โดยร่วมกันสร้างเครื่องมือ กลไก และกำหนดเป้าหมายสำหรับการปฏิบัติงาน ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน นำไปสู่การแก้ไขประเด็น ที่เป็นจุดอ่อนของประเทศอันเป็นเป้าหมายในภาพรวมที่จะป้องกันและปราบปรามการทุจริต ของประเทศไทย ที่จะส่งผลต่อการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ได้แก่ สินบน การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม ความโปร่งใสในระบบ บงประมาณ นโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาการทุจริต และการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามแผนภาพที่ ๖

แผนภาพที่ ๖ ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมาย ประเด็นการประเมินที่ประเทศไทยได้คะแนนค่อนข้างต่ำ และแหล่งข้อมูล

๓.๒ สถานการณ์การทุจริตในกระทรวงสาธารณสุข

๓.๒.๑ ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริตหรือประพฤติดมิชอบของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

สถานการณ์การทุจริตในกระทรวงสาธารณสุข ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานกลางในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ต้องดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑ ที่มีมติรับทราบมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติดมิชอบในระบบราชการตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้เสนอ เพื่อให้การผลักดันนโยบายเรื่อง การป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติดมิชอบเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการปฏิรูปในเรื่องการบริหารราชการแผ่นดิน และมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติดมิชอบในระบบราชการ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๒ วรรคสามของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗ ประกอบกับมาตรา ๒๖๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติดมิชอบในระบบราชการ อย่างเคร่งครัด และให้ใช้กับกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความผิดเพราะปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่จนเกิดความเสียหายแก่ทางราชการ ดังนี้

มาตรการที่ ๑

ข้อ ๑ ในกรณีที่มีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติดมิชอบของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ส่วนราชการต้นสังกัดดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น **ให้แล้วเสร็จภายใน ๗ วัน** แล้วรายงานผลการพิจารณาต่อหัวหน้าส่วนราชการและรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเพื่อรับทราบทันที และให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยหรือทางอาญาโดยเร็วซึ่งจะต้อง **ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน** ในระหว่างนี้ให้รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการต่อหัวหน้าส่วนราชการหรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัด เพื่อทราบเป็นระยะตามความเหมาะสม

กรณีที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่ามีเหตุน่าเชื่อถือ และเป็นกรณีที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการหรือทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน แม้ผลการตรวจสอบยังไม่อาจสรุปความผิดได้ชัดเจนถึงขั้นชี้มูลความผิด ให้พิจารณาปรับย้ายข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องไปดำรงตำแหน่งอื่นเป็นการชั่วคราว เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและป้องกันการกระทำที่อาจมีผลต่อการตรวจสอบโดยเร็ว และในกรณีที่เป็นเรื่องร้ายแรงหรือมีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและไว้วางใจของประชาชน ให้เสนอให้มีการย้ายหรือโอนไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในอัตรากำลังชั่วคราวเป็นกรณีพิเศษในสำนักนายกรัฐมนตรี และดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดขึ้นตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๖/๒๕๕๘ เรื่อง มาตรการแก้ปัญหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ที่อยู่ระหว่างการถูกตรวจสอบ และการกำหนดกรอบอัตราค่าจ้างชั่วคราว ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖๘/๒๕๕๘ เรื่องมาตรการแก้ปัญหาเจ้าหน้าที่ ในหน่วยงานอื่นของรัฐและการกำหนดกรอบอัตราค่าจ้างชั่วคราวลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘ แล้วแต่กรณี

มาตรการที่ ๒

ข้อ ๒ ในกรณีที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่า มีหลักฐานควรเชื่อได้ว่าสามารถสรุปความผิดได้ชัดเจนถึงขั้นข้อมูลความผิด ให้ส่วนราชการต้นสังกัดดำเนินการทางวินัยต่อข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องอย่างเด็ดขาดโดยเร็ว และให้รายงานหัวหน้าส่วนราชการ และรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเพื่อทราบความคืบหน้าและเร่งรัดการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ อาจพิจารณาให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นออกจากราชการไว้ก่อนหรือออกจากตำแหน่งก็ได้ ตามความจำเป็นและเหมาะสมและในกรณีที่พบว่ามีความเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางอาญาด้วย ให้ส่งเรื่องให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบเพื่อพิจารณาดำเนินคดีโดยทันที

กระบวนการพิจารณาดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้องตามกฎหมาย แต่ให้เร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วโดยพิจารณาจัดลำดับตามความสำคัญ ความสนใจของประชาชน และมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้น

ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง แต่ไม่ถึงขั้นให้ปลดออกจากราชการหรือไล่ออกจากราชการ ให้ส่วนราชการต้นสังกัดดำเนินการปรับย้ายจากตำแหน่งเดิม และห้ามปรับย้ายกลับไปดำรงตำแหน่งหน้าที่ในลักษณะเดิม หรือแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้นภายในเวลา ๓ ปี นับแต่วันที่มีการลงโทษทางวินัย

มาตรการที่ ๓

ข้อ ๓ การปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล หรือคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ทำให้การปฏิบัติราชการเกิดความล่าช้าหรือไม่มีประสิทธิภาพซึ่งทำให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ หรือทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน ให้ถือเป็นกรณีที่ต้อง พิจารณาให้มีการย้ายหรือโอนไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่น

มาตรการที่ ๔

ข้อ ๔ ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดให้มีมาตรการคุ้มครองพยาน หรือผู้ให้ข้อมูล หรือเบาะแสในการตรวจสอบอย่างเหมาะสม เพื่อให้การได้รับข้อมูลและหลักฐานในการดำเนินการต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ในกรณีที่ตรวจสอบพบว่าการจงใจให้ข้อมูลเพื่อใส่ร้ายหรือบิดเบือนข้อมูล เพื่อให้มีการดำเนินการที่เป็นผลร้ายต่อบุคคลอื่น ให้พิจารณาดำเนินการลงโทษบุคคลดังกล่าวอย่างเด็ดขาดด้วย

มาตรการที่ ๕

ข้อ ๕ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องยึดถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์นี้โดยเคร่งครัดตั้งแต่นี้เป็นต้นไป

จากผลการดำเนินงานข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๕ จากระบบรายงานข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ของสำนักงาน ป.ป.ท. เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๕ พบว่า หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน ๘ หน่วยงาน ประกอบด้วย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมการแพทย์ กรมควบคุมโรค กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กรมสุขภาพจิต และกรมอนามัย มีข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ จำแนกเป็นเรื่องรับใหม่ (เรื่องที่รับใหม่ภายในปี) จำนวนทั้งสิ้น ๕๘ เรื่อง เรื่องที่อยู่ระหว่างดำเนินการ (ยอดรวมสะสมที่อยู่ระหว่างดำเนินการในปี) จำนวนทั้งสิ้น ๑๕๓ เรื่อง และเรื่องที่ดำเนินการแล้วเสร็จ (เรื่องที่ดำเนินการแล้วเสร็จภายในปี) จำนวนทั้งสิ้น ๔๔ เรื่อง ดังตารางที่ ๓ ถึงตารางที่ ๕ และแผนภาพที่ ๗

ตารางที่ ๓ ตารางแสดงจำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๕๙ จากกระบวนการรายงานข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ของสำนักงาน ป.ป.ท.

ข้อมูล ณ วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๕

ลำดับ	หน่วยงาน	ปี พ.ศ. ...								
		2557			2558			2559		
		รับใหม่	ระหว่าง	แล้วเสร็จ	รับใหม่	ระหว่าง	แล้วเสร็จ	รับใหม่	ระหว่าง	แล้วเสร็จ
1	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	0	0	0	2	1	1	1	2	0
2	กรมการแพทย์	4	4	0	2	6	0	0	6	0
3	กรมควบคุมโรค	0	0	0	1	1	0	4	5	0
4	กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์	0	0	0	0	0	0	1	1	0
5	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	0	0	0	0	0	0	1	1	0
6	กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	0	0	0	0	0	0	1	1	0
7	กรมสุขภาพจิต	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	กรมอนามัย	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม		4	4	0	5	8	1	8	16	0

หมายเหตุ

๑. รับใหม่ (จำนวน) คือ เรื่องที่รับใหม่ภายในปีนั้น
๒. ระหว่างดำเนินการ คือ ยอดรวมสะสมที่อยู่ระหว่างดำเนินการในปีนั้น
๓. ดำเนินการแล้วเสร็จ คือ เรื่องที่ดำเนินการแล้วเสร็จภายในปีนั้น

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงจำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๒ จากกระบวนการรายงานข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ของสำนักงาน ป.ป.ท.

ข้อมูล ณ วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๕

ลำดับ	หน่วยงาน	ปี พ.ศ. ...								
		2560			2561			2562		
		รับใหม่	ระหว่าง	แล้วเสร็จ	รับใหม่	ระหว่าง	แล้วเสร็จ	รับใหม่	ระหว่าง	แล้วเสร็จ
1	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	1	3	0	0	2	1	4	3	1
2	กรมการแพทย์	0	6	0	1	7	0	0	4	3
3	กรมควบคุมโรค	1	6	0	9	13	2	4	10	7
4	กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์	2	1	2	1	2	0	2	0	4
5	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	0	1	0	3	3	1	1	4	0
6	กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	0	1	0	0	0	1	0	0	0
7	กรมสุขภาพจิต	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	กรมอนามัย	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม		4	18	2	14	27	5	11	23	15

หมายเหตุ

๑. รับใหม่ (จำนวน) คือ เรื่องที่รับใหม่ภายในปีนั้น
๒. ระหว่างดำเนินการ คือ ยอดรวมสะสมที่อยู่ระหว่างดำเนินการในปีนั้น
๓. ดำเนินการแล้วเสร็จ คือ เรื่องที่ดำเนินการแล้วเสร็จภายในปีนั้น

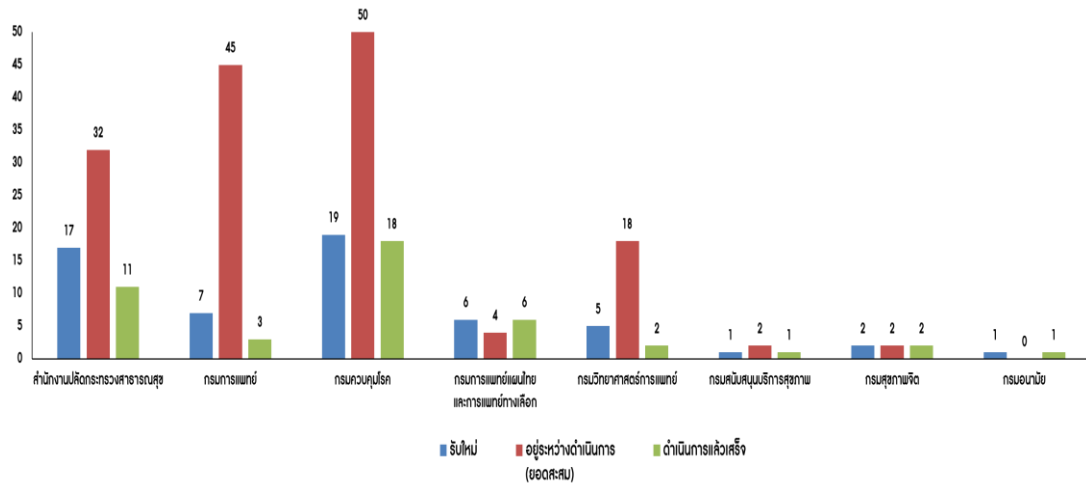
ตารางที่ ๕ ตารางแสดงจำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕ จากกระบวนการรายงานข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ของสำนักงาน ป.ป.ท.

ข้อมูล ณ วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๕

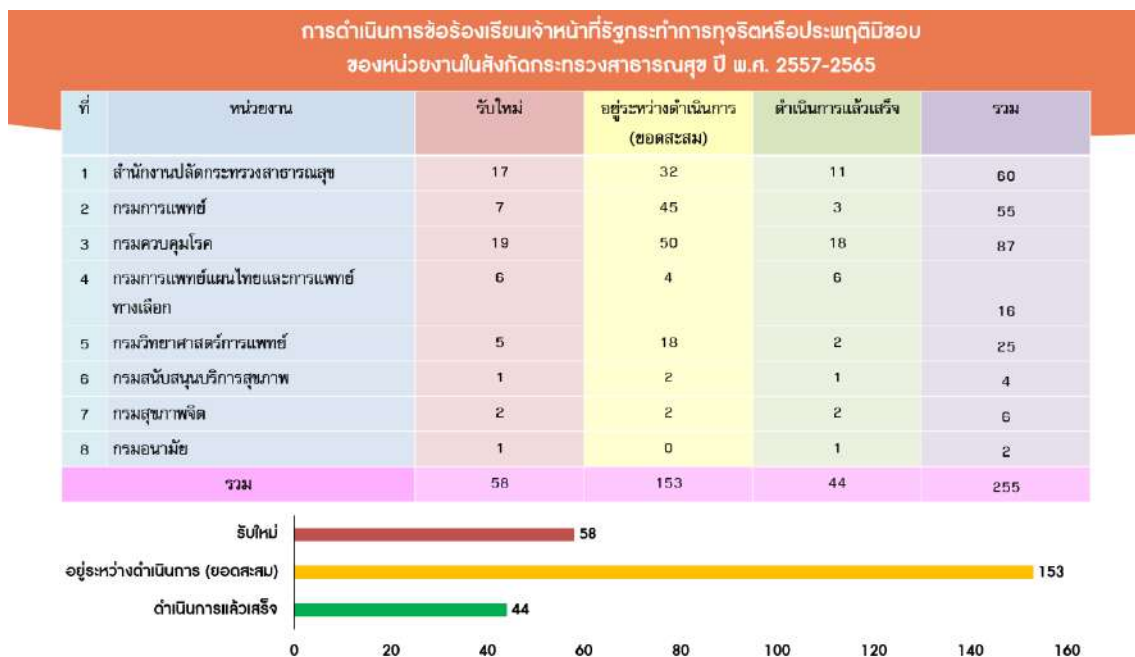
ลำดับ	หน่วยงาน	ปี พ.ศ. ...								
		2563			2564			2565		
		รับใหม่	ระหว่าง	แล้วเสร็จ	รับใหม่	ระหว่าง	แล้วเสร็จ	รับใหม่	ระหว่าง	แล้วเสร็จ
1	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	1	5	1	4	8	1	4	6	6
2	กรมการแพทย์	0	4	0	0	4	0	0	4	0
3	กรมควบคุมโรค	0	10	0	0	4	6	0	1	3
4	กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	0	3	1	0	3	0	0	3	0
6	กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	กรมสุขภาพจิต	2	2	0	0	0	2	0	0	0
8	กรมอนามัย	0	0	0	0	0	0	1	0	1
รวม		3	24	2	4	19	9	5	14	10

หมายเหตุ

๑. รับใหม่ (จำนวน) คือ เรื่องที่รับใหม่ภายในปีนั้น
๒. ระหว่างดำเนินการ คือ ยอดรวมสะสมที่อยู่ระหว่างดำเนินการในปีนั้น
๓. ดำเนินการแล้วเสร็จ คือ เรื่องที่ดำเนินการแล้วเสร็จภายในปีนั้น

แผนภูมิที่ ๑ จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๕ จำแนกตามกระบวนการจากระบบรายงานข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ของสำนักงาน ป.ป.ท.

แผนภาพที่ ๗ แสดงจำนวนรวมข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๕ จากระบบรายงานข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ของสำนักงาน ป.ป.ท.

๓.๒.๒ การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) เป็นเครื่องมือเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศได้รับทราบถึงสถานะและปัญหาการดำเนินงานด้านคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์กร ผลการประเมินที่ได้จะช่วยให้หน่วยงานภาครัฐสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน การให้บริการ สามารถอำนวยความสะดวก และตอบสนองต่อประชาชนได้ดียิ่งขึ้น ขณะเดียวกัน ยังเป็นเครื่องมือในการยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานภาครัฐและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

กระทรวงสาธารณสุข กำหนดให้การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) เป็นตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติการ ราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตัวชี้วัดที่ ๖๒ ร้อยละของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA (ร้อยละ ๙๒) และเป็นตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ (Performance Agreement : PA) ของผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุข โดยมีศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข เป็นผู้รับผิดชอบหลัก

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เข้าร่วมการประเมินจำนวนทั้งสิ้น ๑๗ หน่วยงาน ประกอบด้วย ส่วนราชการระดับกรม จำนวน ๑๐ หน่วยงาน หน่วยงานของรัฐในกำกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข จำนวน ๔ หน่วยงาน องค์การมหาชน จำนวน ๒ หน่วยงาน และรัฐวิสาหกิจ จำนวน ๑ หน่วยงาน ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) และผ่านตัวชี้วัดที่ ๖๒ ร้อยละของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA จำนวน ๑๗ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ (ค่าเป้าหมายร้อยละ ๙๒) ดังตารางที่ ๖

ตารางที่ ๖ ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข															
ลำดับ	หน่วยงาน	เฉลี่ย	IIT	EIT	OIT	การปฏิบัติ หน้าที่	การใช้งบ ประมาณ	การใช้อำนาจ	การใช้ทรัพย์สิน ของราชการ	การแก้ไข ปัญหาการทุจริต	คุณภาพการดำเนินงาน ของหน่วยงาน	ประสิทธิภาพการสื่อสาร ของหน่วยงาน	การปรับปรุงระบบการ ทำงาน	การเปิดเผยข้อมูล	การป้องกัน การทุจริต
1	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	96.67	98.26	90.65	100.00	98.33	97.67	98.03	98.89	98.40	92.27	90.58	89.11	100.00	100.00
2	กรมควบคุมโรค	87.84	84.23	76.73	98.89	90.08	82.44	85.38	80.20	83.05	83.14	73.57	73.47	97.78	100.00
3	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	92.56	81.67	93.53	100.00	89.99	78.29	82.61	76.25	81.20	93.68	94.69	92.22	100.00	100.00
4	กรมสุขภาพจิต	92.39	82.31	92.31	100.00	90.09	78.10	84.37	78.03	80.97	92.58	92.74	91.60	100.00	100.00
5	กรมการแพทย์	87.19	78.88	82.56	96.89	86.57	75.21	80.56	74.03	78.02	85.64	81.44	80.62	93.78	100.00
6	กรมอนามัย	92.04	86.52	86.94	100.00	92.12	85.28	86.79	83.44	84.99	90.75	87.83	82.24	100.00	100.00
7	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	88.89	88.40	84.96	94.63	93.15	92.46	93.50	96.63	92.41	90.27	87.01	87.90	82.42	87.50
8	กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	88.91	76.03	87.00	100.00	83.89	73.42	76.40	73.99	72.46	88.21	88.32	84.48	100.00	100.00
9	กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	90.86	81.52	89.50	98.89	89.24	81.35	81.50	78.72	76.81	92.07	89.62	86.82	97.78	100.00
10	สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ	89.42	83.80	80.94	100.00	89.61	83.83	80.99	81.32	83.25	83.18	81.70	77.93	100.00	100.00
11	สถาบันพระบรมราชชนก	85.22	78.65	74.74	98.00	85.91	76.57	79.96	75.59	75.22	77.77	74.02	72.43	96.00	100.00
12	สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข	95.64	87.42	98.06	100.00	93.03	88.56	87.02	82.55	85.92	98.35	98.24	97.58	100.00	100.00
13	สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ	93.70	86.78	95.54	97.50	91.58	88.05	84.20	85.60	84.47	96.47	95.68	94.46	95.00	100.00
14	โรงพยาบาลบ้านแพ้ว	90.07	74.42	93.96	98.89	85.00	68.02	77.91	70.43	70.75	94.98	91.70	95.19	97.78	100.00
15	สถาบันวิจัยแห่งชาติ	93.55	83.55	99.12	96.88	88.63	84.78	81.85	81.03	81.48	99.34	98.45	99.56	100.00	93.75
16	สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล	92.09	87.18	86.44	100.00	91.58	85.59	86.08	83.87	88.78	89.65	84.93	84.74	100.00	100.00
17	องค์การเภสัชกรรม	92.84	82.27	93.86	100.00	88.51	79.73	84.04	78.38	80.68	94.63	95.20	91.76	100.00	100.00
	รวม	91.17	83.64	88.64	98.86	89.84	82.31	84.19	81.11	82.29	90.76	88.57	87.18	97.68	98.90

จากผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข สะท้อนให้เห็นว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ส่วนใหญ่เกิดความตระหนัก และมีความพยายามที่จะพัฒนามากขึ้น ทั้งความพยายามที่จะปรับปรุงการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อประชาชนผู้รับบริการมากขึ้น ตลอดจนความพยายามที่จะทำให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของหน่วยงานได้รับการเผยแพร่ที่เว็บไซต์ของหน่วยงาน เพื่อให้ผู้รับบริการ ประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สามารถเข้าถึงติดตามหรือตรวจสอบได้ อันเป็นสัญญาณในทางที่ดีที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้ให้ความสำคัญต่อการปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการเข้าถึงข้อมูลภาครัฐในปัจจุบัน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และเพื่อลดโอกาสหรือความเสี่ยงที่จะมีบุคลากรในหน่วยงานกระทำการทุจริต ประพฤติมิชอบ

และหากพิจารณาผลประเมินจำแนกรายตัวชี้วัดในภาพรวมของหน่วยงานในสังกัด กระทรวงสาธารณสุขทุกแห่ง พบว่าตัวชี้วัดที่มีค่าคะแนนผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ หรือ ๘๕ คะแนนขึ้นไป มี ๕ ตัวชี้วัด และตัวชี้วัดที่ไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน ๔ ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ ๓ การใช้อำนาจ ได้คะแนน เท่ากับร้อยละ ๘๔.๑๙ รองลงมาคือตัวชี้วัดที่ ๒ การใช้งบประมาณ ได้คะแนนเท่ากับร้อยละ ๘๒.๓๑ ตัวชี้วัดที่ ๕ การแก้ไขปัญหาการทุจริต ได้คะแนนเท่ากับร้อยละ ๘๒.๒๙ และตัวชี้วัดที่ ๔ การใช้ทรัพย์สิน ของราชการ ได้คะแนนเท่ากับร้อยละ ๘๑.๑๑ ตามลำดับ ตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน ๕ ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ ๑ การปฏิบัติหน้าที่ ตัวชี้วัดที่ ๖ คุณภาพการดำเนินงานของหน่วยงาน ตัวชี้วัดที่ ๗ ประสิทธิภาพการสื่อสารของหน่วยงาน ตัวชี้วัดที่ ๘ การปรับปรุงระบบการทำงาน ตัวชี้วัดที่ ๙ การเปิดเผยข้อมูล และตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต สำหรับตัวชี้วัดที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวง สาธารณสุข ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดและได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต ได้คะแนนเท่ากับร้อยละ ๙๘.๙๐ รองลงมาคือ ตัวชี้วัดที่ ๙ การเปิดเผยข้อมูล ได้คะแนนเท่ากับ ร้อยละ ๘๗.๖๘ ตัวชี้วัดที่ ๖ คุณภาพการดำเนินงานของหน่วยงาน ได้คะแนนเท่ากับร้อยละ ๙๐.๗๖ ตัวชี้วัดที่ ๑ การปฏิบัติหน้าที่ ได้คะแนนเท่ากับร้อยละ ๘๙.๘๔ ตัวชี้วัดที่ ๗ ประสิทธิภาพการสื่อสาร ของหน่วยงาน ได้คะแนนเท่ากับร้อยละ ๘๘.๕๗ และตัวชี้วัดที่ ๘ การปรับปรุงระบบการทำงาน ได้คะแนนเท่ากับร้อยละ ๘๗.๑๘

ทั้งนี้ ตัวชี้วัดที่ ๔ การใช้ทรัพย์สินของราชการ ที่เป็นตัวชี้วัดที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด เพียง ๘๑.๑๑ คะแนน ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่วัดมุ่งประเมินการรับรู้ของบุคลากรภายในหน่วยงาน ต่อการใช้ทรัพย์สินของราชการในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคลากรภายใน ในการนำทรัพย์สิน ของราชการของหน่วยงานไปเป็นของตนเองหรือนำไปให้ผู้อื่น พฤติกรรมในการขยืมทรัพย์สินของราชการ ทั้งการยืมโดยบุคลากรภายในหน่วยงานและการยืมโดยบุคคลภายนอกหน่วยงาน ซึ่งหน่วยงานจะต้องมี กระบวนการในการขออนุญาตที่ชัดเจนและสะดวก นอกจากนี้ หน่วยงานจะต้องมีการจัดทำแนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สินของราชการที่ถูกต้อง เพื่อเผยแพร่ให้บุคลากรภายในได้รับทราบและนำไปปฏิบัติ รวมไปถึงหน่วยงานจะต้องมีการกำกับดูแลและตรวจสอบการใช้ทรัพย์สินของราชการของหน่วยงานด้วย ถือเป็นประเด็นที่ควรจะต้องมีการส่งเสริมให้เกิดขึ้นในหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมากยิ่งขึ้น จึงต้องมุ่งเน้นการพัฒนาหน่วยงาน การให้ความรู้ การให้คำปรึกษา และการกำกับติดตามในกลุ่มหน่วยงาน ที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินดังกล่าว แผนภาพที่ ๘

แผนภาพที่ ๘ แสดงผลการประเมิน ITA จำแนกรายตัวชี้วัดในภาพรวมของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เข้าร่วมการประเมินจำนวนทั้งสิ้น ๑๗ หน่วยงาน ประกอบด้วย ส่วนราชการระดับกรม จำนวน ๑๐ หน่วยงาน หน่วยงานของรัฐในกำกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข จำนวน ๔ หน่วยงาน องค์การมหาชน จำนวน ๒ หน่วยงาน และรัฐวิสาหกิจ จำนวน ๑ หน่วยงาน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ในภาพรวมไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) และผ่านตัวชี้วัดที่ ๖๒ ร้อยละของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA (ร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป) จำนวน ๑๓ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๔๗ และไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA (ร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป) จำนวน ๔ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๕๓ หน่วยงานที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA ประกอบด้วย (๑) สถาบันพระบรมราชชนก ๘๔.๓๒ (๒) กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร้อยละ ๘๒.๐๙ (๓) กรมสุขภาพจิต ๗๙.๔๒ และ (๔) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ร้อยละ ๗๔.๔๒ ดังตารางที่ ๗

ตารางที่ ๗ ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข															
ลำดับ	หน่วยงาน	เฉลี่ย	IT	ET	OT	การปฏิบัติ หน้าที่	การใช้งบประมาณ	การใช้อำนาจ	การใช้ทรัพย์สิน ของราชการ	การแก้ไขปัญหา การทุจริต	คุณภาพการดำเนินงาน	ประสิทธิภาพการสื่อสาร ของหน่วยงาน	การปรับปรุงระบบการทำงาน	การเปิดเผยข้อมูล	การป้องกัน การทุจริต
1	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	96.85	98.60	90.89	100.00	98.70	98.17	98.83	98.67	98.63	91.89	91.68	89.09	100.00	100.00
2	กรมควบคุมโรค	92.63	81.31	94.12	100.00	88.74	78.03	82.45	76.84	80.47	95.15	95.88	91.34	100.00	100.00
3	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	82.09	82.27	74.70	87.50	89.77	78.85	83.31	76.91	82.49	80.80	73.19	70.11	100.00	75.00
4	กรมสุขภาพจิต	79.42	85.96	88.60	67.64	91.83	82.59	87.74	82.54	85.10	90.53	89.00	86.27	97.78	37.50
5	กรมการแพทย์	87.36	78.37	83.30	97.14	87.10	73.54	80.07	73.04	78.11	86.24	82.57	81.11	94.29	100.00
6	กรมอนามัย	93.05	96.39	88.78	93.75	97.81	96.31	96.56	96.23	95.04	93.35	88.49	84.50	100.00	87.50
7	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	74.42	92.14	53.46	84.66	94.70	89.50	93.48	91.12	91.92	89.55	82.87	81.56	69.42	37.50
8	กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	88.78	81.20	81.39	100.00	87.23	78.27	81.25	78.77	80.48	83.25	79.94	80.97	100.00	100.00
9	กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	91.00	79.75	90.24	100.00	85.92	77.04	78.33	76.33	81.13	93.16	87.09	90.48	100.00	100.00
10	สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ	89.14	85.32	83.05	96.57	90.78	85.83	82.47	81.10	86.38	86.08	83.14	79.93	93.14	100.00
11	สถาบันพระบรมราชชนก	84.32	77.25	71.96	98.89	84.65	74.47	79.34	72.74	75.03	73.10	71.27	71.51	97.78	100.00
12	สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข	92.85	89.26	95.49	93.57	92.81	88.52	89.82	85.67	89.46	95.93	95.38	95.16	87.14	100.00
13	สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ	93.01	85.66	91.04	100.00	91.14	84.89	84.92	85.69	81.66	93.23	91.61	88.27	100.00	100.00
14	โรงพยาบาลบ้านแพ้ว	88.59	80.55	92.46	91.71	87.74	75.58	83.90	75.57	79.94	94.88	91.46	91.05	83.42	100.00
15	สถาบันวิจัยชนแห่งชาติ	86.02	79.91	87.81	89.26	87.59	77.47	80.33	76.50	77.66	92.34	84.09	87.01	84.78	93.75
16	สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล	93.79	96.98	89.47	94.64	97.79	97.30	96.52	95.55	97.72	92.01	89.90	86.50	89.29	100.00
17	องค์การเภสัชกรรม	93.04	87.07	93.90	96.88	92.03	85.40	88.10	84.19	85.62	95.15	95.54	91.00	100.00	93.75
รวม		88.61	85.76	85.33	93.66	90.96	83.63	86.32	82.79	85.11	89.80	86.65	85.05	93.94	89.71

ผลการประเมินระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยภาพรวมนั้นได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ ๘๘.๖๑ มีเกณฑ์ระดับผลการประเมิน (Rating Score) อยู่ระดับ A (๘๕.๐๐-๙๔.๙๙) ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ในภาพรวมเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

จากผลการประเมินสะท้อนให้เห็นว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีคะแนนการประเมินลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ส่วนใหญ่หน่วยงานมีความพยายามที่จะปรับปรุงการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อประชาชนผู้รับบริการ ตลอดจนความพยายามที่จะทำให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของหน่วยงานได้รับการเผยแพร่ที่เว็บไซต์ของหน่วยงานเพื่อให้ผู้รับบริการ ประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สามารถเข้าถึงติดตามหรือตรวจสอบได้แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาผลการประเมิน ITA ในภาพรวมของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

เปรียบเทียบปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ พบว่า มีหน่วยงานงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน ๗ หน่วยงาน ที่มีคะแนนเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมการแพทย์ กรมควบคุมโรค กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กรมอนามัย สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) และองค์การเภสัชกรรม หน่วยงานที่มีคะแนนเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าสูงสุด ๓ หน่วยงาน ได้แก่ กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก รองลงมาคือ องค์การเภสัชกรรม และกรมอนามัย ตามลำดับ

และยังพบอีกว่า มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน ๑๐ หน่วยงาน ที่มีคะแนนลดลงจากปีก่อนหน้า ได้แก่ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กรมสุขภาพจิต สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา สถาบันพระบรมราชชนก สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข สำนักงานหลักประกันสุขภาพ สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ สถาบันวัคซีนแห่งชาติ และโรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน) หน่วยงานที่มีคะแนนลดลงจากปีก่อนหน้าสูงสุด ๓ หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา รองลงมาคือ กรมสุขภาพจิต และกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ตามลำดับ

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข มีคะแนนการประเมินสูงสุดของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน ๑๗ หน่วยงาน โดยมีคะแนนเท่ากับร้อยละ ๙๖.๘๕ และมีระดับผลการประเมินในระดับ AA ทั้งนี้ หน่วยงานที่มีผลการประเมินในระดับ AA มีเพียง ๑ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๕.๘๘ หน่วยงานที่มีผลการประเมินในระดับ A มีจำนวน ๑๒ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๕๙ ได้แก่ กรมการแพทย์ กรมควบคุมโรค กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กรมอนามัย สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ สถาบันวัคซีนแห่งชาติ โรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน) สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) และองค์การเภสัชกรรม หน่วยงานที่มีผลการประเมินในระดับ B มีจำนวน ๓ หน่วยงานคิดเป็นร้อยละ ๑๗.๖๕ ได้แก่ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมสุขภาพจิต และสถาบันพระบรมราชชนก และหน่วยงานที่มีผลการประเมินในระดับ C มีจำนวน ๑ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๕.๘๘ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

เมื่อทำการเปรียบเทียบคะแนนจำแนกตามแหล่งข้อมูลและเครื่องมือในการประเมิน ITA ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ พบว่า คะแนนแบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (Internal Integrity and Transparency Assessment System : IIT) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ คะแนนเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าเท่ากับร้อยละ ๒.๑๒ ส่วนแบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (External Integrity and Transparency Assessment : EIT) มีคะแนนลดลงจากปีก่อนหน้าเท่ากับร้อยละ ๒.๘๘ และส่วนแบบวัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (Open Data Integrity and Transparency Assessment : OIT) มีคะแนนลดลงจากปีก่อนหน้าเท่ากับร้อยละ ๑๓.๑๐ ผลรวมค่าเฉลี่ยของแหล่งข้อมูลและเครื่องมือในการประเมิน ITA ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีคะแนนลดลงจากปีก่อนหน้าเท่ากับร้อยละ ๒.๕๖

โดยที่ผลการประเมินระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เมื่อจำแนกรายตัวชี้วัด (๑๐ ตัวชี้วัด) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ คือ ร้อยละ ๘๕ จำนวน ๘ ตัวชี้วัด คือ ตัวชี้วัดที่ ๑ การปฏิบัติหน้าที่ ตัวชี้วัดที่ ๓ การใช้อำนาจ ตัวชี้วัดที่ ๕ การแก้ไขปัญหาการทุจริต คะแนนเท่ากับ ๘๕.๑๑ ตัวชี้วัดที่ ๖ คุณภาพการดำเนินงานของหน่วยงาน คะแนนเท่ากับ ๘๙.๘๐ ตัวชี้วัดที่ ๗ ประสิทธิภาพการสื่อสารของหน่วยงานคะแนนเท่ากับ ๘๖.๖๕ ตัวชี้วัดที่ ๘ การปรับปรุงระบบการทำงาน คะแนนเท่ากับ ๘๕.๐๕ ตัวชี้วัดที่ ๙ การเปิดเผยข้อมูล และตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต

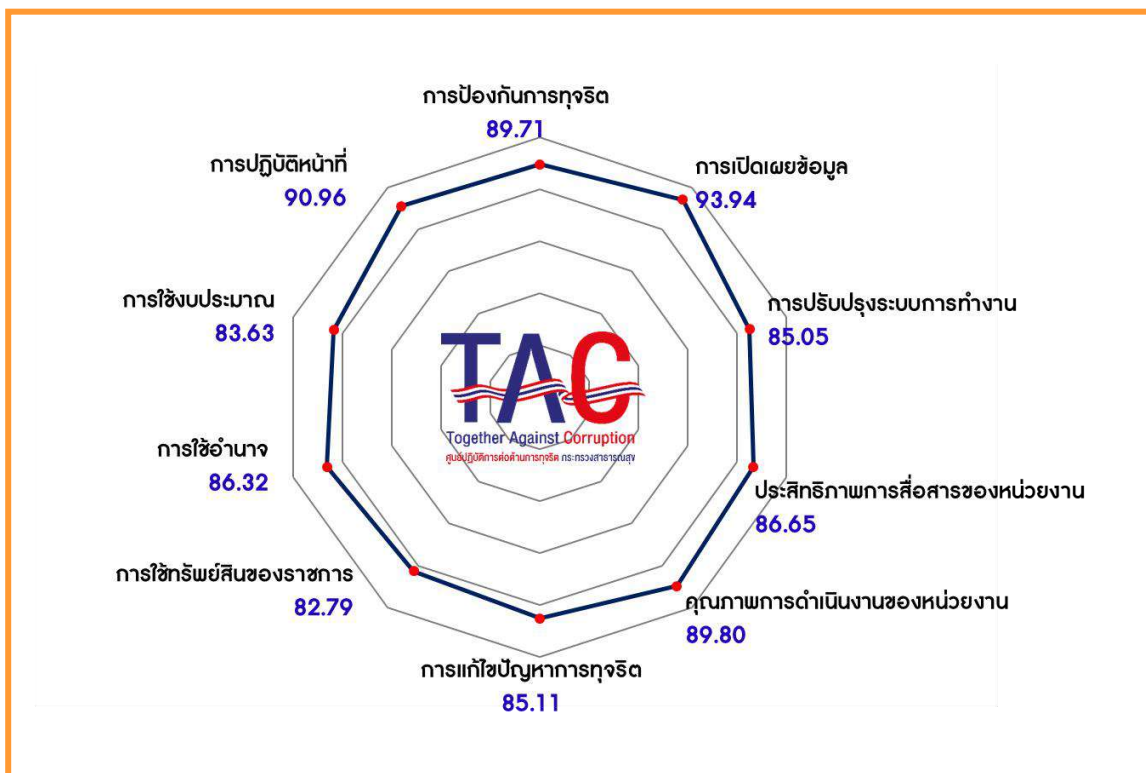
ตัวชี้วัดที่มีคะแนนสูงสุดคือตัวชี้วัดที่ ๙ การเปิดเผยข้อมูล มีคะแนนเท่ากับ ๙๓.๙๔ รองลงมา คือ ตัวชี้วัดที่ ๑ การปฏิบัติหน้าที่ คะแนนเท่ากับ ๙๐.๙๖ ตัวชี้วัดที่ ๖ คุณภาพการดำเนินงานของหน่วยงาน คะแนนเท่ากับ ๘๙.๘๐ ตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต คะแนนเท่ากับ ๘๙.๗๑ ตัวชี้วัดที่ ๗ ประสิทธิภาพการสื่อสารของหน่วยงานคะแนนเท่ากับ ๘๖.๖๕ ตัวชี้วัดที่ ๓ การใช้อำนาจ คะแนนเท่ากับ ๘๖.๓๒ ตัวชี้วัดที่ ๕ การแก้ไขปัญหาการทุจริต คะแนนเท่ากับ ๘๕.๑๑ และตัวชี้วัดที่ ๘ การปรับปรุงระบบการทำงาน คะแนนเท่ากับ ๘๕.๐๕ ตามลำดับ

นอกจากนี้ ตัวชี้วัดที่ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป มีจำนวน ๒ ตัวชี้วัด คือ ตัวชี้วัดที่ ๔ การใช้ทรัพย์สินของราชการ และตัวชี้วัดที่ ๒ การใช้งบประมาณ และพบว่าตัวชี้วัดที่มีคะแนนน้อยที่สุดคือตัวชี้วัดที่ ๔ การใช้ทรัพย์สินของราชการ คะแนนเท่ากับ ๘๒.๗๙ และตัวชี้วัดที่ ๒ การใช้งบประมาณ คะแนนเท่ากับ ๘๓.๖๓ ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามแหล่งข้อมูลและเครื่องมือ (๓ แหล่งข้อมูล และ ๓ เครื่องมือ) ประกอบด้วย คะแนนเครื่องมือ Open Data Integrity and Transparency Assessment หรือ OIT มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ เท่ากับร้อยละ ๙๓.๖๖ รองลงมาคือ คะแนนเครื่องมือ Internal Integrity and Transparency Assessment หรือ IIT คะแนนเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ ๘๕.๗๖ และคะแนนเครื่องมือ External Integrity and Transparency Assessment หรือ EIT คะแนนเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ ๘๕.๓๓ และผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA (ร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป) จำนวน ๑๓ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๔๗ และไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA (ร้อยละ ๘๕ ขึ้นไป) จำนวน ๔ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๕๓ หน่วยงานที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA ประกอบด้วย (๑) สถาบันพระบรมราชชนก ๘๔.๓๒ (๒) กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ร้อยละ ๘๒.๐๙ (๓) กรมสุขภาพจิต ๗๙.๔๒ และ (๔) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ร้อยละ ๗๔.๔๒ ตามลำดับ

ผลลัพธ์ที่ได้จากการประเมิน ITA จึงไม่ควรหยุดอยู่เพียงแค่ค่าคะแนน แต่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่เข้าร่วมการประเมิน จำเป็นต้องนำค่าคะแนนและข้อเสนอแนะที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาองค์กรให้เกิดความเข้มแข็งภายหลังจากที่ได้รับทราบผลการประเมิน ทั้งนี้ ก็เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่เข้าร่วมการประเมินนั้นมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน การให้บริการ การอำนวยความสะดวก ฯลฯ สามารถตอบสนองประชาชนได้ดียิ่งขึ้น

แม้ว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ กระทรวงสาธารณสุขมีหน่วยงานที่ไม่ผ่านการประเมินถึง ๔ หน่วยงานก็ตาม อย่างไรก็ตาม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเน้นย้ำอีกครั้งว่าผลการประเมิน ITA มิได้มีจุดมุ่งหมายหลักในการวัดว่าหน่วยงานใดทุจริตประพฤติมิชอบมากกว่ากัน และได้เป็นเครื่องมือตัดสินว่าหน่วยงานไหนกระทำถูกหรือกระทำผิด แต่เป็นการพัฒนาหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตอบสนองต่อประชาชนและบุคลากรภายในหน่วยงานมากขึ้น เพราะหากพิจารณาจากประเด็นการประเมิน ITA ในภาพรวมจะเห็นได้ว่าตัวชี้วัดและประเด็นการประเมินส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาประสิทธิภาพของการบริหารจัดการงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และยังเป็นส่งเสริมให้เกิดการปรับตัวสู่การปฏิบัติงานผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น เหล่านี้จะช่วยให้การปฏิบัติงานมีความโปร่งใสมากยิ่งขึ้น ลดโอกาสการทุจริตให้น้อยลงถึงไม่มีเลย ยกย่องคุณภาพการให้บริการประชาชน เพิ่มความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อรับบริการ เพิ่มศักยภาพของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารภาครัฐ ช่วยให้การทำธุรกรรมของภาครัฐกิจเอกชนรวดเร็วขึ้น ช่วยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงภาครัฐได้ทุกวันและทุกเวลา และช่วยลดรายจ่ายของภาครัฐให้น้อยลง ดังแผนภาพที่ ๙

แผนภาพที่ ๙ แสดงผลการประเมินจำแนกรายตัวชี้วัดในภาพรวมของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

๓.๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้วยเทคนิค SWOT Analysis เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ที่มีผลต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งประกอบไปด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก โดยวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (Strength Weakness Opportunity and Threat Analysis : SWOT Analysis) เพื่อกรองและพิจารณาตัวแปรที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและความสำเร็จในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมนั้นมีความสำคัญอย่างมาก เพราะนอกจากจะเป็นการประเมินสภาพแวดล้อมในการค้นหาจุดแข็งที่ควรเสริมสร้างความเข้มแข็ง และจุดอ่อนที่ควรต้องปรับปรุง เพื่อให้การดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตของกระทรวงสาธารณสุขเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพแล้วยังเป็นการประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกในบริบททางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ที่มีความเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมากและส่งผลกระทบต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของกระทรวงสาธารณสุข อีกทั้งเพื่อหากกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการรับมือกับสภาพแวดล้อมเชิงลบและแสวงหาโอกาสจากสภาพแวดล้อมเชิงบวก เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเกิดผลที่ดีกว่า

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (จุดแข็งและจุดอ่อน) ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของกระทรวงสาธารณสุขในระยะ ๕ ปี ข้างหน้า (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ได้นำหลักการ McKinsey's 7S Model มาใช้เป็นกรอบในการกำหนดตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจำแนกตัวแปรที่มีผลกระทบต่อการทำงานขององค์กรออกเป็น ๗ กลุ่มตัวแปร ประกอบด้วย

๑. S-Strategy	ตัวแปรด้านยุทธศาสตร์ / กลยุทธ์ในการปฏิบัติ
๒. S-Structure	ตัวแปรด้านโครงสร้างในการปฏิบัติ
๓. S-Style	ตัวแปรด้านรูปแบบการบริหารในการปฏิบัติ
๔. S-System	ตัวแปรด้านระบบการในการปฏิบัติ
๕. S-Staff	ตัวแปรด้านบุคลากรในการปฏิบัติ
๖. S-Skill	ตัวแปรด้านทักษะและองค์ความรู้ในการปฏิบัติ
๗. S-Shared value	ตัวแปรเรื่องค่านิยมร่วมในการปฏิบัติ

ส่วนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (โอกาสและอุปสรรค) ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของกระทรวงสาธารณสุขในระยะ ๕ ปี ข้างหน้า (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ได้วิเคราะห์โดยนำหลักการ PEST+ Model ซึ่งประกอบด้วย ๗ มิติ ดังนี้

๑. P-Political	มิติทางการเมือง เช่น ระบบการเมือง รูปแบบการปกครอง
๒. E-Economic	มิติทางเศรษฐกิจ เช่น การค้า การลงทุน การดำเนินธุรกิจ
สภาพเศรษฐกิจ
๓. S-Social	มิติทางสังคม เช่น วิถีชีวิต ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม
ประเพณี ศาสนา
๔. T-Technology	มิติทางเทคโนโลยี เช่น ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี
นวัตกรรมต่าง ๆ
๕. L-Legal	มิติทางกฎหมาย เช่น รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ กฎหมาย / ระเบียบที่เกี่ยวข้อง
๖. I-International	มิติทางด้านต่างประเทศ เช่น ข้อกำหนดของสากล
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
๗. G-Government	มิติทางด้านนโยบายรัฐบาล ระบบราชการ

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ตามกรอบแนวคิด

สภาพแวดล้อมภายในที่เป็น “จุดแข็ง” ของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของกระทรวงสาธารณสุข มีดังนี้

๑. ด้านยุทธศาสตร์ / กลยุทธ์ (Strategy)

๑.๑ สังคมกระทรวงสาธารณสุข ยึดเหนี่ยว ๓ สถาบันหลัก คือชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของบุคลากรสาธารณสุขให้เกาะเกี่ยวอย่างแน่นแฟ้น โดยเฉพาะสถาบันพระมหากษัตริย์ที่ทรงเป็นแบบอย่างที่ดีงามในการดำเนินชีวิตบนทางสายกลาง

๑.๒ กระทรวงสาธารณสุข นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในรัชกาลที่ ๙ และทุกรัชกาล มาเป็นหลักในการบริหารราชการ และการดำเนินชีวิตของบุคลากรในกระทรวงสาธารณสุข บนพื้นฐานของความพอประมาณ ลดความโลภ และการไม่เบียดเบียนผู้อื่น นำคุณธรรมที่พึงประสงค์ ๕ ประการ มาใช้เป็นหลักในการบริหารราชการ และการดำเนินชีวิตของบุคลากรในกระทรวงสาธารณสุขอีกด้วย อันประกอบด้วย คุณธรรม “พอเพียง” คุณธรรม “วินัย” คุณธรรม “สุจริต” คุณธรรม “จิตอาสา” และคุณธรรม “กตัญญู”

๑.๓ ผู้บริหารสูงสุดมีการประกาศนโยบายการขับเคลื่อนงานด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่สอดคล้องไปกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ ในทุกระดับ

๑.๔ การปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของกระทรวงสาธารณสุข มียุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๗๐) และแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) เป็นเครื่องมือที่ถูกนำไปใช้เป็นกรอบขึ้นในการจัดทำแผนปฏิบัติการในส่วนราชการทุกระดับ ได้แก่ ส่วนราชการระดับกรม ทั้งราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาค หน่วยงานของรัฐภายใต้กำกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข องค์การมหาชน และรัฐวิสาหกิจ ส่งผลให้การปฏิบัติทั้งองค์การของทุกส่วนราชการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีเป้าหมายเพื่อการบรรลุผลเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๑.๕ มีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานและภาคส่วนอื่นๆ อาทิ ภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน ในรูปแบบของการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) และกรอบฉันทมติ (Consensus Framework) ส่งผลให้การขับเคลื่อนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกระทรวงสาธารณสุข นำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง

๒. ด้านโครงสร้าง (Structure)

๒.๑ มีศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการปฏิบัติการกิจด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีความพร้อมในด้านบุคลากร

๒.๒ มีการขยายโครงสร้าง / ขอบเขตงานไปยังส่วนภูมิภาคทั่วประเทศ ทำให้การปฏิบัติการกิจงานถูกกระจายไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ไม่กระจุกตัวอยู่แต่ส่วนกลาง ส่งผลให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเกิดผลสัมฤทธิ์ ครอบคลุมในระดับพื้นที่มากยิ่งขึ้น

๒.๓ มีโครงสร้างภายในที่รองรับภารกิจงานกระจายในระดับพื้นที่ ส่งผลดีต่อการปฏิบัติการกิจงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมากยิ่งขึ้น

๓. ด้านรูปแบบ (Style)

๓.๑ ผู้บริหารสูงสุดระดับหน่วยงาน เป็นแบบอย่างในการยึดถือค่านิยม คือ ซื่อสัตย์ สามัคคี มีความรับผิดชอบ ตรวจสอบได้ โปร่งใส มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน กล้าหาญทำในสิ่งที่ถูกต้อง

๓.๒ ผู้บริหารสูงสุดระดับหน่วยงาน มีการประกาศนโยบายการขับเคลื่อนงานด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่สอดคล้องไปกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ ในทุกระดับ

๓.๓ ผู้บริหารระดับสูงทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายพลเรือน ประกาศนโยบายขับเคลื่อนการบริหารงานที่โปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาลอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อประโยชน์ของประชาชน ประชาชนมีความพึงพอใจและความเชื่อมั่นศรัทธาต่อการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

๓.๔ มีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานและภาคส่วนอื่น ๆ ในรูปแบบของการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) และกรอบฉันทมติ (Consensus Framework) ส่งผลให้การปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) แผนปฏิบัตินโยบายด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) นำไปสู่การปฏิบัติที่มีความต่อเนื่องและเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

๔. ด้านระบบ (System)

๔.๑ มีระบบ / มาตรการ / กลไก การป้องกัน ปราบปราม และป้องปรามการทุจริตที่มีความน่าเชื่อถือ อีกทั้งมีโครงสร้างภายในที่รองรับภารกิจงานกระจายในระดับพื้นที่ ส่งผลดีต่อการปฏิบัติการงานด้านการป้องกัน ปราบปราม และป้องปรามการทุจริตมากยิ่งขึ้น

๔.๒ มีการสร้างนวัตกรรมการปฏิบัติงานเชิงระบบที่เป็นรูปแบบดิจิทัล ส่งผลดีต่อการปฏิบัติการงานด้านการป้องกัน ปราบปราม และป้องปรามการทุจริตมากยิ่งขึ้น

๔.๓ ส่วนราชการระดับกรม หน่วยงานของรัฐภายใต้กำกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข องค์การมหาชน และรัฐวิสาหกิจ นำเครื่องมือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน หรือที่เรียกว่า ITA (Integrity and Transparency Assessment) มาสร้างระบบคุณธรรมและยกระดับความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ส่วนกลาง ให้มีประสิทธิภาพ ลดโอกาสการเกิดทุจริต

๔.๔ ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ประกอบด้วย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และโรงพยาบาลชุมชน นำเครื่องมือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค หรือที่เรียกว่า MOPH ITA (MOPH Integrity and Transparency Assessment) มาสร้างระบบคุณธรรมและยกระดับความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ให้มีประสิทธิภาพ ลดโอกาสการเกิดทุจริต

๕. ด้านบุคลากร (Staff)

๕.๑ มีอัตรากำลังที่คัดเลือกจากความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมกับงาน ส่งผลให้การปฏิบัติการงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีความพร้อมในด้านจำนวนของบุคลากรมากยิ่งขึ้น

๕.๒ ปลุกฝังบุคลากรในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ด้วยการเสริมสร้างระบบฐานคิดการยึดถือประโยชน์ของชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน สร้างระบบคิด “แก้ทุจริต ต้องคิดเป็น” (Digital Thinking) และ “แก้ทุจริต ต้องคิดแยกแยะ” (Digital Thinking) คุณธรรมเชิงสัมพัทธ์ ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบระดับคุณธรรม และความขัดแย้งเชิงคุณธรรม นำสู่การเป็นกระทรวงคุณธรรม (Moral Ministry of Public Health)

๕.๓ ระบบการบริหารทรัพยากรบุคคล มีการกำหนดหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษา กระทรวงสาธารณสุข ไว้ในการฝึกอบรมการเรียนการสอนสำหรับบุคลากรในสังกัดกระทรวงทุกสายงาน ที่เข้าปฏิบัติงานใหม่

๖. ด้านทักษะ (Skill)

๖.๑ บุคลากรที่ปฏิบัติภารกิจด้านการป้องกัน ปราบปราม และป้องปรามการทุจริต มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และมีทักษะที่เป็นสหวิชาชีพ ทำให้สามารถนำความรู้สหวิชาเหล่านั้นมาใช้ เพื่อปฏิบัติภารกิจด้านการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต ให้สามารถบรรลุตามเป้าหมาย ของยุทธศาสตร์ด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระดับประเทศได้ดียิ่งขึ้น

๖.๒ บุคลากรกระทรวงสาธารณสุข มีวิธีคิดในเชิงตรรกะ สามารถวิเคราะห์แยกแยะ เรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน และเรื่องทุจริตได้อย่างรวดเร็ว

๗. ด้านค่านิยม (Shared Value)

๗.๑ ผู้บริหารสูงสุดระดับหน่วยงาน ยึดถือค่านิยม คือ ซื่อสัตย์ สามัคคี มีความรับผิดชอบ ตรวจสอบได้ โปร่งใส มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน กล้าหาญทำในสิ่งที่ถูกต้อง

๗.๒ กระทรวงสาธารณสุข มีค่านิยมความซื่อสัตย์เป็นพื้นฐานที่สำคัญร่วมกัน เสริมสร้าง ระบบคุณธรรมของกระทรวงสาธารณสุขให้เข้มแข็ง บนฐานคิดการยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติ เหนือกว่า ประโยชน์ส่วนตน นำสู่การเป็นกระทรวงคุณธรรม (Moral Ministry of Public Health) ส่งผลดีต่อการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายของกระทรวงสาธารณสุข ที่มีร่วมกัน

๗.๓ บุคลากรกระทรวงสาธารณสุขมีค่านิยมร่วมคือ “MOPH” มุ่งให้บุคลากร กระทรวงสาธารณสุขเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข มุ่งสู่ ประชาชนสุขภาพดี เจ้าหน้าที่มีความสุข ระบบสุขภาพยั่งยืน

Mastery

ฝึกฝนตนเองให้มีศักยภาพสูงสุด (ควบคุมตนเองให้ทำงาน คิด พูด อย่างมีสติ ใช้กิริยาจาเหมาะเหมาะสม) มีความซื่อสัตย์ มีคุณธรรมจริยธรรม รักการเรียนรู้ ค้นหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ มีวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบ

Originality

สร้างสรรค์นวัตกรรม สิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อระบบสุขภาพ

People Centered

ยึดประชาชนเป็นที่ตั้ง เป็นศูนย์กลางในการทำงาน

Humility

มีความอ่อนน้อมถ่อมตน การเคารพผู้อื่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม รู้แพ้รู้ชนะ เปิดรับฟังความเห็นต่าง จัดการความขัดแย้งด้วยวิธีสร้างสรรค์ ช่วยผู้อื่นแก้ปัญหาในยามคับขัน

สภาพแวดล้อมภายในที่เป็น “จุดอ่อน” ของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของกระทรวงสาธารณสุข มีดังนี้

๑. ด้านยุทธศาสตร์ / กลยุทธ์ (Strategy)

- ยิงขาดมาตรการ / กลยุทธ์การปฏิบัติงานด้านการป้องกันที่สำคัญอีกหลายด้าน โดยเฉพาะมาตรการ / กลยุทธ์การสร้างกระแสสังคม การสื่อสารต่อสังคมให้เกิดการตื่นตัวให้ “รังเกียจคนโกง” ทำให้การปฏิบัติงานยังไม่ประสบความสำเร็จและไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อสังคมในวงกว้างเท่าที่ควร

๒. ด้านโครงสร้าง (Structure)

๒.๑ การขยายโครงสร้าง / หน้าที่การปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ไปยังราชการส่วนภูมิภาค ยังขาดแคลนทรัพยากรที่สำคัญ โดยเฉพาะทรัพยากรบุคคลและงบประมาณ ส่งผลให้การดำเนินงานในระดับพื้นที่นั้นยังไม่สามารถบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของการขยายโครงสร้าง / หน้าที่ เท่าที่ควรจะเป็น

๒.๒ ผู้รับผิดชอบงานตามโครงสร้าง / หน้าที่ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีการปรับเปลี่ยนบ่อยครั้งจนเป็นอุปสรรคในการทำงาน

๓. ด้านรูปแบบ (Style)

๓.๑ มีการปรับเปลี่ยนผู้บริหาร / หัวหน้างาน ทำให้นโยบายและทิศทางการดำเนินงานขาดความชัดเจน บางหน่วยงานมีลักษณะเป็นการทำเพื่อเป็นพิธีเพื่งเพื่อรักษาภาพลักษณ์ ยังไม่มีจุดมุ่งหมายร่วมกันเพื่อสร้างจิตสำนึกในการปรับเปลี่ยนฐานความคิด การกำหนดมาตรการ / กลยุทธ์ การปฏิบัติงานด้านการป้องกันที่สำคัญอีกหลายด้านอย่างแท้จริง อีกทั้งรูปแบบการทำงานยังไม่มี ความเท่าทันต่อพลวัตการทุจริตที่เปลี่ยนแปลงไป

๓.๒ ผู้บริหาร / หัวหน้างาน / ผู้ปฏิบัติงานบางคน ยังมีวิธีคิดที่ไม่สามารถแยกแยะเรื่องผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมได้

๓.๓ ความอ่อนแอเชิงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตแบบไทย ๆ อันเนื่องมาจากลักษณะสังคมไทยที่เปลี่ยนแปลงไป ขาดการกล่อมเกลாதองสังคม และการหล่อหลอมด้านคุณธรรมจริยธรรม ความอ่อนแอทางวัฒนธรรมทำให้ขาดจุดยืน ขาดวินัย การคอร์รัปชันเวลาราชการ ขาดการใคร่ครวญในการรับหรือไม่รับสิ่งต่าง ๆ ที่เข้ามากระทบ เกิดความสับสนในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมและที่พึงประสงค์

๓.๔ ระบบอุปถัมภ์ที่แผ่กระจายในวงกว้างในสังคมไทย และสังคมกระทรวงสาธารณสุข เป็นปัญหาและเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการพัฒนาด้านส่งเสริมคุณธรรมในมิติต่าง ๆ นำไปสู่ผลในทางลบต่อระบบคุณธรรม

๔. ด้านระบบ (System)

๔.๑ ระบบการทำงานที่ยังคงมีขั้นตอนที่สับสนและมีความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน เช่น ระบบอนุกรรมการ ระบบคณะทำงาน เป็นต้น ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน อีกทั้งการบริหารงานยังมีการปรับเปลี่ยนบ่อยครั้ง ขาดทิศทางที่ชัดเจน จนเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

๔.๒ ระบบการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และบทลงโทษ ยังมีความล่าช้า ในกระบวนการสอบสวนหาข้อเท็จจริง ส่งผลให้ภารกิจด้านการปราบปรามการทุจริต อาจยังไม่ประสบความสำเร็จตามความคาดหวังของสังคม ส่งผลทางลบต่อภาพลักษณ์ของกระทรวงสาธารณสุข

๔.๓ แม้จะมีช่องทางการร้องเรียนการทุจริตที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมแล้ว หากแต่ระบบการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และบทลงโทษยังมีความล่าช้า โดยเฉพาะในกระบวนการสอบสวนหาข้อเท็จจริง

๕. ด้านบุคลากร (Staff)

๕.๑ ขาดอัตรากำลังทรัพยากรบุคคล ส่งผลให้การดำเนินงานระดับส่วนกลาง และระดับภูมิภาค ยังไม่สามารถบรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย ของการขยายโครงสร้าง / หน้าที่ เท่าที่ควรจะเป็น

๕.๒ บุคลากรยังขาดองค์ความรู้ในเชิงลึกสำหรับการทำความเข้าใจกับรูปแบบการทุจริต

๕.๓ บุคลากรบางคน ยังมีวิธีคิดที่ไม่สามารถแยกแยะเรื่องผลประโยชน์ส่วนตัว และผลประโยชน์ส่วนรวมได้

๖. ทักษะ (Skill)

- บุคลากรยังขาดองค์ความรู้ในเชิงลึกสำหรับการทำความเข้าใจกับรูปแบบการทุจริตที่เปลี่ยนแปลงไป และในปัจจุบันก็ยังขาดการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย มาใช้เพื่อสนับสนุนทักษะในการทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ส่งผลให้การบูรณาการ และพัฒนาองค์ความรู้ที่มาจากสหวิชาการไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร

๗. ด้านค่านิยม (Shared Value)

๗.๑ ค่านิยมร่วมคือ “MOPH” มุ่งให้บุคลากรกระทรวงสาธารณสุขเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข นั้น ขาดการสื่อสารต่อสังคมให้เกิดการตื่นตัวอย่างต่อเนื่อง ทำให้ค่านิยมร่วมคือ “MOPH” ไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อสังคมในวงกว้างเท่าที่ควร

๗.๒ หน่วยงานบางหน่วยงาน ยังคงเน้นการดำเนินงาน “เชิงรับ” มากกว่า “เชิงรุก” ทำให้ผลการดำเนินงานไม่สามารถสร้างความเกรงกลัวให้ผู้กระทำการทุจริต อีกทั้งไม่สามารถตามทันสถานการณ์การทุจริตที่มีความเป็นพลวัตสูงได้อย่างทัน่วงที

๗.๓ ค่านิยมระบบอุปถัมภ์ที่แผ่กระจายในวงกว้างในสังคมไทยและสังคม กระทรวงสาธารณสุข ยังคงเป็นปัญหาและเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการพัฒนาด้านส่งเสริมคุณธรรม ในมิติต่าง ๆ

สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็น “โอกาส” ของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของกระทรวงสาธารณสุข มีดังนี้

๑. มิติทางการเมือง (Political)

๑.๑ รัฐบาลประกาศให้การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ เป็นวาระแห่งชาติ

๑.๒ ข้าราชการการเมืองทุกตำแหน่งทุกระดับในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ให้ความสำคัญ เปิดโอกาสและเข้ามีส่วนร่วมในการประกาศเจตนารมณ์ในการป้องกันการทุจริต และประพฤติมิชอบ การกำหนดนโยบายที่สำคัญ ตลอดจนสนับสนุนการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตผ่านการกำหนดมาตรการที่สำคัญอีกด้วย

๒. มิติทางเศรษฐกิจ (Economic)

๒.๑ การค้าและการลงทุนในภาคธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ ต่างให้ความสำคัญกับการดำเนินธุรกิจบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาลในเรื่องเกณฑ์จริยธรรมการจัดซื้อจัดหาและการส่งเสริมการขายและเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยา ในการประชุมหารือ Thailand Consensus Framework ด้านเกณฑ์จริยธรรมการจัดซื้อจัดหาและการส่งเสริมการขายและเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยา ภายใต้โครงการ APEC Business Ethics for SMEs Initiative

๒.๒ ให้ความสำคัญกับข้อมูลการจัดอันดับขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศ รวมทั้งดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) และการดำเนินการตามมาตรฐานสากลในรูปแบบต่าง ๆ อีกทั้งแนวโน้มของการลงทุนข้ามชาติจะเป็นทศวรรษแห่งเอเชียจะเน้นเรื่องความโปร่งใสและการแก้ไขปัญหาความล่าช้า (Red Tape) เป็นต้น

๓. มิติทางสังคม (Social)

๓.๑ มีการส่งเสริม สนับสนุน ภาควิชาเครือข่ายในภาคส่วนต่าง ๆ ให้ร่วมกันต่อต้านการทุจริตอย่างเป็นรูปธรรม เช่น ผู้ประกอบการยาและเวชภัณฑ์ที่มีไช่ยา องค์กรต่อต้านการคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) ฯลฯ มุ่งเน้นกระแสของสังคมที่แสดงถึงความต้องการที่จะเห็นภาพของการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่เป็นรูปธรรมและชัดเจน โดยใช้การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักการพื้นฐานที่สำคัญในการป้องกันการทุจริต

๓.๒ มีการส่งเสริมการเปิดเผยข้อมูลโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างของรัฐ (Infrastructure Transparency Initiative : CoST) โดยให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างความโปร่งใส และตรวจสอบข้อมูล และโครงการความร่วมมือป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง แบบของข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact)

๔. มิติทางเทคโนโลยี (Technology)

- มีเทคโนโลยีที่ช่วยพัฒนาระบบการบริการสาธารณะ เพื่อลดการใช้ดุลพินิจของบุคลากรในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ส่งผลให้เกิดความโปร่งใส และตรวจสอบการทำงานได้ และในปัจจุบันเทคโนโลยียังเป็นสิ่งสำคัญที่ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้กระจายตัวออกไปยังสังคมในวงกว้าง

๕. มิติทางกฎหมาย (Legal)

๕.๑ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ สามารถคานอำนาจทางการเมืองทั้งฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายตุลาการ ถือเป็นโอกาสที่สำคัญในการกำหนดแนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยเฉพาะการคานอำนาจการเมืองให้ไม่สามารถแทรกแซงฝ่ายข้าราชการประจำได้

๕.๒ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้ให้ความสำคัญกับการออกแบบระบบโครงสร้างอำนาจที่มุ่งเน้นการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มทางการเมือง และผู้บริหารระดับสูงให้มีคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต รัฐบาลและคณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญจึงสร้างกฎหมาย มาตรการหรือกลไก สำหรับป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อพัฒนาประเทศไทยให้มีภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือในสายตาของนานาชาติ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยให้ถือเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องพัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการทุจริตอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

๕.๓ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีการกำหนดให้ประชาชนมีหน้าที่ในการให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ และในปัจจุบันยังมีกระบวนการในการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายให้สามารถตอบสนองต่อการปฏิบัติงาน และบังคับใช้ได้จริง และใช้กลไกทางกฎหมายเป็นแนวทางในการปฏิรูปกลไกหลักด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริต เช่น การเสนอจัดตั้งศาลชำนาญพิเศษ และการเตรียมเสนอร่างการดำเนินการเกี่ยวกับคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ เป็นต้น

๕.๔ มาตรการบังคับให้เปิดเผยอย่างโปร่งใส และเปิดเผยให้ประชาชนมีส่วนร่วมตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ประเด็นข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact : IP) และโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างของรัฐ (Infrastructure Transparency Initiative : CoST)

๖. มิติทางด้านต่างประเทศ (International)

มีการดำเนินงานตามพันธสัญญาระหว่างประเทศทั้งในระดับโลก และระดับภูมิภาคสู่การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการและการปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้เกิดความสอดคล้องในการปฏิบัติ และบังคับใช้กฎหมาย การมีบทเรียนจากการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศต่าง ๆ มาปรับใช้ในการดำเนินงานภายในประเทศ เช่น กลไกการตรวจสอบ กลไกการคานอำนาจ กลไกการพัฒนาและมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมแบบ Collaborative ในประเทศที่ประสบความสำเร็จ และสามารถแก้ไขปัญหาได้ เช่น สิงคโปร์ ฮอลแลนด์ และเกาหลี เป็นต้น

๗. มิติด้านนโยบายรัฐบาล / ระบบราชการ (Government)

๗.๑ นโยบายของรัฐบาลมีความต้องการส่งเสริมภาพลักษณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้เป็นที่ยอมรับทั้งในและนอกประเทศ และให้ความสำคัญต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต โดยอาศัยการปฏิรูปและบูรณาการการทำงานในทุกภาคส่วนปฏิบัติตามมาตรการและกลไกการป้องกันการทุจริตที่มีการพัฒนารูปแบบให้มีความสอดคล้องกับบริบทสภาพปัญหาของการทุจริตที่เกิดขึ้น

๗.๒ พัฒนากลไกและกระบวนการงานด้านการป้องกันการทุจริตของประเทศไทยให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยวิเคราะห์และบูรณาการระบบการประเมินด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อเชื่อมโยงกับแนวทางการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๕ ที่ให้หน่วยงานภาครัฐให้ความร่วมมือและเข้าร่วมการประเมิน ITA ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๗๐ ตามแนวทางการประเมินและเครื่องมือการประเมิน ITA ที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด ทั้งนี้ กระทรวงสาธารณสุขได้ให้ความสำคัญในประเด็นดังกล่าว จึงกำหนดให้การประเมินด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ เป็นตัวชี้วัดภายใต้แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (ด้านสาธารณสุข) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านบริหารเป็นเลิศด้วยธรรมาภิบาล (Governance Excellence) และนโยบายมุ่งเน้นด้านธรรมาภิบาลในแต่ละปี

๗.๓ นโยบายรัฐบาลเปลี่ยนแปลงประเทศไปสู่สังคม Digital ภายใต้โมเดลไทยแลนด์ ๔.๐ และส่งเสริมให้ทุกส่วนราชการ สร้างวัฒนธรรมการเปิดเผยข้อมูลภายใต้รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ และกระทรวงสาธารณสุขรับนโยบายดังกล่าว ขับเคลื่อนให้กระทรวงสาธารณสุขเป็นหน่วยงานที่ส่งเสริมให้หน่วยงานในสังกัดมีวัฒนธรรมการเปิดเผยข้อมูลตามที่กฎหมายกำหนด

๗.๔ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ฉบับปรับปรุง) ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓ กำหนดเป้าหมายประเทศไทยมีการทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง และหน่วยงานภาครัฐมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต และแผนการปฏิรูปประเทศฯ ดังกล่าวให้ความสำคัญกับการดำเนินกิจกรรมที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) เพื่อให้การปฏิรูปประเทศมีผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมภายใต้ระยะเวลาการดำเนินการปฏิรูปประเทศที่ยังคงเหลืออยู่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่กำหนดว่าการปฏิรูปประเทศคาดหวังว่าจะบรรลุผลในระยะเวลา ๕ ปี โดยมีกิจกรรมปฏิรูปที่สำคัญ คือ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ พัฒนาระบบการยุติธรรมที่รวดเร็ว โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ ในการดำเนินคดีทุจริตทั้งภาครัฐและเอกชน กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ พัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ และกิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ พัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่

สำหรับสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็น “อุปสรรค” ของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของกระทรวงสาธารณสุข มีดังนี้

๑. มิติทางการเมือง (Political)

- มาตรการป้องกันการทุจริตในกระบวนการเข้าสู่อำนาจรัฐหรือการเลือกตั้ง ยังขาดการบังคับใช้อย่างจริงจัง ส่งผลให้นักการเมืองที่มุ่งเข้ามาหาผลประโยชน์ให้กับตนเองและพวกพ้อง

๒. มิติทางเศรษฐกิจ (Economic)

๒.๑ ประเทศไทยเป็นประเทศเปิดเสรีทางการค้า ทำให้เผชิญกับปัญหาที่ตามมา กับธุรกิจประเภทกิจการข้ามชาติ ซึ่งบางครั้งเข้ามาด้วยอิทธิพลก่อให้เกิดปัญหาการทุจริตในส่วนต่าง ๆ เกิดปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ เกิดปัญหาการฟอกเงิน ฯลฯ ตามมาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ นโยบายการดำเนินงานทางการค้าที่ผูกขาดตลาดและกีดกันทางการค้าทั้งภายในและภายนอกประเทศ ส่งผลให้ภาคธุรกิจเอกชนมีค่านิยมในการให้สินบนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อมุ่งหวังให้อำนวยความสะดวกกับตนเอง และเกิดปัญหาอาชญากรรมปกขาวในภาคธุรกิจเกิดการทุจริตใหญ่ ๆ และการให้เล็ก ๆ เช่น ส่วยรายวัน กลายเป็นเรื่องแลกเปลี่ยนระหว่างผู้ให้กับผู้รับ

๒.๒ สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจที่ถดถอย ค่าครองชีพสูง เจ้าหน้าที่ของรัฐมีระบบคิดที่เปลี่ยนแปลงไป ทำการทุจริตโดยการหาโอกาสจากช่องโหว่จากการปฏิบัติงานเพื่อกระทำการทุจริต

๓. มิติทางสังคม (Social)

บริบทสังคมไทยที่ยังไม่เอื้อต่อการปฏิรูป พัฒนา และเปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศน์ในการทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เนื่องจากสังคมไทยมีวัฒนธรรมยอมรับระบบอุปถัมภ์ เครือญาติ พวกพ้อง รอมชอม และประชาชนยังขาดค่านิยมร่วมในการร่วมต้านทุจริต และมีระบบคิดที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ประโยชน์สาธารณะ หรือประโยชน์ของชาติบ้านเมือง

๔. มิติทางเทคโนโลยี (Technology)

การดำเนินธุรกรรมทางธุรกิจในปัจจุบันได้มีการพัฒนาโดยนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นเครื่องมือในรูปแบบไซเบอร์ เกิดการบิดเบือนและใช้ช่องทางในการทุจริต เช่น ระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) ระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-payment Master Plan) ด้วยการจ่ายเงิน การรับเงิน และการนำส่งเงินของหน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภาครัฐกับภาคเอกชนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (KTB Corporate Online, EDC, QR Code) ระบบบริหารจัดการวัคซีน COVID-19 และระบบหมอพร้อม Chatbot ฯลฯ เป็นต้น

๕. มิติทางกฎหมาย (Legal)

๕.๑ กระบวนการทางกฎหมายที่มีขั้นตอนซ้ำซ้อนและมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น ก่อให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินคดี และขาดการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว เด็ดขาด การทำงานยังคงยึดติดกับกับขั้นตอนทางกฎหมายที่ยากต่อการปฏิบัติ

๕.๒ (ร่าง) พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ไม่สามารถบังคับใช้ได้ เนื่องจาก (ร่าง) พระราชบัญญัติฉบับนี้มีเจตนารมณ์เพื่อแนะนำตักเตือนให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและบุคคลในครอบครัวระมัดระวังการกระทำที่ระบุว่าเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ได้แก่ การที่ตนเองและบุคคลในครอบครัวมีปฏิสัมพันธ์กับคู่สัญญาหรือคู่สมปทานของรัฐในลักษณะต่าง ๆ เกินขอบเขตที่เหมาะสม อันเป็นการเสี่ยงต่อการใช้อำนาจดุลยพินิจที่ได้รับจากรัฐตามหน้าที่และอำนาจต่อผู้มีส่วนได้เสียอย่างไม่เป็นธรรม และป้องปรามการใช้อำนาจรัฐเพื่อแสวงหาประโยชน์ให้กับตนเองและพวกพ้องอันเป็นเหตุนำไปสู่การทุจริตและประพฤติมิชอบ ตลอดจนป้องกันการเรียกรับและการให้ของขวัญอันอาจเป็นเหตุให้มีการพัฒนาไปสู่การเรียกรับสินบน รวมถึงมีมาตรการบรรเทาความเสียหายต่อรัฐจากการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และกระทำการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงเป็นเหตุให้ขาดการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ

๖. มิติทางด้านต่างประเทศ (International) ต่างประเทศไม่เชื่อถือต่อความโปร่งใสและการบริหารงานภาครัฐไทย ซึ่งภาครัฐไทยยังขาดการดำเนินการตามพันธกรณีที่ตกลงตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC)

๗. มิติทางด้านนโยบายรัฐบาล / ระบบราชการ (G – Government)

เกิดการทุจริตในภาครัฐอย่างต่อเนื่อง จนประชาชนมีทัศนคติในแง่ลบกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงเป็นอุปสรรคต่อการสร้างความร่วมมือในการป้องกันการทุจริตกับประชาชน อีกทั้งประชาชนยังมองว่าหน่วยงานของรัฐไม่มีความจริงใจต่อการแก้ไขปัญหาทุจริต เป็นเพียงแต่ทำตามข้อตกลงตัวชี้วัด ทำแบบลูบหน้าปะจมูก ขาดความต่อเนื่อง และยังพบว่าบางหน่วยงานสร้างเอกสารหลักฐานขึ้นมาเพื่อให้ผ่านตัวชี้วัดเท่านั้น

จากกระบวนการทบทวนสภาพแวดล้อมของภารกิจด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของกระทรวงสาธารณสุข ด้วยการใช้เทคนิค SWOT Analysis ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประกอบไปด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก โดยวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (Strength Weakness Opportunity and Threat Analysis : SWOT Analysis) เพื่อกรองและพิจารณาตัวแปรที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและความสำเร็จในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) สำหรับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (จุดแข็งและจุดอ่อน) ได้นำหลักการ McKinsey's 7S Model มาใช้เป็นกรอบในการกำหนดตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ส่วนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (โอกาสและอุปสรรค) ได้วิเคราะห์โดยนำหลักการ PEST+ Model มาใช้เป็นกรอบในการกำหนดตัวแปรที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของกระทรวงสาธารณสุขในระยะ ๕ ปี ข้างหน้า (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

ข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลของสภาพแวดล้อมของกระทรวงสาธารณสุขและบริบทของสังคมไทยโดยรวม ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีส่วนสำคัญซึ่งช่วยชี้แนะทิศทางของแผนปฏิบัติราชการด้านการป้องกัน ปรามปราม การทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ว่าควรนำกลยุทธ์ไปใช้ในทิศทางใด มีจุดแข็งหรือโอกาสอันใดบ้างที่ควรนำมาเป็นปัจจัยเสริมพลังในกลยุทธ์ มีจุดอ่อนหรืออุปสรรคใดบ้างที่กลยุทธ์ควรเข้าไปจัดการแก้ไขเพื่อป้องกันการดำเนินกลยุทธ์ต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาจากผลการทบทวนสภาพแวดล้อมของภารกิจด้านการป้องกัน และปรามปรามการทุจริตของกระทรวงสาธารณสุข จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคดังที่กล่าวแล้วข้างต้น พบว่าประเด็นที่เป็นจุดร่วมของตัวแปร SWOT ที่สำคัญคือ การบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของกระทรวงสาธารณสุขในการร่วมกันแก้ไขปัญหาการทุจริตในกระทรวงสาธารณสุข ดังนั้น การที่แผนปฏิบัติราชการด้านการป้องกัน ปรามปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ได้ตระหนักถึงผลสะท้อนความร่วมมือของทุกภาคส่วนของกระทรวงสาธารณสุข ในการดำเนินการด้านการป้องกันและปรามปรามการทุจริตของชาติด้วยแล้ว ยังจะช่วยชี้แนะทิศทางของแผนปฏิบัติราชการด้านการป้องกัน ปรามปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ให้สามารถตอบสนองต่อทุกจุดตัวแปร SWOT Analysis ได้ และอาจเกิดเป็นทิศทางหรือแนวโน้มในการสร้างวัฒนธรรมการป้องกันและปรามปรามการทุจริตของกระทรวงสาธารณสุขขึ้นในอนาคต ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรมุ่งหวังสูงสุดในการป้องกัน และปรามปรามการทุจริตของกระทรวงสาธารณสุข และประเทศไทยต่อไป

๓.๔ การฉายภาพอนาคต

การฉายภาพอนาคตของการป้องกันและปรามปรามการทุจริตของกระทรวงสาธารณสุข เป็นการประเมินความเป็นไปได้ของสถานการณ์ในอนาคตของกระทรวงสาธารณสุข ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปรามปรามการทุจริตให้เห็นภาพในมิติต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดแผนปฏิบัติราชการด้านการป้องกัน ปรามปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ให้มีความสอดคล้องแผนระดับที่ ๑ และแผนระดับที่ ๒ อันประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ แผนการปฏิรูปประเทศ ประเด็นที่ ๒๑ ด้านการป้องกันและปรามปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) หมายความว่า ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน และนโยบาย และแผนระดับชาติด้วยความมั่นคงแห่งชาติ รวมทั้งแผนระดับที่ ๓ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) และยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๗๐) ทั้งนี้ สามารถจัดกลุ่มมิติประเภทความเสี่ยงการทุจริตได้ ๓ ประเภท ดังนี้

๓.๔.๑. ภาพอนาคตของบุคลากรและสังคมกระทรวงสาธารณสุข

ในอนาคต ๕ ปีข้างหน้า บุคลากรและสังคมกระทรวงสาธารณสุขจะมีความรู้และเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก รวมทั้งมีจิตพอเพียงอันเกิดจากการปลูกฝังหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น บุคลากรและสังคมกระทรวงสาธารณสุขจะตื่นตัวต่อการทุจริต ให้ความสนใจข่าวสารและตระหนักถึงผลกระทบของการทุจริตต่อประเทศมากขึ้น มีการแสดงออกซึ่งการต่อต้านการทุจริตทั้งในชีวิตประจำวันและการแสดงออกผ่านสื่อสาธารณะ และสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ บุคลากรและสังคมกระทรวงสาธารณสุข จะได้รับกระบวนการกล่อมเกลாதงสังคมว่าการทุจริตถือเป็นพฤติกรรมที่นอกจากจะผิดกฎหมายและทำให้เกิดความเสียหายต่อประเทศแล้ว ยังเป็นพฤติกรรมที่สังคมยอมรับไม่ได้ ประชาชนจะมีวิถีคิดที่ทำให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมได้ วัฒนธรรมทางสังคมจะหล่อหลอมให้บุคลากรและสังคมกระทรวงสาธารณสุขจะไม่กระทำการทุจริต เนื่องจากมีความละเอียดอ่อนต่อตนเองและสังคม และไม่ยอมให้ผู้อื่นกระทำการทุจริตอันส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อสังคมส่วนรวมด้วย และจะเกิดการรวมกลุ่มกันทางบุคลากรและสังคมกระทรวงสาธารณสุข เพื่อก่อให้เกิดสภาวะการลงโทษทางสังคมต่อการกระทำการทุจริต

๓.๔.๒ ภาพอนาคตของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน

เมื่อ ๕ ปีที่ผ่านมากระทรวงสาธารณสุข มีค่าคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เท่ากับร้อยละ ๘๑.๙๒ ในอนาคต ๕ ปีข้างหน้า กระทรวงสาธารณสุข จะมีค่าคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในระดับสูงมาก หรือระดับ AA (๘๕-๑๐๐ คะแนน) ในภาพรวมทั้งการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน

ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค (MOPH Integrity and Transparency Assessment : MOPH ITA) และการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด สะท้อนให้เห็นถึงเป้าหมาย “กระทรวงสาธารณสุข ปลอดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบ” ตามแผนปฏิรูปราชการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

๓.๔.๓ ภาพอนาคตของการป้องกันการทุจริต

ในอนาคต ๕ ปีข้างหน้า การทุจริตน่าจะทวีความรุนแรง ซับซ้อน และยากแก่การตรวจสอบมากยิ่งขึ้น อันเนื่องมาจากเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยและก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของสังคมโลกและพลวัตของการทุจริตที่ผู้กระทำการทุจริตหาช่องทางการทุจริต การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นมา เพื่อแทนที่สิ่งเดิมหรือ Disruptive technology อาทิ คริปโทเคอร์เรนซี และปัญญาประดิษฐ์ นับเป็นช่องทางใหม่ที่เอื้อให้เกิดการทุจริตทางการเงิน มีผลกระทบในวงกว้างและยากต่อการสกัดกั้น ยากแก่การตรวจสอบมากยิ่งขึ้น แต่สภาวะทางสังคมที่ตื่นตัวต่อต้านและตรวจสอบการทุจริตมากยิ่งขึ้น จึงอาจจะทำให้แนวโน้มการทุจริตลดลงส่งผลให้กระบวนการป้องกันการทุจริตยิ่งทวีความสำคัญ โดยต้องพัฒนากระบวนการและรูปแบบของการป้องกันการทุจริตของกระทรวงสาธารณสุขให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต เพื่อให้สามารถระงับยับยั้งการทุจริตได้อย่างเท่าทันไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศ ดังนั้น แผนปฏิรูปราชการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) จึงมุ่งเน้นการพัฒนากลไกและกระบวนการป้องกันการทุจริตให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ เป็นการป้องกันการทุจริตเชิงรุกเพื่อให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต และกำหนดมาตรการสำคัญในการป้องกันการทุจริตให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

๓.๔.๔ ภาพอนาคตของการปราบปรามการทุจริต

ในอนาคต ๕ ปีข้างหน้า กลไกและกระบวนการปราบปรามการทุจริตจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น กฎหมายจะมีความทันสมัย การบังคับใช้กฎหมายและการดำเนินคดีน่าจะมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ดังนั้น แผนปฏิรูปราชการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) จึงมุ่งเน้นการส่งเสริมการปรับปรุงกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริตอย่างต่อเนื่องให้มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ และมาตรการที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และมุ่งทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับการลงโทษทางวินัยอย่างรวดเร็วและเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดความเกรงกลัวต่อการทุจริตด้วย

๓.๔.๕ ภาพอนาคตของการกระบวนการนโยบายการปฏิบัติราชการ

ในอนาคต ๕ ปีข้างหน้า กระบวนการนโยบายการปฏิบัติราชการมีความโปร่งใส ยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ประชาชน ประเทศชาติ เนื่องจากสภาวะทางสังคมและประชาชนในอนาคต จะให้ความสนใจและจับตามองการทุจริตในระดับนโยบายมากยิ่งขึ้น มีกลไกการตรวจสอบการดำเนินนโยบายของรัฐที่เข้มข้นมากขึ้น

๓.๔.๖ ภาพอนาคตเจตจำนงของผู้บริหารทั้งข้าราชการการเมืองและข้าราชการประจำ

ในอนาคต ๕ ปีข้างหน้า บุคลากรกระทรวงสาธารณสุขทุกคนจะแสดงเจตจำนงต่อต้านการทุจริตอย่างเข้มข้น และผู้บริหารจะต้องบริหารกระทรวงสาธารณสุขให้เป็นไปตามเจตจำนงในการต่อต้านการทุจริต และปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรมและขยายผลกลับไปสู่ประชาชน ประชาชนจะให้ความสนใจในการตรวจสอบรัฐบาล นักการเมือง และข้าราชการประจำในการดำเนินการตามเจตจำนงในการต่อต้านการทุจริตมากขึ้น เป็นแรงกดดันให้รัฐบาล นักการเมือง และข้าราชการประจำต้องบริหารประเทศ บริหารกระทรวงสาธารณสุขอย่างสุจริตและโปร่งใส

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและการฉายภาพอนาคตของกระทรวงสาธารณสุขในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตข้างต้น แม้ว่าจะแสดงให้เห็นว่าสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตในประเทศไทยจะเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตามการทุจริตนั้นย่อมมีวิวัฒนาการที่มีความซับซ้อนและตรวจสอบได้ยากมากขึ้น ในขณะที่เทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของโลกและสังคมไทยก่อให้เกิดช่องทางการทุจริตที่มากขึ้น พร้อม ๆ กับการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการป้องกันและปราบปรามจะมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกัน ดังนั้น แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) จึงมุ่งเน้นการปฏิรูปและพัฒนาให้ครอบคลุมทุกด้านของพลวัตของการทุจริตในกระทรวงสาธารณสุขในทุกด้าน โดยเริ่มพื้นฐานจากจิตใจ จิตสำนึก และระบบคิด (Mind set) เป็นสำคัญ เพื่อให้การทุจริตในกระทรวงสาธารณสุขไม่สามารถเกิดขึ้นได้ และ / หรือมีปริมาณลดน้อยลงไป ทำให้สังคมกระทรวงสาธารณสุขเป็นสังคมแห่งการต่อต้านการทุจริต และได้รับการยอมรับจากทุกส่วนราชการ ตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ที่ว่า “กระทรวงสาธารณสุข ปลอดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบ” ดังแผนภาพที่ ๑๐

กระทรวงสาธารณสุข ปลอดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แผนภาพที่ ๑๐ ภาพอนาคตของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐

ส่วนที่ ๔

สาระสำคัญของแผนปฏิบัติราชการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

๔.๑ สาระสำคัญของแผนปฏิบัติราชการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

แผนปฏิบัติราชการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) สอดคล้องและถ่ายทอดเป้าหมายทั้งระดับ ภาพรวมและระดับแผนย่อย รวมถึงแนวทางการพัฒนาจากแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ไปสู่การปฏิบัติในระดับ โครงการ สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ประเด็นที่ ๒๑ ด้านการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในระดับวัตถุประสงค์และเป้าหมายในภาพรวม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) นโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) และยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๗๐) เป็นหลัก มีสาระสำคัญดังนี้

๔.๑.๑ วัตถุประสงค์

แผนปฏิบัติราชการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทุกแห่งและที่เกี่ยวข้อง ใช้เป็นเครื่องมือในการแปลงแนวทาง และขับเคลื่อนงานด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของกระทรวงสาธารณสุข จากแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ประเด็นที่ ๒๑ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และแผนปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) สู่การปฏิบัติในระดับโครงการ / กิจกรรมให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนปฏิรูปราชการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) และยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๗๐) ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด

ในอนาคต ๕ ปีข้างหน้า (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) มุ่งหวังให้กระทรวงสาธารณสุขเกิดวัฒนธรรมสุจริต มีกลไกการป้องกันการทุจริตและระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลที่มีประสิทธิภาพ มีกลไกการปราบปรามการทุจริต การบังคับใช้กฎหมายให้มีความรวดเร็ว เป็นธรรม และทรงพลัง ตลอดจนการเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของหน่วยงานภายนอก ยั่งยืนด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารราชการและการดำเนินชีวิต นำมาตรการ Three Pronged measures (มาตรการหอก ๓ แฉก : LPL) มาใช้ในการป้องกันการทุจริต ประกอบด้วย (๑) บังคับใช้กฎหมาย (Law enforcement) โดยการบังคับใช้กฎหมาย กฎ ระเบียบ กำหนดมาตรการลงโทษผู้กระทำความผิดอย่างเด็ดขาด รวดเร็วและเป็นธรรม (๒) ป้องกันการทุจริต (Prevention) โดยการปรับปรุงกฎ ระเบียบ และปิดช่องโหว่ สร้างและยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพและเข้มแข็ง และสร้างกลไกเครือข่ายการบริหารงานที่โปร่งใส ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ในการเฝ้าระวัง แจ้งเบาะแส และสร้างความเข้มแข็งของกลไกการตรวจสอบและร่วมกันต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ (๓) ความรอบรู้สู่สังคม (Literacy) ด้วยการให้องค์ความรู้ที่เท่าทันต่อการทุจริต ปลุกและปลุกจิตสำนึก ปรับฐานความคิดที่ตัวบุคคล ให้สามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวออกจากผลประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันได้โดยอัตโนมัติ มีความรอบรู้ต่อสถานการณ์การทุจริตที่เปลี่ยนแปลงไป

๔.๑.๒ ภาพรวมเป้าหมาย ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และแผนย่อย

เป้าหมาย

กระทรวงสาธารณสุข ปลอดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA
๒. ร้อยละของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA
๓. จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบลดลง

ค่าเป้าหมาย

ปี พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และจำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบลดลง ดังตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐
ร้อยละของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA	๙๒	๙๔	๙๔	๙๔	๙๕
ร้อยละของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA	๙๒	๙๔	๙๔	๙๔	๙๕
จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบลดลง	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕

แผนย่อย

๑. แผนย่อยที่ ๑ ปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึก ให้มีพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต
๒. แผนย่อยที่ ๒ การป้องกันการทุจริต
๓. แผนย่อยที่ ๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพในการปราบปรามการทุจริต

๔.๑.๓ แผนย่อยที่ ๑ ปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึก ให้มีพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

แผนย่อยนี้ มุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดี น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับบุคลากรกระทรวงสาธารณสุขทุกระดับ ให้สามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันอย่างอัตโนมัติ การไม่ทำให้ไม่รับสินบน มีความสะอาดต่อการกระทำความผิด ไม่ละเลย ไม่เพิกเฉย และไม่อดทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ สร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต โดยแปลงหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบไปดำเนินการ

กลยุทธ์ที่ ๑	ปลูกฝังวิธีคิด ปลูกจิตสำนึกให้ยึดถือผลประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่า ประโยชน์ส่วนตนในการผลิตบุคลากรของสถาบันการศึกษาในสังกัด กระทรวงสาธารณสุข
กลยุทธ์ที่ ๒	ปลูกฝังวิธีคิด ปลูกจิตสำนึกให้ยึดถือผลประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่า ประโยชน์ส่วนตนในบุคลากรกระทรวงสาธารณสุข
กลยุทธ์ที่ ๓	ปลูกฝังวิธีคิด ปลูกจิตสำนึกในการนำจริยธรรม และค่านิยม MOPH เป็นรากฐานในการสร้างวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริต
กลยุทธ์ที่ ๔	สร้างเครือข่ายบุคลากรกระทรวงสาธารณสุข เพื่อป้องกันและหยุดยั้ง การทุจริต

กลยุทธ์ที่ ๑ ปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึกให้ยึดถือผลประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน
ในการผลิตบุคลากรของสถาบันการศึกษาในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ลำดับ	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานขับเคลื่อน
๑	พัฒนาระบบการเรียนการสอน โดยบรรจุหลักสูตรด้านทุจริตศึกษาที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ เพื่อพัฒนาให้นักศึกษาในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก และผู้บริหาร สามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันได้ อย่างอัตโนมัติ ตลอดจนปรับฐานความคิด (Mind set) ในการยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน มีความละเอียดต่อการกระทำความผิด ไม่ละเลย ไม่เพิกเฉย ไม่อดทนต่อการทุจริต และเข้ามามีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ	- สถาบันพระบรมราชชนก - สถาบันการศึกษาในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก
๒	ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก สร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้เป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบ โดยการสร้างพื้นที่และสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม หรือการทำความดี ทั้งการสร้างหรือปรับปรุงพื้นที่กายภาพให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรม สร้างพื้นที่สังคมให้เกิดข้อตกลงร่วมกัน ทำหน้าที่เป็นพลเมืองดี มีจิตสำนึกในความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีระเบียบ และเคารพกฎหมาย	- สถาบันพระบรมราชชนก - สถาบันการศึกษาในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก

กลยุทธ์ที่ ๒ ปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึกให้ยึดถือผลประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน
ในบุคลากรกระทรวงสาธารณสุข

ลำดับ	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานขับเคลื่อน
๑	พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม “การเป็นข้าราชการที่ดี ครองตน ครองคน ครองงาน” ในโครงการอบรมปฐมนิเทศข้าราชการใหม่ โดยบรรจุหลักสูตรด้านทุจจริตศึกษาที่คณะรัฐมนตรี ให้ความเห็นชอบ เพื่อให้ข้าราชการใหม่ ในสังกัดกระทรวง สาธารณสุข สามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัว และผลประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันอย่างอัตโนมัติ ตลอดจนปรับฐานความคิด (Mind set) ในการยึดถือประโยชน์ ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน มีความละเอียด ต่อการกระทำความผิด ไม่ละเลย ไม่เพิกเฉย ไม่อดทนต่อการทุจจริต และเข้ามามีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจจริตทุกรูปแบบ	- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจจริต กระทรวงสาธารณสุข - ส่วนราชการระดับกรมทุกกรม - หน่วยงานของรัฐ ในกำกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข - องค์การมหาชน - รัฐวิสาหกิจ - สำนักงาน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค - สำนักงานเขตสุขภาพ
๒	ให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีหน้าที่ส่งเสริม บุคลากรสาธารณสุขโดยปลูกและปลุกจิตสำนึกความซื่อสัตย์สุจริต วินัยความรับผิดชอบ ยึดถือหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่และยึดถือประโยชน์ ส่วนรวมของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตัว ไม่กระทำการ อันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวม โดยนำระบบเลข “ฐานสิบ” (Analog) และระบบเลข “ฐานสอง” (Digital) มาปรับใช้เป็นแนวคิดในการปฏิบัติงาน และคุณธรรม ที่สำคัญของคนไทย ๕ ประการ ประกอบด้วย พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู	- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจจริต กระทรวงสาธารณสุข - ส่วนราชการระดับกรมทุกกรม - หน่วยงานของรัฐ ในกำกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข - องค์การมหาชน - รัฐวิสาหกิจ - สำนักงาน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค - สำนักงานเขตสุขภาพ

กลยุทธ์ที่ ๓ ปลุกฝังวิถีคิด ปลุกจิตสำนึกในการนำจริยธรรม และค่านิยม MOPH เป็นรากฐานในการสร้างวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริต

ลำดับ	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานขับเคลื่อน
๑	ส่งเสริมให้บุคลากรกระทรวงสาธารณสุขทุกระดับ ปฏิบัติตาม - พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ - ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน - ข้อกำหนดจริยธรรมของทุกส่วนราชการ - จรรยาวิชาชีพของทุกวิชาชีพ - คุณธรรมที่สำคัญของคนไทย ๕ ประการ ประกอบด้วย พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู - ค่านิยมของบุคลากรกระทรวงสาธารณสุข “MOPH”	- ส่วนราชการระดับกรมทุกกรม - หน่วยงานของรัฐในกำกับ - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข - องค์การมหาชน - รัฐวิสาหกิจ - สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค - สำนักงานเขตสุขภาพ
๒	ส่งเสริม ยกย่อง เชิดชูบุคคลที่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างด้วยคุณธรรมที่สำคัญ ๕ ประการ ประกอบด้วย พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู โดยการให้รางวัลเพื่อเป็นการยกย่อง ผลจากการประกอบคุณงามความดี เป็นตัวอย่างแก่บุคคลอื่นในหน่วยงานได้ยึดถือเป็นแบบอย่าง สร้างแรงบันดาลใจให้กับคนอื่น	- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข - ส่วนราชการระดับกรมทุกกรม - หน่วยงานของรัฐในกำกับ - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข - องค์การมหาชน - รัฐวิสาหกิจ - สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

ลำดับ	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานขับเคลื่อน
๓	ส่งเสริม ยกย่อง เชิดชูหน่วยงาน / กลุ่มงาน ที่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างด้วยคุณธรรมที่สำคัญ ๕ ประการ ประกอบด้วย พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู โดยการให้รางวัล เพื่อเป็นการยกย่องผลจากการประกอบคุณงามความดี เป็นตัวอย่างแก่บุคคลอื่นในหน่วยงานได้ยึดถือเป็นแบบอย่าง สร้างแรงบันดาลใจให้กับคนอื่น	- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต - กระทรวงสาธารณสุข - ส่วนราชการระดับกรมทุกกรม - หน่วยงานของรัฐในกำกับ - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข - องค์การมหาชน - รัฐวิสาหกิจ - สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข - ราชการบริหารส่วนภูมิภาค - สำนักงานเขตสุขภาพ
๔	พัฒนาบุคลากรกระทรวงสาธารณสุข ให้เป็นคนดี คนเก่ง คนกล้า มีคุณธรรม และมีความสุข บนฐานการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และวัฒนธรรมสุจริต	- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต - กระทรวงสาธารณสุข - ส่วนราชการระดับกรมทุกกรม - หน่วยงานของรัฐในกำกับ - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข - องค์การมหาชน - รัฐวิสาหกิจ - สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข - ราชการบริหารส่วนภูมิภาค - สำนักงานเขตสุขภาพ

กลยุทธ์ที่ ๔ สร้างเครือข่ายบุคลากรกระทรวงสาธารณสุข เพื่อป้องกันและหยุดยั้งการทุจริต

ลำดับ	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานขับเคลื่อน
-	ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่เครือข่ายบุคลากรสาธารณสุข ถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่เป็นไปตาม มาตรา ๖๓ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ด้วยการให้ความรู้ ณ สถานที่จัดประชุม (On-site) หรือให้ความรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Online)	- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข - ส่วนราชการระดับกรมทุกกรม - หน่วยงานของรัฐในกำกับ - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข - องค์การมหาชน - รัฐวิสาหกิจ - สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค - สำนักงานเขตสุขภาพ

หมายเหตุ

มาตรา 63 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ระบุว่า รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริต และประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่าให้ซ้ำรอย รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

๔.๑.๔ แผนย่อยที่ ๒ การป้องกันการทุจริต

แผนย่อยนี้ มุ่งเน้นการขับเคลื่อนมาตรการป้องกันการทุจริต และให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาเพื่อลดการกระทำผิดของบุคลากรกระทรวงสาธารณสุข มีการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด) และการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค (ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข กำหนด) การดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ฉบับปรับปรุง) ดำเนินกิจกรรมที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ พัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ พัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย ในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ ขับเคลื่อนโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต และผลักดันมาตรการป้องกันการทุจริตตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และมีการกำหนดแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน

กลยุทธ์

- กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างความตระหนักให้ผู้บริหารทุกระดับมีความพร้อมรับผิด (Accountability)
- กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรกระทรวงสาธารณสุข ให้มีความใสสะอาด ปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต และใช้ดุลยพินิจโดยชอบด้วยกฎหมาย
- กลยุทธ์ที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพกลไกการเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างความตระหนักให้ผู้บริหารทุกระดับมีความพร้อมรับผิด (Accountability)

ลำดับ	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานขับเคลื่อน
๑	ประกาศเจตจำนงของผู้บริหารในการต่อต้านการทุจริต และมีการสื่อสารจริยธรรมที่ทรงพลัง ที่แสดงออกถึงความโปร่งใสในการบริหารราชการและให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สามารถตรวจสอบได้	- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข - ส่วนราชการระดับกรมทุกกรม - หน่วยงานของรัฐ ในกำกับ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ลำดับ	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานขับเคลื่อน
		- องค์การมหาชน - รัฐวิสาหกิจ - สำนักงาน ปลัดกระทรวง สาธารณสุข ราชการ บริหารส่วนภูมิภาค - สำนักงานเขตสุขภาพ
๒	มีการกำกับติดตามการดำเนินงานตามเจตจำนงของผู้บริหาร ในการต่อต้านการทุจริต	- ศูนย์ปฏิบัติการ ต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข - ส่วนราชการระดับ กรมทุกกรม - หน่วยงานของรัฐ ในกำกับ รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงสาธารณสุข - องค์การมหาชน - รัฐวิสาหกิจ - สำนักงาน ปลัดกระทรวง สาธารณสุข ราชการ บริหารส่วนภูมิภาค - สำนักงานเขตสุขภาพ

กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ให้มีความใสสะอาด ปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต และใช้ดุลยพินิจโดยชอบด้วยกฎหมาย

ลำดับ	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานขับเคลื่อน
๑	เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยเข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด	- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข - ส่วนราชการระดับกรมทุกกรม - หน่วยงานของรัฐในกำกับ - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข - องค์การมหาชน - รัฐวิสาหกิจ
๒	เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค โดยเข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค (MOPH Integrity and Transparency Assessment : MOPH ITA) ที่ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข กำหนด	- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข - สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค - สำนักงานเขตสุขภาพ
๓	พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้พร้อมต่อการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค (MOPH Integrity and Transparency Assessment : MOPH ITA) เพื่อให้การประเมินมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์ และสามารถนำข้อมูล MOIT ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาองค์กร และการปฏิบัติงาน	- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข

ลำดับ	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานขับเคลื่อน
๓	พัฒนาความรู้บุคลากรกระทรวงสาธารณสุข ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุ ให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะการปฏิบัติงานระบบการบริหารพัสดุภาครัฐอย่างมืออาชีพ โปร่งใส และตรวจสอบได้	- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข - ส่วนราชการระดับกรมทุกกรม - หน่วยงานของรัฐในกำกับ - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข - องค์การมหาชน - รัฐวิสาหกิจ - สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค - สำนักงานเขตสุขภาพ
๔	ส่งเสริมและสร้างความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานภาครัฐ ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ กฎกระทรวง และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง	- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข - ส่วนราชการระดับกรมทุกกรม - หน่วยงานของรัฐในกำกับ - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข - องค์การมหาชน - รัฐวิสาหกิจ - สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค - สำนักงานเขตสุขภาพ

ลำดับ	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานขับเคลื่อน
๕	ส่งเสริมการขับเคลื่อนความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ (Infrastructure Transparency Initiative : CoST) โดยการให้ความสำคัญกับเรื่องการเปิดเผยข้อมูล และการมีส่วนร่วมภาคประชาชนในการสร้างความโปร่งใส และตรวจสอบได้ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการความร่วมมือ ป้องกันการทุจริต (คณะกรรมการ ค.ป.ท.) ประกาศกำหนด ในราชกิจจานุเบกษา	- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข - หน่วยงานที่ได้รับการคัดเลือก
๖	ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและผู้ประกอบการ ในการป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ มีการจัดทำข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริต (คณะกรรมการ ค.ป.ท.) ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา	- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข - หน่วยงานที่ได้รับการคัดเลือก
๗	ส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ ด้วยการพัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใสไร้ผลประโยชน์ โดยให้ผู้บริหารและทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ประกาศตนเป็นหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนไม่รับของขวัญ และของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy)	- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข - ส่วนราชการระดับกรมทุกกรม - หน่วยงานของรัฐในกำกับ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข - องค์การมหาชน - รัฐวิสาหกิจ - สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค - สำนักงานเขตสุขภาพ

ลำดับ	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานขับเคลื่อน
๘	ส่งเสริม สนับสนุน และขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพ “มาตรการควบคุมความเสี่ยง การทุจริต” (Corruption Risk Control) ตามแนวทาง การประเมินความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk Assessment) ที่สำนักงาน ป.ป.ท. กำหนด	- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต - กระทรวงสาธารณสุข - ส่วนราชการระดับกรมทุกกรม - หน่วยงานของรัฐในกำกับ - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข - องค์การมหาชน - รัฐวิสาหกิจ
๙	ขับเคลื่อนการดำเนินงาน - การเรียไของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข - การรับบริจาค โดยดำเนินการให้ถูกต้องเป็นไปตามกฎหมายกำหนด และต้องละเว้นการแสวงหาประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ ที่มีขอบ โดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่และไม่กระทำการ อันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม	- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต - กระทรวงสาธารณสุข - ส่วนราชการระดับกรมทุกกรม - หน่วยงานของรัฐในกำกับ - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข - องค์การมหาชน - รัฐวิสาหกิจ - สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค - สำนักงานเขตสุขภาพ

ลำดับ	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานขับเคลื่อน
๑๐	ขับเคลื่อนและให้ความรู้แก่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการภายในหน่วยงานที่เป็นไปตามกฎหมายกำหนด	- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข - ส่วนราชการระดับกรมทุกกรม - หน่วยงานของรัฐในกำกับ - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข - องค์การมหาชน - รัฐวิสาหกิจ - สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค - สำนักงานเขตสุขภาพ
๑๑	ขับเคลื่อนมาตรการป้องกันการทุจริต การรับสินบน ในกระบวนการเบิกจ่ายยาตามสิทธิสวัสดิการรักษายาบาล ข้าราชการ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐ ที่กำหนดหลักเกณฑ์การจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา ๑๑.๑ ห้ามไม่ให้หน่วยงานที่ทำการจัดซื้อทำการหารายได้ในลักษณะผลประโยชน์ต่างตอบแทนทุกประเภทจากบริษัทยา เข้ากองทุนสวัสดิการสถานพยาบาล ๑๑.๒ ให้หน่วยงานที่ทำการจัดซื้อต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านต้นทุน (cost) มาตรฐาน (standard) ระยะเวลาในการส่งมอบ (time) การให้บริการ (service) และราคา (price) ประกอบการตัดสินใจ ๑๑.๓ ให้หน่วยงานที่ทำการจัดซื้อกำหนดคุณสมบัติของบริษัทผู้ค้า ใน TOR ให้บริษัทผู้ค้าต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด มาตรา ๑๗๖ และมีระบบอบบรมเกณฑ์จริยธรรมฯ แก่พนักงาน โดยให้เป็นคะแนนบวกใน price performance	- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข - ส่วนราชการระดับกรมทุกกรม - หน่วยงานของรัฐในกำกับ - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข - องค์การมหาชน - รัฐวิสาหกิจ - สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค - สำนักงานเขตสุขภาพ

ลำดับ	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานขับเคลื่อน
	๑๑.๔ ให้หน่วยงานที่ทำการจัดซื้อใช้กลไกต่อรองราคาตามที่คณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติกำหนด ๑๑.๕ บังคับใช้เกณฑ์จริยธรรมการจัดซื้อจัดหาและการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีค่าใช้จ่ายของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๔ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง แนวปฏิบัติเกณฑ์จริยธรรมการจัดซื้อจัดหาและการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีค่าใช้จ่ายของกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๔	
๑๒	ผลักดันให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุสมผล (Rational Drug Use หรือ RDU) ในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	- สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา - กองบริหารการสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข - สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค - สำนักงานเขตสุขภาพ
๑๓	ส่งเสริม สร้างการรับรู้ สร้างความเข้าใจในกระบวนการขอรับบริการตามคู่มือประชาชน (พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘) โดย ๑๓.๑ มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงในกระบวนการอนุมัติ อนุญาต เพื่อปิดโอกาสการเกิดการทุจริตในทุกกระบวนการ ๑๓.๒ เพิ่มเติมข้อมูลช่องทางการร้องเรียนในคู่มือสำหรับประชาชน ๑๓.๓ ปลุกฝังจิตสำนึกและการสร้างการรับรู้ให้กับประชาชน ให้มีค่านิยมเรื่องการรอคิวในการดำเนินการตามขั้นตอนของทางราชการ และการไม่ให้สินบนเพื่อให้ได้รับบริการที่รวดเร็วขึ้น	- ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่มีการให้บริการอนุมัติ อนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

ลำดับ	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานขับเคลื่อน
๑๔	ส่งเสริมนวัตกรรมในการป้องกันการทุจริตและต่อต้านการทุจริต ในสถานการณ์ Digital Disruption ผ่านเครื่องมือต่าง ๆ อย่างถูกต้อง	- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต - กระทรวงสาธารณสุข - ส่วนราชการระดับกรมทุกกรม - หน่วยงานของรัฐในกำกับ - รัฐมนตรีว่าการกระทรวง - องค์การมหาชน - รัฐวิสาหกิจ - สำนักงานปลัดกระทรวง - สาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค - สำนักงานเขตสุขภาพ
๑๕	เสริมสร้างความเข้มแข็งของกระบวนการควบคุมภายใน ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพ และนำผลการตรวจสอบภายในและการประเมินการควบคุมภายใน ของหน่วยงานตรวจสอบมาปฏิบัติอย่างจริงจัง	- กลุ่มตรวจสอบภายในระดับกระทรวงสาธารณสุข - กลุ่มตรวจสอบภายในทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
๑๖	ขับเคลื่อนมาตรการป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการทุจริต ในการบริหารจัดการงบประมาณโครงการกองทุนหลักประกัน สุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓	สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

ลำดับ	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานขับเคลื่อน
๑๗	๑๗.๑ เสริมสร้างระบบการรับเรื่องร้องเรียน / ร้องทุกข์ อย่างมีประสิทธิภาพ ๑๗.๒ เสริมสร้างระบบการร้องเรียน / แจ้งเบาะแส เรื่องร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบ	- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต - กระทรวงสาธารณสุข - ศูนย์บริหารจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ - กระทรวงสาธารณสุข - ส่วนราชการระดับกรมทุกกรม - หน่วยงานของรัฐในกำกับ - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข - องค์การมหาชน - รัฐวิสาหกิจ - สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค - สำนักงานเขตสุขภาพ
๑๘	เสริมสร้างการเคารพสิทธิมนุษยชนและจริยธรรมที่เป็นสากล ที่เคารพสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีของผู้ปฏิบัติงาน เป็นไปตามมติ คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๓ ที่เห็นชอบมาตรการ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหากล่องละเมิดหรือคุกคามทางเพศ ในการทำงาน และตามกฎหมาย ก.พ. ว่าด้วยการกระทำการอันเป็นการ ล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ พ.ศ. ๒๕๖๓	- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต - กระทรวงสาธารณสุข - ส่วนราชการระดับกรมทุกกรม - หน่วยงานของรัฐในกำกับ - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข - องค์การมหาชน - รัฐวิสาหกิจ

ลำดับ	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานขับเคลื่อน
		- สำนักงาน ปลัดกระทรวง สาธารณสุข ราชการ บริหารส่วนภูมิภาค - สำนักงานเขตสุขภาพ

กลยุทธ์ที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพกลไกการเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม

ลำดับ	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานขับเคลื่อน
๑	เสริมสร้างความเข้มแข็งในการสร้างวินัยและระบบคุณธรรม แก่ข้าราชการพลเรือน พนักงานราชการ พนักงานกระทรวง สาธารณสุข และลูกจ้างประจำ	- กองบริหาร ทรัพยากรบุคคล (กลุ่มเสริมสร้างวินัย และระบบคุณธรรม) - ทุกหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวง สาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องการเสริมสร้าง วินัยและระบบคุณธรรม
๒	การสรรหา คัดเลือก แต่งตั้ง โยกย้าย เลื่อนขั้นเงินเดือน เลื่อนระดับ ต้องดำเนินการตามรูปแบบขั้นตอนอันเป็นสาระสำคัญ ที่กฎหมาย กฎ ระเบียบที่กำหนด หรือหนังสือสั่งการ ให้ถูกต้อง โปร่งใส เป็นธรรม	- กองบริหาร ทรัพยากรบุคคล - ทุกหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวง สาธารณสุข ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ระบบการบริหาร ทรัพยากรบุคคล

ลำดับ	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานขับเคลื่อน
๓	ส่งเสริมข้าราชการพลเรือน พนักงานราชการ พนักงานกระทรวงสาธารณสุข และลูกจ้างประจำ ให้มีวินัย	- กองบริหารทรัพยากรบุคคล (กลุ่มเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม) - ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง การเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม
๔	ส่งเสริมให้มีการทบทวน (Refresh) การเสริมสร้างและประเมินผลการรักษาวินัย ข้าราชการพลเรือน พนักงานราชการ พนักงานกระทรวงสาธารณสุข และลูกจ้างประจำ	- กองบริหารทรัพยากรบุคคล (กลุ่มเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม) - ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง การเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม

๔.๑.๕ แผนย่อยที่ ๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพในการปราบปรามการทุจริต

แผนย่อยนี้ มุ่งเน้นการปรับปรุงและพัฒนากลไกและกระบวนการต่าง ๆ ของการปราบปรามการทุจริตทั้งระบบให้สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ กฎหมายมีความทันสมัย การบังคับใช้กฎหมาย การสอบข้อเท็จจริง การดำเนินคดีมีประสิทธิภาพ เด็ดขาด รวดเร็ว และเป็นธรรม ทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับการดำเนินคดีและลงโทษทั้งทางปกครอง วินัย อาญาอย่างรวดเร็วเป็นรูปธรรม เพื่อให้สังคมกระทรวงสาธารณสุขเกรงกลัวต่อการทุจริต ควบคู่ไปกับพัฒนาและปรับปรุงระบบข้อมูลเรื่องร้องเรียนให้เชื่อมโยงระหว่างศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต ศูนย์บริหารจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ และศูนย์บริการข้อมูลภาครัฐเพื่อประชาชน (Government Contact Center : GCC 1111) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเรื่องร้องเรียนและการดำเนินคดี

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการปราบปรามการทุจริต

กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาเครือข่ายและบูรณาการกระบวนการด้านการปราบปรามการทุจริต

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการปราบปรามการทุจริต

ลำดับ	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานขับเคลื่อน
๑	การสืบสวนข้อร้องเรียนข้อกล่าวหาให้ดำเนินการโดยองค์คณะสหวิชาการในกระบวนการปราบปรามการทุจริตอย่างเด็ดขาด รวดเร็ว และเป็นธรรม	- กองบริหาร ทรัพยากรบุคคล (กลุ่มเสริมสร้างวินัย และระบบคุณธรรม) - ทุกหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวง สาธารณสุข ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง การเสริมสร้างวินัย และระบบคุณธรรม
๒	พัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้ให้แก่องค์คณะสหวิชาการในกระบวนการปราบปรามการทุจริต	- กองบริหาร ทรัพยากรบุคคล (กลุ่มเสริมสร้างวินัย และระบบคุณธรรม) - ทุกหน่วยงานใน สังกัดกระทรวง สาธารณสุข

ลำดับ	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานขับเคลื่อน
		ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง การเสริมสร้างวินัย และระบบคุณธรรม
๓	นำมาตรการการคุ้มครองพยาน และผู้อยู่ในกระบวนการ ปราบปรามการทุจริต ตามพระราชบัญญัติมาตรการ ของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาใช้อย่างเคร่งครัด	- กองบริหาร ทรัพยากรบุคคล (กลุ่มเสริมสร้างวินัย และระบบคุณธรรม) - ทุกหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวง สาธารณสุข ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง การเสริมสร้างวินัย และระบบคุณธรรม
๔	ดำเนินการตามมาตรา ๑๓๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ระบุว่า เมื่อผู้บังคับบัญชาของเจ้าพนักงานของรัฐ มีคำสั่งให้ดำเนินการสอบสวนทางวินัยแก่เจ้าพนักงานของรัฐ ในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ให้แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ที่มีคำสั่ง เพื่อประโยชน์ ในการทำให้การปราบปรามการทุจริตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์	- กองบริหาร ทรัพยากรบุคคล (กลุ่มเสริมสร้างวินัย และระบบคุณธรรม) - ทุกหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวง สาธารณสุข ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง การเสริมสร้างวินัย และระบบคุณธรรม
๕	ดำเนินการตาม ข้อ ๘ แห่งระเบียบคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และกรอบระยะเวลาดำเนินการและรายงานผลของหน่วยงาน ของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่กำหนดให้หน่วยงาน ของรัฐรายงานผลการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับเรื่องกล่าวหา	- กองบริหาร ทรัพยากรบุคคล (กลุ่มเสริมสร้างวินัย และระบบคุณธรรม) - ทุกหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวง สาธารณสุข

ลำดับ	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานขับเคลื่อน
	ตามที่ได้รับมอบหมาย พร้อมข้อสังเกตต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณของทุกปี หรือตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด เพื่อประโยชน์ ในการทำให้การปราบปรามการทุจริตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์	ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง การเสริมสร้างวินัย และระบบคุณธรรม
๖	แจ้งเวียนพฤติการณ์ทางคดีให้ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวง สาธารณสุขรับทราบ	- กองบริหาร ทรัพยากรบุคคล (กลุ่มเสริมสร้างวินัย และระบบคุณธรรม) - ทุกหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวง สาธารณสุข ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง การเสริมสร้างวินัย และระบบคุณธรรม
๗	พัฒนาระบบสารสนเทศการดำเนินงานด้านการปราบปราม การทุจริตของหน่วยงานในสังกัด ให้มีประสิทธิภาพ ถูกต้อง ครบถ้วน และทันเวลาเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด	- กองบริหาร ทรัพยากรบุคคล (กลุ่มเสริมสร้างวินัย และระบบคุณธรรม) - ทุกหน่วยงานใน สังกัดกระทรวง สาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องการเสริมสร้าง วินัยและระบบ คุณธรรม
๘	ปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานในการปราบปรามการทุจริต ให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด (Service Level Agreement : SLA) และมีการสอบทาน	- กองบริหาร ทรัพยากรบุคคล (กลุ่มเสริมสร้างวินัย และระบบคุณธรรม) - ทุกหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวง สาธารณสุข

ลำดับ	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานขับเคลื่อน
		ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง การเสริมสร้างวินัย และระบบคุณธรรม
๙	พัฒนาและปรับปรุงระบบข้อมูลเรื่องร้องเรียนให้เชื่อมโยงระหว่าง หน่วยงานต่อต้านการทุจริต และศูนย์บริการข้อมูลภาครัฐ เพื่อประชาชน (Government Contact Center : GCC 1111) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเรื่องร้องเรียน และดำเนินคดี	- ศูนย์ปฏิบัติการ ต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข - ศูนย์บริหารจัดการ เรื่องราวร้องทุกข์ กระทรวงสาธารณสุข - ทุกหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวง สาธารณสุข ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง การจัดการเรื่อง ร้องเรียน

กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาเครือข่ายและบูรณาการกระบวนการด้านการปราบปรามการทุจริต

ลำดับ	แนวทางการพัฒนา	หน่วยงานขับเคลื่อน
๑	พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภายใน ภายนอก กระทรวงสาธารณสุข องค์การภาคประชาสังคมด้านการต่อต้าน การทุจริต เพื่อสนับสนุนองค์ความรู้และข้อมูลในการปราบปราม การทุจริต	- ศูนย์ปฏิบัติการ ต่อต้าน การทุจริต กระทรวง สาธารณสุข - กองบริหาร ทรัพยากรบุคคล (กลุ่มเสริมสร้างวินัย และระบบคุณธรรม) - ทุกหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวง สาธารณสุข ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง การเสริมสร้างวินัย และระบบคุณธรรม

๔.๒ ผลที่ได้รับจากแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

๑. ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) มีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๙๕ เมื่อสิ้นสุดแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

๒. ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค (MOPH Integrity and Transparency Assessment : MOPH ITA) มีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๙๕ เมื่อสิ้นสุดแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

๓. จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบลดลง เมื่อสิ้นสุดแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

๔. เกิดวัฒนธรรมสุจริต มีกลไกการป้องกันการทุจริต และระบบบริหารจัดการที่เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลและมีประสิทธิภาพ

๕. มีนวัตกรรมในการป้องกันการทุจริตและต่อต้านการทุจริตในสถานการณ์ Digital Disruption ผ่านเครื่องมือต่าง ๆ อย่างถูกต้อง

๖. มีกลไกการปราบปรามการทุจริต การบังคับใช้กฎหมายให้มีความรวดเร็ว เป็นธรรม และทรงพลัง

๗. เป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแก่หน่วยงานภายนอก

๘. ยั่งยืนด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารราชการอย่างโปร่งใสและในการดำเนินชีวิตของบุคลากรกระทรวงสาธารณสุข

ส่วนที่ ๕

การขับเคลื่อน การติดตามประเมินผล และการบริหารความเสี่ยง

๕.๑ กลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิรูปราชการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

แผนปฏิรูปราชการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) นี้ ได้กล่าวถึงความสอดคล้องและถ่ายทอดเป้าหมายทั้งระดับภาพรวมและระดับแผนย่อย รวมถึงแนวทางการพัฒนาจากแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ไปสู่การปฏิบัติในระดับโครงการ สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ฉบับปรับปรุง) ในระดับวัตถุประสงค์และเป้าหมายในภาพรวม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) และยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๗๐) เป็นหลัก ดังนั้น การกำหนดกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิรูปราชการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) จึงกำหนดขึ้นภายใต้หลักการ

๑. การใช้กระบวนการการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
๒. ประสานพลังความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อให้ได้ข้อเสนอในการดำเนินงานเชิงนโยบายงบประมาณ และองค์ความรู้ด้านวิชาการ
๓. จัดกระบวนการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ให้สอดคล้องกับเป้าหมาย ตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิรูปราชการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ตลอดจนคำนึงถึงความสำคัญเร่งด่วนของปัญหา

๔. มีการรายงานผลการดำเนินงาน / โครงการ ภายใต้แผนการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ภายใต้แผนปฏิบัติราชการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) อย่างต่อเนื่อง

๕. ใช้กลไกที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ด้วยการปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนบทบาท หรือกำหนดกลไกการดำเนินงานใหม่เท่าที่จำเป็น

๕.๒ แนวทาง กรอบแนวคิด และรูปแบบการติดตามประเมินผลตามแผนปฏิบัติราชการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

๕.๒.๑ แนวทางของวงจรการบริหาร PDCA

การติดตามและประเมินผล ถือเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งสำหรับการดำเนินงาน ตามแผนปฏิบัติราชการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) การติดตามและประเมินผล ยึดแนวทางของวงจรการบริหาร PDCA หรือวงจร Deming (Deming Cycle) เนื่องจากกิจกรรมการติดตามและประเมินผลจะช่วยให้ ผู้ที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่แห่งการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ทราบถึงผลการดำเนินการ รวมถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างดำเนินการ ซึ่งช่วยให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติสามารถ กำหนดแนวทางการแก้ไข ปรับปรุงแผนปฏิบัติการและวิธีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของหน่วยงาน ตามระยะเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อเป้าหมายของแผนปฏิบัติราชการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ได้อย่างตรงจุด อย่างกว้าง ๆ ไว้ ๔ ด้าน ดังนี้

๑. การวางแผน (Plan)

๑.๑ จัดทำแผนงาน / โครงการ ให้มีความครบถ้วน เช่น การกำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน ตามกิจกรรม การกำหนดตัวชี้วัดที่มีความชัดเจนและสามารถวัดผลได้ ควรเชื่อมโยงกับเป้าหมาย ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมายรวม และแผนย่อยทั้ง ๓ แผนย่อย ตามแผนปฏิบัติราชการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

๑.๒ จัดทำแผนงาน / โครงการ ให้มีความสมบูรณ์ เนื่องจากเป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุน การตรวจสอบและการติดตามผลการดำเนินงาน (Check) และการปรับปรุงการดำเนินงาน (Act) เพื่อการพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงานได้ในลำดับถัดไป

๑.๓ สร้างการมีส่วนร่วมและตระหนักถึงเป้าหมายของความสำเร็จในการดำเนินการ ตามแผนงาน / โครงการ

๑.๔ สร้างความเข้าใจถึงการดำเนินงานของแผนงาน / โครงการ นั้น ๆ เพื่อช่วยสร้างความตระหนักถึงเป้าหมายและการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์ โดยพิจารณาความสอดคล้องกับเป้าหมายตัวชี้วัด ค่าเป้าหมายรวม และแผนย่อยทั้ง ๓ แผนย่อย ตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

๒. การปฏิบัติ (Do)

๒.๑ จัดลำดับความสำคัญของงานในกรณีที่มีภารกิจเร่งด่วนแทรกซ้อน ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถในการดำเนินงานได้ทันตามแผนงาน / โครงการ ทั้งนี้ ควรคำนึงถึงผลกระทบในทุกระดับที่อาจเกิดขึ้นจากความล่าช้าหรือไม่สามารถดำเนินการได้สำเร็จตามเป้าหมาย

๒.๒ สื่อสาร ชี้แจง และสร้างความเข้าใจต่อบริบทของแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งระบุผู้รับผิดชอบหลัก

๓. การตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงาน (Check)

๓.๑ จัดระบบ / รูปแบบ การติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการที่ทันสมัยสถานการณ์ และเป็นรูปแบบเดียวกัน เช่น การกำหนดตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรมในการวัดความก้าวหน้าของการดำเนินงาน และจัดทำรูปแบบของการรายงานผลการดำเนินงานให้มีความละเอียดและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

๓.๒ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโดยพิจารณาถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากความล่าช้าหรือไม่สามารถดำเนินโครงการได้บรรลุเป้าหมาย

๓.๓ จัดทำระบบการติดตามและประเมินผล โดยเน้นความรู้ความเข้าใจ และการตระหนักถึงความสำคัญของการติดตาม และรายงานผลโครงการของเจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบโครงการเป็นหลักสำคัญ

๓.๔ ชี้แจงหรือให้ความรู้เกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนกลไกการมีส่วนร่วมในการรายงานผล

๔. การปรับปรุงการดำเนินงาน (Act)

๔.๑ แจ้งปัญหาและระบุสาเหตุ พร้อมเสนอแนวทางในการแก้ไขและดำเนินการ ตลอดจนกำหนดเวลาที่คาดว่าจะแล้วเสร็จ หากแผนงาน / โครงการ ไม่สามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จตามเป้าหมาย

๔.๒ สร้างกลไกสนับสนุนการดำเนินงานโครงการให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา อาทิ การจัดประชุมอย่างต่อเนื่อง หรือรูปแบบรายงานนำเสนอที่สามารถเห็น Gap ของการปฏิบัติงาน

๔.๓ เสนอแนวทางเพื่อการปรับปรุงหรือทบทวนหรือแก้ไข เพื่อพิจารณาถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อการดำเนินงานในภาพรวมของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

กระบวนการติดตามและประเมินผล จึงเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญมากเนื่องจากกระบวนการติดตามและประเมินผลตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ จะช่วยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) สามารถรับทราบผลการดำเนินการรวมถึงปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการเป็นระยะ รวมถึงสามารถวางแผนเพื่อปรับเปลี่ยนทิศทางการดำเนินการให้มีความเหมาะสมต่อทรัพยากร สภาพแวดล้อม ในการดำเนินการ ตลอดจนปัจจัยอื่น ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างปี

๕.๒.๒ กรอบแนวคิดดัชนีชี้วัดความสมดุล หรือ Balanced Scorecard

กรอบแนวคิดในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ได้นำกรอบแนวคิดดัชนีชี้วัดความสมดุล หรือ Balanced Scorecard ของ ของ Robert S. Kaplan and David P. Norton แต่เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) จึงต้องดัดแปลงเกณฑ์ชี้วัดดังกล่าว ซึ่งใช้กับภาคเอกชนให้เหมาะสมกับบริบทของแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ซึ่งเป็นแผนปฏิบัติการ ที่ดำเนินการโดยภาครัฐ ประกอบไปด้วย ๔ มิติที่สำคัญ ได้แก่

๑. มิติด้านประสิทธิผลและความคุ้มค่า (Financial Perspective)
 ๒. มิติด้านผลกระทบต่อประชาชนที่จะได้รับการบริการจากภาครัฐที่มีความโปร่งใส และปราศจากการทุจริต (Customer Perspective)
 ๓. มิติด้านประสิทธิภาพของกระบวนการปฏิบัติงาน (Internal Perspective)
 ๔. มิติด้านการเรียนรู้และการเติบโต (Learning and Growth Perspective)
- สามารถสรุปได้ดังนี้

๑. มิติด้านประสิทธิผลและความคุ้มค่า (Financial Perspective)

หมายถึง มุมมองด้านความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร

๒. มิติด้านผลกระทบต่อประชาชนที่จะได้รับการบริการจากภาครัฐที่มีความโปร่งใสและปราศจากการทุจริต (Customer Perspective)

หมายถึง การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปรามปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ตอบสนองต่อความต้องการสูงสุดต่อประชาชนที่จะได้รับการบริการจากภาครัฐที่มีความโปร่งใสและปราศจากการทุจริตได้

๓. มิติด้านประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการ (Internal Perspective)

หมายถึง กระบวนการจัดการซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมภายในของการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปรามปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ที่ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพมีความเหมาะสมทั้งเวลาและทรัพยากรที่ได้รับ

มิติด้านการเรียนรู้และการเติบโต (Learning and Growth Perspective)

หมายถึง การเรียนรู้และการเติบโตของหน่วยงานที่ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปรามปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นมิติที่สะท้อนถึงขีดความสามารถ / สมรรถนะ ในการปฏิบัติการเพื่อป้องกัน และปรามปรามการทุจริตตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปรามปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

๕.๒.๓ รูปแบบการติดตามและประเมินผล

โดยรูปแบบการติดตามและประเมินผลตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปรามปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ได้นำทฤษฎีเชิงระบบ (System Model) มาใช้เป็นรูปแบบในการติดตามและประเมิน

จากรูปแบบการติดตามและประเมินผลดังกล่าวสามารถจำแนกตัวชี้วัดในการประเมินออกเป็น ๓ ประเภท ได้แก่

๑. ตัวชี้วัดประเภทสาเหตุ (Lead Indicator)

การประเมินปัจจัยนำเข้า ซึ่งหมายถึง ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) อาทิ บุคลากร งบประมาณ เป็นต้น

๒. ตัวชี้วัดกิจกรรม

การประเมินขั้นตอนการดำเนินงาน ตั้งแต่การเริ่มวางแผนการดำเนินงาน การเริ่มดำเนินงานตามแผน ขั้นตอนระหว่างการทำงาน และขั้นตอนหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการดำเนินงาน

๓. ตัวชี้วัดประเภทผล (Lag Indicator)

การประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่สามารถชี้ให้เห็นภาพของการบรรลุวัตถุประสงค์

โดยตัวชี้วัดทั้ง ๓ ประเภท จะมีกรอบแนวคิดดัชนีชี้วัดความสมดุล หรือ Balanced Scorecard ทั้ง ๔ มิติ เป็นประเด็นชี้้นำการกำหนดตัวชี้วัดในการติดตามและประเมินผลตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) การดำเนินการติดตามและประเมินผลใน ๒ ระดับ ประกอบด้วย

๑. การประเมินภาพรวมของตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

๒. การติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรการ / โครงการ / กิจกรรม และแนวทางในการดำเนินงาน

๕.๓ การติดตามและประเมินผลตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

การติดตามและประเมินผลตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ได้กำหนดกลไกการติดตามและประเมินผลของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ดังนี้

๑. ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข เป็นกลไกหลักในการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระดับกระทรวง ที่รับผิดชอบการขับเคลื่อนงานตามนโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ฉบับปรับปรุง) แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒

(พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๗๐) และดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจที่กำหนดในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ ตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. กลุ่มงานจริยธรรม ของส่วนราชการระดับกรม เป็นกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระดับกรม ที่เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔ ที่เห็นชอบในหลักการแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการขับเคลื่อนงาน ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการต่อต้านการทุจริตตามที่สำนักงาน ก.พ. เสนอ (ปัจจุบันอยู่ระหว่าง การปรับบทบาทภารกิจ)

๓. หน่วยงานของรัฐในกำกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข องค์การมหาชน และรัฐวิสาหกิจ เป็นกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ ในระดับหน่วยงานของรัฐในกำกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข องค์การมหาชน และรัฐวิสาหกิจ

๔. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ประกอบด้วย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และโรงพยาบาลชุมชน เป็นกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระดับภูมิภาค

ด้วยทฤษฎีและแนวทางข้างต้น จึงนำมาซึ่งการดำเนินการติดตามและประเมินผลใน ๒ ระดับ คือ ๑) การประเมินภาพรวมของตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติ มิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) และ ๒) การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ตามมาตรการ โครงการ กิจกรรม และแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

๑. การประเมินภาพรวมของตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

เป็นการประเมินความสำเร็จของการดำเนินงานตามตัวชี้วัดในภาพรวมของแผนปฏิบัติการ ด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) โดยพิจารณาว่ามีความสำเร็จตามเป้าหมาย ตัวชี้วัด แผนย่อยทั้ง ๓ แผนย่อย มากน้อยเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานอย่างไร เพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางการแก้ไขปรับปรุงวิธีการดำเนินงาน ตามกรอบระยะเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อเป้าหมายของแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้าน การทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ได้อย่างตรงจุด โดยการประเมินภาพรวมนั้น จะเป็นการประเมินเมื่อสิ้นสุดแผนฯ

ผู้รับผิดชอบ ได้แก่ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข ทำหน้าที่ ในการติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปราบปราม การทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) พร้อมทั้งให้ความเห็น

และข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ในระยะต่อไป

๒. การติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรการ โครงการ กิจกรรม และแนวทางในการดำเนินงาน

เป็นการประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรการ โครงการ กิจกรรม และแนวทางในการดำเนินงานของทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้ทราบว่าการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ มีการเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปตามแผนงาน โครงการ กิจกรรม หรือไม่ โดยประเมินผลการดำเนินงานโครงการเป็นรายไตรมาส หรือรอบ ๖ เดือน และรอบ ๑๒ เดือน

ผู้รับผิดชอบ ได้แก่ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทุกหน่วยงานที่เป็นกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประเมินผลการดำเนินงานผ่านหน้าเว็บไซต์และระบบที่สำคัญ ดังนี้

๒.๑ รายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรม รายไตรมาส หรือรอบ ๖ เดือน และรอบ ๑๒ เดือน บนหน้าเว็บไซต์ของหน่วยงาน

๒.๒ รายงานผลการดำเนินงานตามมาตรการเป็นรายงานประจำปี บนหน้าเว็บไซต์ของหน่วยงาน

๒.๓ รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นรายงานประจำปีบนหน้าเว็บไซต์ของหน่วยงาน

๒.๔ รายงานผลผ่านระบบตัวชี้วัด Health KPI กระทรวงสาธารณสุข

๒.๕ รายงานผลผ่านระบบข้อมูลงบประมาณผ่านระบบติดตามการบริหารยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพ (Strategic Management System : SMS)

๒.๖ รายงานผลการติดตามนโยบายที่สำคัญ / นโยบายมุ่งเน้นของกระทรวงสาธารณสุข เป็นรายไตรมาส

๒.๗ รายงานผลผ่านระบบการติดตามและประมวลผลของศูนย์ประมวลข้อมูลสำนักงาน ป.ป.ช. (Smarte-Vision)

๒.๘ รายงานผลผ่านระบบรายงานข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบของสำนักงาน ป.ป.ท.

๒.๙ รายงานผลการดำเนินงานในระบบ BB-EvMis ตัวชี้วัดเป้าหมายให้บริการกระทรวงตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณของกระทรวงสาธารณสุข

๒.๑๐ รายงานผลการดำเนินงานในระบบ BB-EvMis ตัวชี้วัดเป้าหมายให้บริการหน่วยงาน ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

๒.๑๑ รายงานผลผ่านระบบติดตามประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) เป็นรายไตรมาส และตามมาตรการที่สำคัญที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ

๕.๔ การบริหารความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง

การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปราปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) นั้น จะต้องคำนึงถึงความเสี่ยงและภาวะคุกคามที่จะกระทบต่อการดำเนินงานและความสำเร็จตามแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปราปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) รวมถึงผลกระทบและโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Risk Impact & Risk Likelihood) เพื่อวิเคราะห์และกำหนดแนวทางการจัดการความเสี่ยงที่สามารถควบคุมหรือบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้มั่นใจว่าความเสี่ยงนั้นจะไม่เกิดผลกระทบต่อการสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายของแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปราปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่ามีความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น และมีแนวทางการจัดการความเสี่ยง ดังนี้

ความเสี่ยง	แนวทางการจัดการความเสี่ยง
๑. ความเสี่ยงจากการนำแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปราปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ไปปฏิบัติอย่างไม่เหมาะสม ไม่เข้าใจแผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปราปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) อย่างถ่องแท้ หน่วยงานต่าง ๆ ไม่ให้ความร่วมมือและบูรณาการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขอย่างจริงจัง	๑.๑ ผู้บริหารของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ต้องให้ความสำคัญกับปัญหาการทุจริตอย่างจริงจัง ๑.๒ การใช้กลไกขับเคลื่อนอย่างมีส่วนร่วมและบูรณาการโดยการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ๑.๓ การสร้างความรู้ความเข้าใจกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อร่วมขับเคลื่อนตามบทบาทหน้าที่หลักของหน่วยงานผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การประชุมชี้แจง การประชาสัมพันธ์ในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในทิศทาง เป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน บทบาทหน้าที่และขอบเขตความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน ตลอดจนแนวทางการทำงานร่วมกัน ๑.๔ การติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน รวมถึงการให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหาอุปสรรค และประเมินผลความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง

ความเสี่ยง	แนวทางการจัดการความเสี่ยง
๒. ความเสี่ยงจากการไม่ปฏิบัติตามแผนงาน / โครงการ เนื่องมาจากผู้รับผิดชอบขาดความรู้ที่จะผลักดันให้เกิดการปฏิบัติได้ ขาดสำนึกรับผิดชอบและหน่วยงานขาดกลไกการกำกับติดตาม ดูแล การควบคุมภายในที่เหมาะสม	๒.๑ ปรับปรุง ตรวจสอบการมอบหมายงาน เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ และกระจายการมอบหมายงานให้มีความเหมาะสม ๒.๒ จัดทำแผนงาน / โครงการ ที่มีกรอบเวลา และขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ๒.๓ พัฒนาช่องทางที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้รับผิดชอบแผนงาน / โครงการ สามารถสื่อสารปัญหาอุปสรรคกับผู้บังคับบัญชา โดยสะดวกและทันกาล ๒.๔ มีระบบตรวจสอบ ติดตาม และรายงานผลต่อผู้บริหาร และระบบการรายงาน ซึ่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
๓. ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผัน เนื่องจากการพัฒนาอย่างรวดเร็วแบบก้าวกระโดดของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นำมาซึ่งโอกาสที่เปิดกว้างในการป้องกันการทุจริตรุนแรงขึ้น หากหน่วยงานต่อต้านการทุจริต รวมทั้งภาคเครือข่ายไม่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว	๓.๑ เสริมสร้างความเข้มแข็งในเรื่องเทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ และสร้างความเชื่อมโยงการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ระหว่างหน่วยงานต่อต้านการทุจริต เพื่อให้สามารถสกัดกั้นการกระทำการทุจริตได้อย่างเท่าทัน ๓.๒ สร้างโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของภาคประชาชนโดยสะดวก เพื่อร่วมทำหน้าที่เฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๔ ความเสี่ยงจากการเกิดภาวะวิกฤติมีโอกาสที่จะส่งผลกระทบอย่างรุนแรงและกว้างขวาง นำไปสู่ความเสียหายที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรง กระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินงานตามปกติ และไม่สามารถดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมายตามกรอบระยะเวลาที่ตั้งไว้ เช่น การเกิดภัยพิบัติ โรคติดต่ออุบัติใหม่อย่างรุนแรงที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดคิด ทั้งที่เกิดจากภัยธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์	๔.๑ ประเมินความเสี่ยงและภัยคุกคามที่มีโอกาสเกิด และส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อการดำเนินงาน โดยทบทวนกิจกรรมกระบวนการทำงาน รวมถึงระดับผลกระทบของการขับเคลื่อนแผนงาน / โครงการ ในกรณีที่กิจกรรมกระบวนการทำงานดังกล่าวต้องหยุดชะงัก หากเกิดสภาวะวิกฤติ

ความเสี่ยง	แนวทางการจัดการความเสี่ยง
	๔.๒ กำหนดกลยุทธ์ หรือแนวทางในการสร้างความต่อเนื่องของการปฏิบัติงาน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าแผนการดำเนินงานมีความพร้อมต่อสภาวะวิกฤติ และมีการปรับปรุงทบทวนกลยุทธ์หรือแนวทางอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความต่อเนื่อง เพื่อให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ๔.๓ พัฒนาระบบเฝ้าระวังการเกิดสภาวะวิกฤติ โดยมีการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และให้เท่าทันต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลง ๔.๔ กำหนดหน่วยงานและผู้รับผิดชอบบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤติ มอบหมายให้มีการปฏิบัติตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

สุรียานนท์ พลสมิ. การศึกษาเปรียบเทียบองค์การที่ปฏิบัติงานด้านการต่อต้านการคอร์รัปชัน
ในสิงคโปร์ ฮองกง และเกาหลีใต้ : ข้อเสนอต่อประเทศไทย. วารสารการเมือง
การปกครอง ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๑ ประจำเดือนมกราคม-เมษายน ๒๕๖๒.

สำนักงาน ก.พ.. ยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ
(พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๗๐) (ฉบับเสนอคณะรัฐมนตรี). นนทบุรี : สำนักงาน ก.พ.. ๒๕๖๕.

สำนักงาน ป.ป.ช. แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑
(พ.ศ.๒๕๖๓-๒๕๖๕). นนทบุรี : สำนักงาน ป.ป.ช.. ๒๕๖๓.

สำนักงาน ป.ป.ช. (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒
(พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐). นนทบุรี : สำนักงาน ป.ป.ช.. ๒๕๖๕.

ผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

กระทรวงสาธารณสุข

๑. นายธงชัย กิริติหัตถยากร

รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านสนับสนุนงานบริการสุขภาพ

๒. นายรุ่งเรือง กิจผาติ

หัวหน้าที่ปรึกษาระดับกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข

สำนักงาน ป.ป.ช.

๓. นายอุทิศ บัวศรี

รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๔. นางสมพร สมผดุง

ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๕. นางสาวประสพสุข ทรงผาสุก

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

๖. นางสาวนันทน์ภัส สืบสัมพันธ์

ผู้อำนวยการกลุ่มบูรณาการการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต

๗. นายธนบูลย์ พร้อมสัมพันธ์

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์

สำนักงาน ป.ป.น.

๘. นางฉวีวรรณ นิลวงศ์

ผู้เชี่ยวชาญ

๙. นางสาวพรหมพร สายทองคำ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

๑๐. นางสาวพิมพ์ลดา วัฒนาจารุชวีกิตติ์

นักสืบสวนสอบสวนชำนาญการ

ผู้จัดทำศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข

๑๑. นางสาวสุชาภา วรินทร์เวช	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
๑๒. นายพศวีร์ วัชรบุตร	นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ
๑๓. นางสาวกาญจนาธิษ ศรพรหม	นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ
๑๔. นางสาวเขมรินทร์ อภิสุทธิพงษ์สกุล	นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ
๑๕. นางสาวชนกพร แสนสุด	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๑๖. นางสาวพรนิตา นาคทับทิม	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๑๗. นางสาวกณดินันท์ เพ็ญสุพรรณ	นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ
๑๘. นางสาวณิชารีย์ ศรีสิทธิพรหม	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๑๙. นายนิทัศน์ สนิธิเกษตริน	นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ
๒๐. นางสาวนงลักษณ์ พูลนาค	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๒๑. นางสาวนันทิตย์ กุกุดเรือ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๒๒. นางสาวกันยา หิรัญ	นักวิชาการเงินและบัญชี
๒๓. นางสาวน้ำฝน พยัคคานนท์	นักทรัพยากรบุคคล
๒๔. นางสาวทิพย์วรรณ ภูสิงห์ทอง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
๒๕. นางสาวชญญกร ลามาลี	นักทรัพยากรบุคคล
๒๖. นางสาวชยาภรณ์ โกสัยพัฒน์	นักวิชาการพัสดุ
๒๗. นางสาวกิตติพร ธีระโคตร	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

บันทึกข้อความ

ห้องปลัดกระทรวงฯ
นพ.โอภาส การย์กวินพงศ์
เลขรับ 4647
วันที่ 17 ต.ค. 2565
เวลา 15.32 น.

ห้องรองปลัดกระทรวงฯ
นพ.ณรงค์ สายวงศ์
เลขรับ 4793
วันที่ 17/10/65
เวลา 09.42

ส่วนราชการ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตฯ กลุ่มงานยุทธศาสตร์ฯ โทร. ๐ ๒๕๙๐ ๑๓๓๐

ที่ สธ.๐๒๑๗.๐๑/๔๑๔๙ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความเห็นชอบแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข
ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

เรียน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

เรื่องเดิม

๑. คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบให้สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๑) ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) และสำนักงาน ป.ป.ช. ได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) เป็นแผนระดับที่ ๓ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ สู่การปฏิบัติ ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ เสร็จสิ้นแล้ว

๒. ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ซึ่งเป็นแผนที่ดำเนินการต่อเนื่องมาจากแผนแม่บทการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ที่ขยายกรอบเวลาให้ใช้ต่อไปจนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ และได้จัดการประชุมวิพากษ์ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ณ โรงแรมทีเค พาเลซ แอนด์ คอนเวนชั่น ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ โดยมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกกระทรวงสาธารณสุข ได้ร่วมให้ข้อคิดเห็นต่อ (ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ อย่างมีส่วนร่วม

๓. (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ได้ให้ความสำคัญกับความสอดคล้องของแผน ๓ ระดับ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ ในเรื่อง “แนวทางการเสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี” โดยมีความสอดคล้องกับแผนระดับที่ ๑ แผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- แผนระดับที่ ๑ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ที่มุ่งให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัยการทุจริตและประพฤติมิชอบ และดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๔๓ และยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ที่มุ่งให้บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ เนื่องจากปัญหาการทุจริตถือเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง และถือเป็นการดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง

- แผนระดับที่ ๒ สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ฉบับปรับปรุง) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) หมายความว่า ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ในด้านที่ ๖ คือ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ๒ ประเด็นเป้าหมาย คือ ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส และภาครัฐมีขนาดเล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้

หมายเหตุ...

หมายเหตุที่ ๑๓ ยังมีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติในประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ในส่วนเป้าหมายที่ให้หน่วยงานภาครัฐมีระบบป้องกันและแก้ไขการทุจริตและประชาชนไม่เพิกเฉยต่อการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ โดยมีตัวชี้วัด คือ ค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ของประเทศไทย และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการต่อต้านการทุจริต

- แผนระดับที่ ๓ สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ที่ดำเนินการต่อเนื่องมาจากแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕) กล่าวคือ แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ครอบคลุม ๒ แผนย่อย ได้แก่ แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนย่อยการปราบปรามการทุจริต ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงและส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน และยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านมาตรฐานทางจริยธรรมและการส่งเสริมจริยธรรมภาครัฐ (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๗๐) ภายใต้วิสัยทัศน์เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจได้ (Trusted Public Officers) โดยมี ๕ ประเด็นยุทธศาสตร์ ครอบคลุมการสร้างมาตรฐานการพัฒนาหลักค่านโยบาย การส่งเสริมและบูรณาการรวมพลังกับทุกภาคส่วน ภายใต้ประเด็นท้าทายเชิงกลยุทธ์ที่ว่า “ไม่มีช้อยกเว้น ไม่มีข้อกังขา และไม่สูญเปล่า”

- แผนปฏิบัติการด้านการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) มีแผนย่อยจำนวน ๓ แผนย่อย ประกอบด้วย แผนย่อยที่ ๑ ปลุกฝังวิถีคิดปลูกจิตสำนึก ให้มีพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต แผนย่อยที่ ๒ การป้องกันการทุจริต และแผนย่อยที่ ๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพในการปราบปรามการทุจริต มีเป้าหมายคือ “กระทรวงสาธารณสุข ปลอดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบ” ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๙๕ ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค มีคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๙๕ และจำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบลดลง เมื่อสิ้นสุดแผนฯ ทั้งนี้ การขับเคลื่อนสู่เป้าหมายดังกล่าว นั้น ประกอบด้วยตัวชี้วัด ๓ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย ดังนี้

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐
ร้อยละของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA	๙๒	๙๔	๙๔	๙๔	๙๕
ร้อยละของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA	๙๒	๙๔	๙๔	๙๔	๙๕
จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบลดลง	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕

นอกจากนี้ ได้นำมาตรการ Three Pronged measures (มาตรการหอก ๓ แฉก : LPL) มาใช้ในการป้องกันการทุจริต ประกอบด้วย (๑) การบังคับใช้กฎหมาย (Law enforcement) โดยการบังคับใช้กฎหมาย กฎระเบียบ กำหนดมาตรการลงโทษผู้กระทำความผิดอย่างเด็ดขาด รวดเร็ว และเป็นธรรม (๒) การป้องกันการทุจริต (Prevention) โดยการปรับปรุงกฎ ระเบียบ และปิดช่องโหว่ สร้างและยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพและเข้มแข็ง และสร้างกลไก เครือข่ายการบริหารงานที่โปร่งใส ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ในการเฝ้าระวัง แจ้งเบาะแส และสร้างความเข้มแข็งของกลไกการตรวจสอบและร่วมกันต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ และ (๓) ความรอบรู้สู่ใจ (Literacy) โดยการให้องค์ความรู้ที่เท่าทันต่อการทุจริต มีความรอบรู้ต่อสถานการณ์การทุจริตที่เปลี่ยนแปลงไป ปลุกและปลุกจิตสำนึก ปรับฐานความคิดที่ตัวบุคคลให้สามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวออกจากผลประโยชน์ ส่วนรวมออกจากกันได้โดยอัตโนมัติ และเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามคำขวัญ (Motto) ที่ว่า “กระทรวงสาธารณสุขใสสะอาด ร่วมต้านทุจริต” (Together Against Corruption : TAC)

ข้อพิจารณา

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข ขอเรียนว่า ได้นำข้อคิดเห็นต่อ (ร่าง) แผนปฏิบัติราชการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) มาแก้ไขปรับปรุง และจัดทำเป็นแผนปฏิบัติราชการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ฉบับสมบูรณ์เรียบร้อยแล้ว เห็นควรแจ้งทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ทราบ และนำแผนปฏิบัติราชการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) เป็นเครื่องมือ และแนวทางการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผลักดันสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนระดับ ๑ ถึงแผนระดับ ๓ ตามเป้าหมายภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด

ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบขอได้โปรดดำเนินการดังต่อไปนี้ด้วย จักเป็นพระคุณ

๑. เห็นชอบแผนปฏิบัติราชการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

๒. ลงนามในหนังสือถึงหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

๓. อนุญาตให้นำแผนปฏิบัติราชการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ขึ้นเผยแพร่บนเว็บไซต์กระทรวงสาธารณสุข เว็บไซต์สำนักงาน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข และเว็บไซต์ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข

เรียน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

เพื่อโปรดพิจารณาเห็นชอบและอนุญาตให้นำแผน

ปฏิบัติราชการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริต และ

(นายรุ่งเรือง กิจผาติ)

ประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ หัวหน้าที่ปรึกษาระดับกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

(พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ขึ้นเผยแพร่บนเว็บไซต์กระทรวง- หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

สาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขและศูนย์- กระทรวงสาธารณสุข

ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข ต่อไปด้วย

จะเป็นพระคุณ

- เห็นชอบข้อ ๑

- อนุญาตข้อ ๓

(นายณรงค์ สายวงศ์)

รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาการสาธารณสุข

(นายโอภาส การย์กวินพงศ์)

ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

๑๗ ต.ค. ๒๕๖๕

0 2590 1330

www.stopcorruption.moph.go.th

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข

แบบฟอร์มการขอเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานในราชการบริหารส่วนกลาง
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
ตามประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง แนวทางการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน พ.ศ. ๒๕๖๑
สำหรับหน่วยงานในราชการบริหารส่วนกลางสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

แบบฟอร์มการขอเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	
ชื่อหน่วยงาน : ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข วัน/เดือน/ปี : ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๕ หัวข้อ: แผนปฏิบัติราชการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) และเอกสารที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดข้อมูล (โดยสรุปหรือเอกสารแนบ) แผนปฏิบัติราชการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงสาธารณสุข ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) และเอกสารที่เกี่ยวข้อง Link ภายนอก: ไม่มี หมายเหตุ:	
ผู้รับผิดชอบการให้ข้อมูล สุชาภา วรินทร์เวช (นางสาวสุชาภา วรินทร์เวช) ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ วันที่ ๑๙ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๕	ผู้อนุมัติรับรอง สุชาภา วรินทร์เวช (นางสาวสุชาภา วรินทร์เวช) ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ (หัวหน้า) วันที่ ๑๙ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๕
ผู้รับผิดชอบการนำข้อมูลขึ้นเผยแพร่ พศวีร์ วัชรบุตร (นายพศวีร์ วัชรบุตร) นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ วันที่ ๑๙ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๕	